

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล

(Individual Study)

เรื่อง บทบาทของสมัชชาธิรัฐสภาอาเซียนในการเตรียมการ
เข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558

จัดทำโดย นางสายพิพิญ เชาวลิตติวิล
รหัส 4038

หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 4 ปี 2555
สถาบันการต่างประเทศแห่งประเทศไทย กระทรวงการต่างประเทศ
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

บขส.

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตร
นักบริหารการทุต ของกระทรวงการต่างประเทศ

ลงชื่อ.....

ฉัน พล.ช.ว.๗๙๗๙

(รองศาสตราจารย์ ดร. ขจิต จิตตเสวี)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(เอกอัครราชทูต เพ็ญศักดิ์ ชลาธักษ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

Qui. Tu

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรทัย กึกผล)

อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล เรื่อง บทบาทของสมัช查รัฐสภาอาเซียนในการเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 ได้แก่ล่า夙ถึงภูมิหลังของอาเซียนหรือสมาคมประชาชาติ-แห่งเออเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค สำรองไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพและความมั่นคงทางการเมือง สร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม การกินดืออยู่ดีบนพื้นฐานของความเสมอภาค และผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศไทยสมาชิก ซึ่งมีจำนวน 10 ประเทศ

เหตุที่ผู้นำอาเซียนได้ลงนามร่วมกันเพื่อประกาศจัดตั้งประชาคมอาเซียนซึ่งประกอบด้วย 3 เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ภาย ในปี 2558 เนื่องจากอาเซียนเห็นว่าโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วซึ่งจำเป็นต้องปรับตัวให้สามารถบทบาทนำในการดำเนินความสัมพันธ์ในภูมิภาค และตอบสนองความต้องการของประชาชน ได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้ อาเซียนได้มีการจัดทำกฎบัตรอาเซียน เพื่อรองรับการรวมกลุ่มเป็นประชาคมอาเซียนและทำให้อาเซียนเป็นนิติบุคคลในฐานะองค์กรระหว่างประเทศ รวมทั้งเป็นกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กร

สำหรับภูมิหลังของสมัช查รัฐสภาอาเซียนซึ่งแต่เดิมใช้ชื่อว่าองค์กรรัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Organization : AIPO) ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2520 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือของรัฐสภาแห่งชาติในอาเซียนให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น ตลอดระยะเวลา 30 ปี AIPO ได้สร้างคุณประโยชน์ต่อประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกตลอดมาจนกระทั่งการประชุมใหญ่ AIPO ครั้งที่ 27 ในปี 2549 AIPO ได้ประกาศใช้ธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม โดยเห็นชอบให้เปลี่ยนชื่อจากองค์กรรัฐสภาอาเซียน (AIPO) เป็นสมัช查รัฐสภาอาเซียน เพื่อยกระดับความร่วมมือระหว่างรัฐสภาในประเทศไทยสมาชิกอาเซียนให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น และในปี 2550 ประเทศไทยสมาชิกได้ร่วมลงนามรับรองธรรมนูญใหม่ของ AIPA

การประชุมในกรอบของ AIPA คือ

1. การประชุมใหญ่สมัช查รัฐสภาอาเซียน ซึ่งมีการประชุมกันอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อกำหนดนโยบายของ AIPA เพื่อพิจารณาเรื่องต่างๆ ที่มีความสำคัญต่ออาเซียนและเสนอแนะมาตรการด้านรัฐสภาและมาตรการด้านนิติบัญญัติในการพัฒนาอาเซียนและแก้ไขปัญหาในอาเซียน การประชุมใหญ่ AIPA ประกอบด้วย

1.1 การประชุมคณะกรรมการบริหาร

1.2 การประชุมคณะกรรมการบริหารวิสามัญ ๖ คณะ คือ คณะกรรมการบริหารด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ด้านกิจการของสมัชชาธิอาเซียน ด้านการเจรจาต่อรองประเทศผู้สังเกตการณ์และคณะกรรมการบริหารด้านยกร่างແຄลงการณ์ร่วม

1.3 การประชุมสมาชิกวิสาหกิจส่วนตัวสมัชชาธิอาเซียน

1.4 การประชุมระหว่างคณะผู้แทนสมัชชาธิอาเซียนกับวิสาหกิจส่วนตัวประเทศผู้สังเกตการณ์

2. การประชุมระหว่างคณะผู้แทนสมัชชาธิอาเซียนกับผู้นำอาเซียนในการประชุมสุดยอดอาเซียนซึ่งเป็นกรอบความร่วมมือของ ๒ องค์กรในความพยายามที่จะสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและปรึกษาหารือในกิจกรรมรอบด้านของกฎหมาย

3. การประชุม AIPA Caucus เป็นการประชุมในกรอบของ AIPA โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการร่วมกันทำให้มาตราการ ระเบียบข้อบังคับหรือข้อกำหนดทางกฎหมายของประเทศสมาชิกเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อนำไปสู่การสร้างความสอดคล้องทางกฎหมายของประเทศสมาชิก และยกระดับการทำงานร่วมกันระหว่าง AIPA กับ ASEAN

4. การประชุมคณะกรรมการศึกษาข้อเท็จจริงของสมัชชาธิอาเซียนว่าด้วยการปราบปรามภัยคุกคามจากยาเสพติด (AIFOCOM) ซึ่งเป็นกลไกการทำงานในการปราบปราม

ภัยคุกคามจากยาเสพติด

ในการศึกษาเรื่องนี้ ได้นำแนวคิดการถ่วงดุลอำนาจของศาสตราจารย์ไม่เคิล ลีเฟอร์ ซึ่งเชื่อว่าอาเซียนเกิดขึ้นและดำรงอยู่ด้วยการถ่วงดุลอำนาจทั้งภายในและภายนอกกฎหมาย และเชื่อว่าอาเซียนเป็นประชาคมทางการทูตที่เน้นการโภคประศัยในเชิงการทูตโดยไม่มีข้อผูกมัด ไม่ได้เป็นประชาคมความมั่นคงที่มีพันธะสัญญาระหว่างกัน

นอกจากนี้ ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับความร่วมมือในอาเซียนเพื่อพัฒนาไปสู่การสร้างสถาบันจากล่างขึ้นบน ซึ่งอำนาจการตัดสินใจเป็นไปอย่างกว้างขวาง นอกจากนี้แนวคิดดังกล่าวยังเห็นว่าอาเซียนเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ประสานนโยบาย เป็นเวทีสำหรับเปิดเสรีทางการค้า ทำหน้าที่แบ่งปันข้อมูลข่าวสาร และเป็นเวทีสำหรับการต่อรองร่วมกัน

นอกจากนี้ ศาสตราจารย์ดอน อิ่มเมอร์สัน แห่งมหาวิทยาลัยแสตนฟอร์ด จัดให้อาเซียนเป็นระบบความมั่นคง ซึ่งรัฐอาเซียนจะไม่ใช่กำลังต่อรัฐอาเซียนด้วยกัน ในขณะที่ศาสตราจารย์ Narayanan Ganeshan แห่งมหาวิทยาลัยซิโรชิมา วิเคราะห์ว่าอาเซียนทำหน้าที่เป็นระบบทางด้าน

ความมั่นคงและด้านเศรษฐกิจระดับภูมิภาคที่อนุญาตให้รัฐสามารถดำเนินการได้ ไว้ซึ่งอำนาจ
อธิบดีไทย และการแสวงหาผลประโยชน์แห่งชาติได้

ศาสตราจารย์อามิตาฟ อะชายา แห่งมหาวิทยาลัยเมริกันเชื่อว่าภูมิภาคนิยมในอาเซียน
เป็นกระบวนการที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์กันและการขัดแย้งทางสังคม โดยให้ความสำคัญกับวิถี
อาเซียน เน้นการปรึกษาหารือทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ การตัดสินใจ ด้วยฉันทามติ การ
ไม่แทรกแซงระหว่างกัน เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนอาเซียน มิใช่การถ่วงดุลอำนาจ
อาเซียนมีอัตลักษณ์แห่งภูมิภาคและทำหน้าที่เป็นประชาคมความมั่นคงที่มีพันธสัญญาและอัตลักษณ์ร่วมกัน

จากการศึกษาพบว่าการประชุมที่มีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่
ประชาคมอาเซียน ได้แก่ การประชุมใหญ่สมัชชาธารัฐสภาพอาเซียน การประชุมระหว่างผู้นำอาเซียน
และคณะผู้แทน AIPA ในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียนและการประชุม AIPA Caucus ซึ่งเป็น^๒
การประชุมในกรอบของสมัชชาธารัฐสภาพอาเซียนและปัญหาสำคัญของภาครัฐสภาพทั้งในบริบทของ
AIPA และทุกระดับของการประชุม AIPA ในบริบทของการทำหน้าที่ตัวแทนของภาครัฐสภาพของ
อาเซียนและในนามของ AIPA และในบริบทของรัฐสภาพแห่งชาติที่ประสบมาโดยตลอดมีดังนี้

1. ปัญหาการแปลงเจตนาرمณ์ไปสู่นโยบายและการปฏิบัติ เนื่องจากกลไกของ AIPA ที่
ทำงานร่วมกับอาเซียนยังอยู่ในขั้นที่ยังนำมาใช้น้อยมากหรือต่ำกว่าศักยภาพที่ควรจะเป็น และ
AIPA ยังดำเนินการเรื่องประชาคมอาเซียนอย่างค่อยเป็นค่อยไป ขาดระบบการทำงานที่ต่อเนื่อง ซึ่ง
ส่งผลต่อการทำหน้าที่ของภาครัฐสภาพ ในกิจการของอาเซียน และการสร้างประชาคมอาเซียนที่ก้าว
ไม่ทันกับพัฒนาการในอาเซียน

2. ปัญหาผู้นำของภาครัฐสภาพ ขาดการต่อเนื่อง เพราะมีการหมุนเวียน ประธาน AIPA ทุก
ปีสมาชิกรัฐสภาพประเทศสมาชิก AIPA ที่มาทำงานกับ AIPA ไม่มีความต่อเนื่อง และฝ่ายเจ้าหน้าที่
ประจำของสำนักงานเลขานุการ AIPA และของสำนักงานเลขานุการประเทศสมาชิก AIPA มีองค์
ความรู้ ความคิด และความสนใจเรื่องของอาเซียนไม่เท่ากัน

3. ปัญหาระบบการทำงานของ AIPA ยังขาดการสนับสนุนที่เข้มแข็ง และความไม่เป็น
มืออาชีพของสำนักงานเลขานุการ AIPA

4. ภาครัฐสภาพยังไม่มีขีดความสามารถมากพอ ที่จะทำงานด้านเนื้อหาสาระในเชิง
สร้างสรรค์ และในเชิงรุกต่ออาเซียน นอกจากนี้ AIPA ยังให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อชาติ มากกว่า
ความเป็นอาเซียน

5. ปัญหาที่รัฐสภาพไทย มีเพียงหน่วยงานเดียวที่ดูแลงานกิจการด้านอาเซียนในบริบทของ
ภาครัฐสภาพผ่าน AIPA เพียงหน่วยงานเดียวเท่านั้น

ทั้งนี้ ได้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายว่า AIPA ควรต้องเน้นการทำงานที่สามารถให้คำปรึกษาหารือกับอาเซียนได้ว่า นโยบายต่าง ๆ ของอาเซียน ที่จะมีขึ้นนั้นจะสะท้อนผลประโยชน์ของประชาชนอาเซียนอย่างแท้จริง รวมถึงการวางแผนทางการทำงานในระยะยาวระหว่างองค์กรให้ชัดเจนเพื่อรับปัญหาและความท้าทายใหม่ ๆ ควรยกระดับการทำงานของ AIPA ให้เป็นที่ยอมรับของอาเซียน และการประชุมใหญ่ AIPA ไม่ควรเป็นพิธีกรรมประจำปี เพราะโครงสร้างการทำงานของ AIPA รองรับการทำงานของประชาคมอาเซียน 3 เสาหลักอยู่แล้ว โดยผ่านการประชุมของคณะกรรมการบริการด้านต่าง ๆ ของ AIPA

นอกจากนี้ ได้มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการโดย AIPA ควรสถานต่อในการผลักดันการยกระดับการทำงานระหว่าง AIPA กับอาเซียน ให้เป็นรูปธรรม โดยมีแผนการยกระดับการทำงานร่วมกับอาเซียน ดังนี้

1. การแยกเปลี่ยนการเข้าร่วมประชุมใหญ่ AIPA และการประชุมสุดยอดอาเซียน ของผู้นำทั้งสองฝ่าย ให้มากขึ้น รวมทั้งบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างสำนักงานเลขานุการ AIPA และสำนักงานเลขานุการอาเซียน

2. การจัดตั้งคณะทำงานหรือกลไกเฉพาะในการประสานงานการทำงานร่วมกันระหว่าง AIPA กับอาเซียน เพื่อแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่ออาเซียน รวมทั้งมี focal point ภายในแต่ละประเทศในการประสานงานระหว่างรัฐบาลและรัฐสภาในการอบรมดังกล่าว

3. การบูรณาการกระบวนการตัดสินใจในการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ของอาเซียน ให้มาจากการหารือระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งจากฝ่ายอาเซียน AIPA และภาคส่วนอื่น ๆ ในอาเซียน รวมทั้งการบูรณาการด้านนิติบัญญัติและการบูรณาการการทูตรัฐสภาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสนับสนุนซึ่งกันและกัน

4. AIPA ควรสถานต่อในการผลักดันการยกระดับการทำงานระหว่าง AIPA ให้มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมมากขึ้น

สำหรับรัฐสภาไทยและสำนักงานเลขานุการสภาพัฒนาระบูร ซึ่งเป็นองค์กรที่สนับสนุนการทำงานของ AIPA ควรตระหนักในเรื่องการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2558 ด้วย

โดยสรุป เนื่องจากการก่อตั้งองค์การรัฐสภาอาเซียนหรือ AIPO และต่อมาได้เปลี่ยนเป็นสมัชชาธารัฐสภาอาเซียน หรือ AIPA องค์การมีความมุ่งหมายที่จะเป็นสถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญในภูมิภาค โดยผ่านการเสริมสร้างความร่วมมือด้านนิติบัญญัติของประเทศไทยสมาชิกอาเซียน ที่ผ่านมา AIPA ได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อมุ่งพัฒนาภูมิภาคอาเซียน เพื่อสนับสนุนอาเซียน ในการพัฒนาภูมิภาคเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยผ่านกลไกขององค์กรด้านต่าง ๆ ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

มีทั้งด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม และการลดช่องว่างการพัฒนาในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งข้อมูลในการประชุม AIPA เป็นการสนับสนุนให้รัฐบาลของประเทศสมาชิก เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดย AIPA ขอให้รัฐสภาของประเทศสมาชิกนำข้อมูลจากการประชุมทุกรัฐรัฐเสนอให้หน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติและแจ้งให้ AIPA ทราบ นอกจากนี้ AIPA ยังเป็นองค์กรที่มุ่งส่งเสริมมาตรการ การสร้างความไว้วางใจ เชื่อใจกัน

อย่างไรก็ได้ เรื่องการปรับปรุงภัยคุุนความจากยาเสพติด (AIFOCOM) ซึ่ง AIPA ได้จัดตั้งคณะกรรมการทางเทคนิคภายใต้ AIFOCOM ขึ้นนับเป็นความร่วมมือกันของ AIPA ที่เป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะ เรื่องบทบาทของ AIPA ในการเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2558 คือ AIPA ควรปรับปรุงกฎหมาย เพื่อเพิ่มศักยภาพการทำงาน สร้างความเข้มแข็งขององค์กร และบูรณาการการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติให้เป็นรูปธรรม รัฐสภาไทยในฐานะสมัชิก AIPA ควรตระหนักรถและเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการเสนอกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการควบคู่กับรัฐบาลเพื่อปรับปรุงกฎหมายที่ เก่อน ใจ และกฎหมายเพื่อให้สามารถแบ่งขันกับโลกภายนอกได้ นอกจากนี้ ภาษาไทยเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นที่สุด รัฐสภาไทยจึงจำเป็นต้องให้คณะกรรมการการศึกษาของสภាផูทูแทนราชภัฏและวุฒิสภา กระตุ้นมหาวิทยาลัย โรงเรียน ในการสร้างบุคลากรเพื่อแบ่งขันกับภายนอกภูมิภาค

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณสถาบันการต่างประเทศท่วงศ์โภปกรณ์ กระทรวงการต่างประเทศ ที่ได้มีหนังสือเชิญดึงสำนักงานเลขานุการสภาพัฒนราษฎร ให้เข้ารับการอบรมหลักสูตรนักบริหารการทูต (นบพ.) รุ่นที่ 4 ประจำปี 2555 ระหว่างวันที่ 21 พฤษภาคม – 26 กรกฎาคม 2555 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการอบรมเป็นอย่างมากและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 3 ท่าน คือ รองศาสตราจารย์ ดร. นิติ จิตต์เสวี เอกอัครราชทูต เพชรศักดิ์ ชา拉กษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรทัย กึกผล ที่ได้กรุณามาเสียสละเวลาให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้จนทำให้ผลงานดังกล่าวสำเร็จลุล่วงไปได้อย่างสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณครอบครัว ทั้งสามีและลูกๆ ทั้ง 2 คน ที่คอยให้กำลังใจและสนับใจเรา ใจใส่ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน ทำให้ผลงานฉบับนี้ สำเร็จลงได้ตามกำหนดเวลาที่ทางสถาบันฯ กำหนดไว้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานการศึกษาส่วนบุคคล เรื่อง บทบาทของสมัชชา รัฐสภาพอาเซียนในการเตรียมการเข้าสู่ประเทศไทยอาเซียนในปี 2558 ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้สนใจศึกษาเรื่องนี้ต่อไปไม่นานก็น้อย

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	๑
กิตติกรรมประกาศ	ณ
สารบัญ	ญ
สารบัญแพนกวิน	ภ
บทที่ 1 บทนำ	๑
1.1 ภูมิหลังและความสำคัญของปัจจุหา	๑
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	๑๘
1.3 ขอบเขตการศึกษา	๑๙
1.4 ประโยชน์ของการศึกษา	๑๙
1.5 นิยามศัพท์	๑๙
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	๒๑
2.1 แนวคิดทฤษฎีสังจันนิยม	๒๑
2.2 แนวคิดทฤษฎีเสรีนิยมใหม่	๒๓
2.3 แนวคิดทฤษฎีสรรค์สร้างนิยม	๒๔
บทที่ 3 ผลการศึกษา	๒๖
3.1 การประชุมสมัชชาใหญ่รัฐสภาอาเซียน	๒๗
3.2 การประชุมระหว่างคณะผู้แทนสมัชชาธารัฐสภาอาเซียนกับผู้นำอาเซียนใน ระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน	๒๙
3.3 การประชุม AIPA Caucus	๓๒
3.4 สรุปผลการศึกษา	๓๔
3.5 ข้อเสนอแนะ	๓๖
3.6 ข้อเสนอแนะแนวทางการเตรียมความพร้อมสำหรับรัฐสภาไทยและข้าราชการ สำนักงานเลขานุการสถาบันรายได้ เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	๓๘
บทที่ 4 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	๔๓
4.1 สรุปผลการศึกษา	๔๓
4.2 ข้อเสนอแนะ	๔๙
บรรณานุกรม	๕๒

ภาคผนวก	54
ก. ลำดับเหตุการณ์พัฒนาการของสมัชชาธารัฐสภอาเซียน	55
ข. รูปแบบการทำงานของสมัชชาธารัฐสภอาเซียน	57
ค. การประชุมองค์การรัฐสภอาเซียน ครั้งที่ 27	89
ง. การประชุมคณะกรรมการธิการศึกษาข้อเท็จจริงของสมัชชาธารัฐสภอาเซียน ว่าด้วยการปรับปรุงภัยคุกคามจากยาเสพติด	91
จ. คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านต่างประเทศของประธานรัฐสภा	96
ฉ. คณะกรรมการการเตรียมความพร้อมการพัฒนาบุคลากรของรัฐสภा เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	99
ช. โครงการสัมมนา เรื่องรัฐสภากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน	100
ประวัติผู้เขียน	103

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1 โครงสร้างองค์กรสมัชชาธิสภาราชอาเซียน	9
แผนภูมิที่ 2 โครงสร้างการประชุมสมัชชาใหญ่ในสมัชชาธิสภาราชอาเซียน	11

บทที่ 1

บทนำ

ในปี พ.ศ. 2550 อาเซียนได้ประกาศจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ขึ้น ในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) ภายใต้เสาหลักของประชาคมอาเซียน 3 เสาหลัก ได้แก่ เสาหลักประชาคมการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political and Security Community - ASC) เสาหลักประชาคมเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community - AEC) และเสาหลักประชาสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Social and Cultural Community - ASCC) ซึ่งมีผลผูกพันให้ประเทศไทยสมาชิกอาเซียนต้องนำประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 ต่อมาในปี พ.ศ. 2551 อาเซียนได้ประกาศใช้กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) มีผลผูกพันให้ประเทศไทยสมาชิกต้องปฏิบัติตามกฎบัตรเนื่องจากการประกาศใช้กฎบัตรอาเซียนทำให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีกฎระเบียบในการดำเนินงาน เช่นเดียวกับองค์การสหประชาชาติและองค์กรระหว่างประเทศอื่น ๆ กฎบัตรอาเซียนเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างประชาคมอาเซียนภายใต้หลักการของวิสัยทัศน์เดียวกัน อัตลักษณ์เดียวกัน และประชาคมแห่งความเอื้ออาทรและการแบ่งปัน (One Vision, One Identity, One Caring and Sharing Community) กฎบัตรอาเซียนนับถือให้สมัชชาธิรัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly - AIPA) เป็นองค์กรที่มีความสัมพันธ์กับอาเซียน (Entities Associated with ASEAN) ในลำดับแรก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอาเซียนตระหนักรถึงความสำคัญของการรัฐสภาในการสร้างประชาคมอาเซียน และเห็นคุณค่าและบทบาทของภาครัฐสภาในเรื่องนี้ ดังนั้น ฐานะดังกล่าวควรผูกพันและผูกมัดให้ทั้ง AIPA และรัฐสภาประเทศไทยซึ่งเป็นสมาชิกของ AIPA อยู่ด้วย ต้องคิดอย่างจริงจังและทำงานให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมในการสร้างประชาคมอาเซียน

1.1 ภูมิหลังและความสำคัญของปัญหา

1.1.1 ภูมิหลังของอาเซียน

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations หรือ ASEAN) ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพ (The Bangkok Declaration) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 โดยสมาชิกผู้ก่อตั้งมี 5 ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย มาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดี ต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค ร่วมไว้วางสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงทางการเมือง

สร้างความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม การกินดือยู้ดีบันพื้นฐานของความเสมอภาค และผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก ในเวลาต่อมาได้มีประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเข้าเป็นสมาชิกเพิ่มเติม ได้แก่ บรรานครสหอาสา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และราชอาณาจักรกัมพูชา รวมทั้งหมด 10 ประเทศ ปัจจุบัน มีเพียงสาธารณรัฐประชาธิปไตยคิมอร์ – เลสเตหรือคิมอร์ ตะวันออกเท่านั้น ที่ยังไม่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของอาเซียน เนื่องจากเป็นประเทศเกิดใหม่ที่แยกเป็นอิสระออกจากอินโดนีเซียและได้รับเอกสารขอร่วมสนับสนุนเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2545 แต่ขณะนี้คิมอร์-ตะวันออกมีสถานะเป็นผู้ถังเกตการณ์ของอาเซียน

ที่ผ่านมาโดยนายและการดำเนินงานของอาเซียนจะเป็นผลจากการประชุมหารือในระดับหัวหน้ารัฐบาล ระดับรัฐมนตรี และเจ้าหน้าที่อาวุโสของอาเซียน การประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) เป็นการประชุมในระดับสูงสุดเพื่อกำหนดแนวโน้มนโยบายในภาพรวมและเป็นโอกาสที่ประเทศสมาชิกจะได้ร่วมกันประกาศเป้าหมายและแผนงานอาเซียนในระยะยาว โดยการจัดทำเอกสารในรูปแบบของแผนปฏิบัติการ (Action Plan) และการผู้ร่วม (Joint Declaration) ปฏิญญา (Declaration) ความตกลง (Agreement) หรืออนุสัญญา (Convention) เช่น Hanoi Declaration, Hanoi Plan of Action และ ASEAN Convention on Counter Terrorism เป็นต้น ส่วนการประชุมในระดับรัฐมนตรี (Ministerial Meeting) และเจ้าหน้าที่อาวุโส (Senior officials Meeting) จะเป็นการประชุมเพื่อพิจารณาทั้งในนโยบายภาพรวม และนโยบายเฉพาะด้าน โดยหารือในรายละเอียดมากขึ้น

สำหรับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประสานงานและติดตามผลการดำเนินงานในกรอบอาเซียนประกอบด้วย

1) สำนักงานเลขานุการอาเซียน (ASEAN Secretariat) ซึ่งตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย มีเลขานุการอาเซียนเป็นหัวหน้าสำนักงาน (Secretary-General of ASEAN) ซึ่งมีภาระดำรงตำแหน่ง 5 ปี เลขานุการอาเซียนคนปัจจุบันคือ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ (พ.ศ. 2551 – 2556)

2) สำนักงานเลขานุการแห่งชาติ (ASEAN National Secretariat) เป็นหน่วยงานระดับกรมในกระทรวงการต่างประเทศของประเทศไทยอาเซียน มีหน้าที่ประสานกิจการอาเซียนและติดตามผลการดำเนินงานในประเทศนั้นๆ สำหรับประเทศไทย หน่วยงานที่รับผิดชอบคือ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ

1.1.2 การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน

ในปัจจุบัน บริบททางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก โดยเฉพาะการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของประเทศ

ในภูมิภาคใกล้เคียง คือจีนและอินเดียรวมทั้งแนวโน้มการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคอื่นๆ ตลอดจนปัญหาท้าทายความมั่นคงในรูปแบบใหม่ เช่น โรคระบาด การก่อการร้าย ยาเสพติด การค้ามนุษย์ สิ่งแวดล้อม และภัยพิบัติ ทำให้อาเซียนจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศ รวมทั้งเพื่อจัดการกับปัญหาท้าทายเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเทศไทยเชื่อว่า ควรมีความร่วมมืออย่างใกล้ชิด เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพในการร่วมมือแก้ปัญหาและความท้าทาย ตลอดจนการสร้างความเข้มแข็งและอำนาจต่อรองให้แก่ประเทศไทยเชิง

ผู้นำอาเซียนได้ลงนามร่วมกันในปฏิญญาฯ ด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ 2 (Declaration of ASEAN Concord II) เพื่อประกาศจัดตั้ง “ประชาคมอาเซียน” (ASEAN Community)

ภายใต้ 2563 (ค.ศ.2020) โดยสนับสนุนการรวมตัวและความร่วมมืออย่างรอบด้านภายใต้ 3 เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community-APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community-AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Social and Cultural Community-ASCC) ซึ่งต่อมาผู้นำอาเซียนได้เร่งรัดการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนให้เร็วขึ้นอีก 5 ปี คือภายใต้ 2558 (ค.ศ.2015) เนื่องจากโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่อาเซียนต้องปรับตัวให้สามารถคงบทบาทในการดำเนินความสัมพันธ์ในภูมิภาคและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง (กรมอาเซียน, 2554 : 4-6)

ทั้งนี้ ได้มีการจัดทำกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) เพื่อรองรับการรวมกลุ่มเป็นประชาคมอาเซียนและทำให้อาเซียนมีฐานะเป็นนิติบุคคลในสหนิพัทธ์ เป็นองค์กรระหว่างประเทศทั้งเป็นกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กร เพื่อส่งเสริมการดำเนินความร่วมมือระหว่างประเทศไทยเชิง โดยมีวัตถุประสงค์ให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และการพนักงานมากขึ้น กฎบัตรอาเซียนประกอบด้วยบทบัญญัติ 13 บท 55 ข้อ ครอบคลุมเป้าหมายและหลักการ สมาชิกภาพ โครงสร้างองค์กรของอาเซียน องค์กรที่มีความสัมพันธ์กับอาเซียน เอกสิทธิ์และความคุ้มกัน กระบวนการตัดสินใจ การระจับข้อพิพาท งบประมาณและการเงิน การบริหารจัดการ เอกลักษณ์และสัญลักษณ์ของอาเซียน และความสัมพันธ์กับภายนอกโดยกฎบัตรฉบับนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2551 เมื่อประเทศไทยเชิง ครบถ้วน 10 ประเทศ ได้ให้สัตยาบันกฎบัตร¹

¹ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ, (2554), ASEAN MiniBook, ออนไลน์, แหล่งที่มา:

http://www.mfa.go.th/asean/asean_web/media/aseanMiniBook.pdf. (20 มกราคม 2555), หน้า 4-7.

ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 3 ความร่วมมือหลักที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน คือ

1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political and Security Community - APSC) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศไทยสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติ มีระบบและกฎหมายในการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างกัน ได้ด้วยมีเสถียรภาพอย่างรอบด้าน มีกรอบความร่วมมือเพื่อรับมือกับภัยคุกคามทางด้านความมั่นคงทั้งรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้น เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยและมั่นคงอย่างทั่วถึงกัน

ดังนั้น เพื่อรองรับการเป็นประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประเทศไทยได้ร่วมกันจัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community Blueprint) โดยเน้น 3 ประการ คือ

1.1) การมีกฎหมายที่และค่านิยมร่วมกัน ครอบคลุมถึงกิจกรรมต่างๆ ที่จะร่วมกันทำเพื่อสร้างความเข้าใจในระบบสังคม วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่แตกต่างของประเทศไทย ลักษณะพัฒนาการทางการเมืองไปในทิศทางเดียวกัน เช่น หลักการประชาธิปไตย การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม การต่อต้านทุจริต การส่งเสริมหลักนิติธรรมและธรรมาภิบาล เป็นต้น

1.2) ส่งเสริมความสงบสุขและรับผิดชอบร่วมกัน ในการรักษาความมั่นคง สำหรับประชาชนที่ครอบคลุมในทุกด้าน ครอบคลุมความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในรูปแบบเดิม ซึ่งหมายถึงมาตรการสร้างความไว้เนื้อเชื่ोใจและการระงับข้อพิพาทโดยสันติ เพื่อป้องกันสัมภาระและให้ประเทศไทยอาเซียนอยู่ด้วยกัน โดยสงบสุขและไม่มีความหวาดระแวง นอกจากนี้ ยังขยายความร่วมมือเพื่อต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันและจัดการภัยพิบัติและภัยธรรมชาติ

1.3) การมีพลวัตและปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก กำหนดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างบทบาทของอาเซียนในความร่วมมือระดับภูมิภาค เช่น กรอบ ASEAN+3 กับจีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ตลอดจนความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งกับมิตรประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศ เช่น สถาบันอาเซียน

2) ประชาคมเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community - AEC)

มีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยสามารถเกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ อีกทั้งยังจะเป็นการอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารและค้าขายระหว่างกันอันจะทำให้ภูมิภาคมีความเจริญมั่งคั่งและสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ได้ นอกจากนั้นยังจะเป็นการนำมานั่งหัวโต๊ะการพัฒนาและสร้างให้เกิดความอุ่นเครื่องดีของประชาชนในประเทศไทยอาเซียนอย่างท้าทาย

อาเซียนได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community Blueprint) ซึ่งเป็นแผนงานบูรณาการการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ 4 ด้าน คือ

2.1) การตลาดและฐานการผลิตเดียว โดยจะมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานฟื้มื้ออย่างเสรี และการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น รวมทั้งการส่งเสริม การรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียน ให้เป็นรูปธรรม โดยได้กำหนดเป้าหมายเวลาที่จะค่อยๆ ลดหรือยกเลิกอุปสรรคระหว่างกันเป็นระยะ ทั้งนี้ กำหนดเป้าหมายให้ลดภาษีสินค้าเป็น 0% และ ลดหรือเลิกมาตรการที่มิใช่ภาษี สำหรับประเทศสมาชิกเก่า 6 ประเทศภายในปี 2553 เปิดตลาดภาค บริการและเปิดเสรีการลงทุนภายในปี 2558 และเปิดเสรีการลงทุนภายในปี 2553

2.2) การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน โดย ให้ความสำคัญกับประเด็นด้านนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น นโยบาย การแข่งขัน การคุ้มครองผู้บริโภค สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ นโยบายภาษี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงิน การขนส่ง เทคโนโลยีสารสนเทศและพลังงาน)

2.3) การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค ให้มีการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) และการเสริมสร้างขีดความสามารถผ่านโครงการต่างๆ เช่น ข้อริเริ่มเพื่อ การรวมตัวของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration-IAI) เป็นต้น เพื่อลดช่องว่างการพัฒนา ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิก

2.4) การบูรณาการเข้ากับระบบเศรษฐกิจโลก เน้นการปรับปรุงสถานะนโยบาย เศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค เพื่อให้อาเซียนมีท่าที่ร่วมกันอย่างชัดเจน เช่น การจัดทำเขตการค้าเสรีของอาเซียนกับประเทศคู่แข่งต่างๆ เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริมการสร้าง เครือข่ายในด้านการผลิต/จำหน่ายภายในภูมิภาคให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก

3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Social and Cultural Community - ASCC)

เพื่อให้ประชาชนในแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ร่วมกันภายใต้แนวคิด ทางสังคมที่เอื้ออาทรและมีน้ำใจ ไม่ตรึงตัวที่คือระหว่างกัน รวมถึงมีสวัสดิการทางสังคมที่ดีและมีความ มั่นคงทางสังคมในระยะยาว โดยมีความร่วมมือเฉพาะด้านภายใต้ประเด็นเชิงสังคมและวัฒนธรรม ที่ครอบคลุมในหลายด้าน ได้แก่ เยาวชน การศึกษาและการพัฒนารัฐพัฒน์ มนุษย์ สิทธิมนุษยชน สาธารณสุข วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม ศตวรรษ แรงงาน การจัดการภัยพิบัติ และกิจการ พลเรือน เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อรับรองการเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ที่มุ่งหวังให้

ประชาชนเป็นศูนย์กลางอาเซียน ได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Social and Cultural Community Blueprint) ซึ่งประกอบด้วยความร่วมมือใน 6 ด้าน ได้แก่

3.1) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยส่งเสริมและลงทุนในด้านการศึกษาการเรียนรู้ตลอดชีวิต การฝึกอบรมและการเสริมสร้างจิตความสามัคคี ส่งเสริมนวัตกรรมและการประกอบการ ล่างเสริมการใช้ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาศาสตร์เชิงประยุกต์และเทคโนโลยีในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ

3.2) การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม โดยลดความยากจนและส่งเสริมการคุ้มครองและสวัสดิการสังคม การสร้างสภาพแวดล้อมที่มั่นคง ปลอดภัย และปลอดยาเสพติด การเตรียมความพร้อมเรื่องภัยพิบัติ และการจัดการกับข้อกังวลเกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพ

3.3) สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม โดยสิทธิของประชาชนจะท่อนอยู่ในนโยบายและทุกวิถีของชีวิต ซึ่งรวมถึงสิทธิและสวัสดิการสำหรับกลุ่มด้อยโอกาส และกลุ่มที่อ่อนแอก่อนหน้า เด็ก ผู้สูงอายุ คนพิการ และแรงงานโดยข่ายถ้วนฐาน

3.4) การส่งเสริมความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม โดยการปกป้องทรัพยากรทางธรรมชาติเพื่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการจัดการบริหารและการอนุรักษ์ดิน น้ำ แร่ธาตุ พลังงาน ความหลากหลายทางชีวภาพ ป่าไม้ ทรัพยากรชั่วคราว แหล่งน้ำและทรัพยากรทางทะเล รวมทั้งการปรับปรุงคุณภาพน้ำและอากาศสำหรับภูมิภาคอาเซียน

3.5) การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน โดยส่งเสริมการตระหนักรับรู้ และค่านิยมร่วมกันในความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันท่านกลางความแตกต่างในทุกชั้นของสังคม

3.6) การลดช่องว่างทางการพัฒนา โดยเสริมสร้างความร่วมมือ เพื่อลดช่องว่างระดับการพัฒนา โดยเฉพาะมิติทางสังคมระหว่างประเทศสมาชิกเก่า 6 ประเทศ และประเทศสมาชิกใหม่ 4 ประเทศ (Cambodia, Lao PDR, Myanmar and Viet Nam : CLMV) และบางพื้นที่ในอาเซียนที่โดยเดียวและยังคงด้อยพัฒนา

โดยมีกลไกการดำเนินงาน ได้แก่ การประชุมรัฐศาสตร์ดับเบิลเจ้าหน้าที่อาุโศ และระดับรัฐมนตรี คณะกรรมการสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Social and Cultural Community Council) รวมทั้งการประชุมคณะกรรมการด้านสังคมและวัฒนธรรม (Senior Officials Committee for ASEAN Social and Cultural Community)

1.1.3 ภูมิหลังของสมัชชาธารัฐสภอาเซียน

สมัชชาธารัฐสภอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly : AIPA) แต่เดิมใช้ชื่อว่าองค์กรรัฐสภอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Organization : AIPO) AIPA เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2520 โดยการริเริ่มของรัฐสภาอินโดนีเซียตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 มี

วัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือของรัฐสภาแห่งชาติในอาเซียนให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น แนวคิดนี้ได้รับความสนใจจากประเทศสมาชิก-อาเซียนอีก 4 ประเทศ คือ มาเลเซีย พิลิปปินส์ สิงคโปร์และไทย หลังจากนั้นจึงมีการประชุมร่วมกันเพื่อหารือเรื่องการจัดตั้งองค์กรรัฐสภาพอาเซียน ถึง 3 ครั้ง และครั้งที่ 3 ในปี พ.ศ. 2520 ได้ลงนามเห็นชอบในธรรมนูญขององค์กรรัฐสภาพอาเซียนเพื่อจัดตั้งองค์กรรัฐสภาพอาเซียนอย่างเป็นทางการนับแต่นั้นมา

ตลอดระยะเวลา 30 ปีที่ผ่านมา AIPO ได้สร้างคุณประโยชน์ต่อประชาคมอาเซียน และประชาคมโลกตลอดมา จนกระทั่งการประชุมใหญ่ฯ AIPO ครั้งที่ 27 ในเดือนกันยายน 2549 ณ เมืองเชบู สาธารณรัฐพิลิปปินส์ ที่ประชุมประกาศใช้ธรรมนูญ AIPO ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมโดยเห็นชอบให้เปลี่ยนชื่อจากองค์กรรัฐสภาพอาเซียน (AIPO) เป็นสมัช查รัฐสภาพอาเซียน (AIPA) เพื่อยกระดับความร่วมมือระหว่างรัฐสภาพในประเทศสมาชิกอาเซียนให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น โดยให้อำนาจกับที่ประชุมสมัชชาใหญ่ในการริเริ่มการจัดทำกฎหมายในประเด็นที่ประเทศสมาชิกให้ความสนใจร่วมกัน

ในการประชุมคณะกรรมการบริหารรอบพิเศษของ AIPA ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ในเดือนเมษายน 2550 ประเทศสมาชิกได้ร่วมลงนามรับรองในธรรมนูญใหม่ของสมัช查รัฐสภาพอาเซียน ซึ่งธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมได้เน้นการเพิ่มศักยภาพการทำงานขององค์กร เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรและบูรณาการการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติให้มีรูปธรรม ตลอดจนยกระดับความร่วมมือระหว่างรัฐสภาพในประเทศสมาชิกอาเซียนให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น ปรับปรุงโครงสร้างการทำงานขององค์กร เพิ่มช่องทางการทำงานร่วมกับอาเซียนโดยการแลกเปลี่ยนการเข้าร่วมประชุมระหว่างประธาน AIPA และประธานคณะกรรมการประจำอาเซียน และให้อำนาจกับที่ประชุมสมัชชาใหญ่ในการริเริ่มการจัดทำกฎหมายในประเด็นที่ประเทศสมาชิกให้ความสนใจร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งอาเซียนต้องการให้ AIPA เป็นองค์ประกอบสำคัญของประชาคมอาเซียน

จากการก่อตั้งในปี พ.ศ. 2520 AIPO มีความมุ่งหมายที่จะเป็นสถาบันสำคัญในภูมิภาคในการส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพและความเจริญรุ่งเรืองของภูมิภาค ทั้งนี้ ตามธรรมนูญใหม่ของสมัช查รัฐสภาพอาเซียน (AIPA) ได้ระบุว่า

1) ส่งเสริมความมานะทั้งความเข้าใจ ความร่วมมือและความสัมพันธ์อันใกล้ชิดระหว่างรัฐสภาพในอาเซียน ประเทศผู้สังเกตการณ์และองค์กรรัฐสภาพอื่นๆ

2) สนับสนุนการไปสู่/บรรลุเป้าหมายของอาเซียนที่บัญญัติไว้ในปฏิญญาอาเซียน พ.ศ. 2510 และวิสัยทัศน์อาเซียน ค.ศ. 2015 (พ.ศ. 2558) และนำไปสู่การจัดตั้งประชาคมอาเซียน

3) ตั้งสมและรักษาไว้ซึ่งการแลกเปลี่ยนการเผยแพร่ข้อมูล การประสานงานและการสร้างปฏิสัมพันธ์กับอาเซียนเพื่อการสนับสนุนทางรัฐสภาพต่อการบูรณาการของอาเซียน

4) ศึกษาแลกเปลี่ยนทัศนะและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อผลประโยชน์ร่วมกัน

5) ตระหนัก/รับรู้ถึงการดำเนินการต่างๆ ของรัฐสภาพประเทศสมาชิกในการมุ่งไปสู่/บรรลุความมุ่งหมายและเป้าประสงค์ของสมัชารัฐสภาพอาเซียน

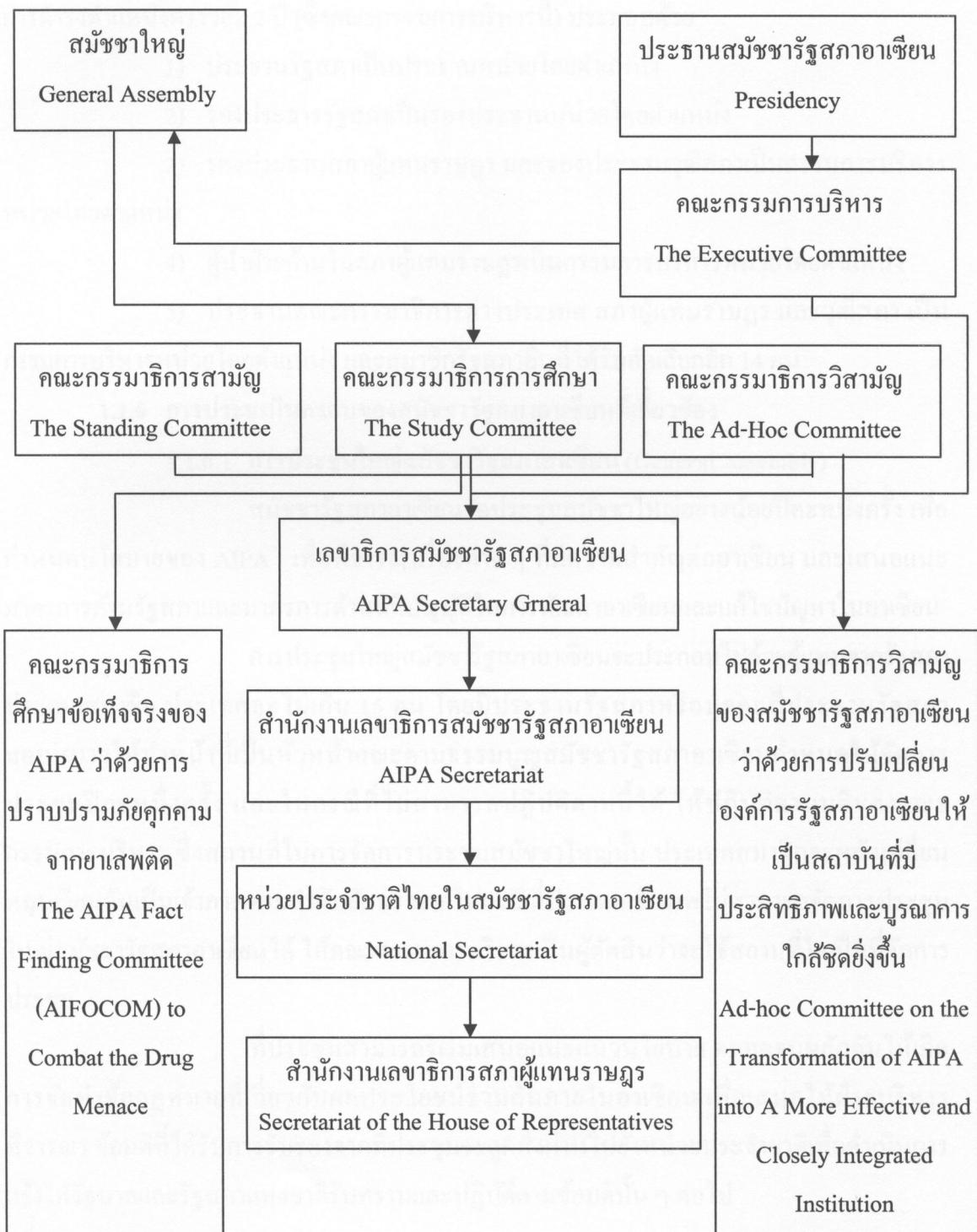
6) ตั้งเสริมหลักการค้านมนุษยธรรม ประชาธิปไตย สันติภาพ ความมั่นคงและความรุ่งเรืองในอาเซียน

สมัชารัฐสภาพอาเซียน (AIPA) ประกอบด้วยรัฐสภาพแห่งชาติของประเทศไทย จำนวน 10 ประเทศ ประกอบด้วย

- 1) บรูไนดารุสซาลาม (Brunei Darussalam)
- 2) ราชอาณาจักรกัมพูชา (Cambodia)
- 3) สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Indonesia)
- 4) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (Lao People's Democratic Republic)
- 5) มาเลเซีย (Malaysia)
- 6) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (The Republic of the Union of Myanmar)
- 7) สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (The Philippines)
- 8) สาธารณรัฐสิงคโปร์ (Singapore)
- 9) ราชอาณาจักรไทย (Kingdom of Thailand)
- 10) สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (Vietnam)

1.1.4 โครงสร้างองค์กร

แผนภูมิที่ 1 โครงสร้างองค์กรสมัชชาธารัฐสภาพอาเซียน

1.1.5 หน่วยงานประจำติดไทยในสมัชชาธารัฐสภาพอาเซียน

รัฐสภาพไทยได้จัดตั้งหน่วยงานประจำติดไทยในสมัชชาธารัฐสภาพอาเซียนขึ้นซึ่งประกอบด้วยสมาชิกรัฐสภาพทุกคนเป็นสมาชิกโดยตำแหน่ง และหน่วยประจำติดไทยจะจัดตั้งคณะกรรมการบริหารหน่วยฯ เพื่อทำหน้าที่บริหารภารกิจการของหน่วยฯ โดยคณะกรรมการบริหารมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี (ซึ่งคณะกรรมการบริหารนี้) ประกอบด้วย

- 1) ประธานรัฐสภาพเป็นประธานหน่วยโดยตำแหน่ง
- 2) รองประธานรัฐสภาพเป็นรองประธานหน่วยโดยตำแหน่ง
- 3) รองประธานสภาพผู้แทนรายภูมิ และรองประธานวุฒิสภาพเป็นกรรมการบริหารหน่วยโดยตำแหน่ง
- 4) ผู้นำฝ่ายค้านในสภาพผู้แทนรายภูมิเป็นกรรมการบริหารหน่วยโดยตำแหน่ง
- 5) ประธานคณะกรรมการธิการต่างประเทศ สภาพผู้แทนรายภูมิ และวุฒิสภาพ เป็นกรรมการบริหารหน่วยโดยตำแหน่ง และสมาชิกรัฐสภาพอื่นที่ได้รับคัดเลือกอีก 14 คน

1.1.6 การประชุมในกรอบของสมัชชาธารัฐสภาพอาเซียนที่เกี่ยวข้อง

1.1.6.1 การประชุมใหญ่สมัชชาธารัฐสภาพอาเซียน (General Assembly)

สมัชชาธารัฐสภาพอาเซียนจัดประชุมสมัชชาใหญ่อุ่ย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อกำหนดนโยบายของ AIPA เพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่ออาเซียน และเสนอแนะมาตรการด้านรัฐสภาพและมาตรการด้านนิติบัญญัติในการพัฒนาอาเซียนและแก้ไขปัญหาในอาเซียน

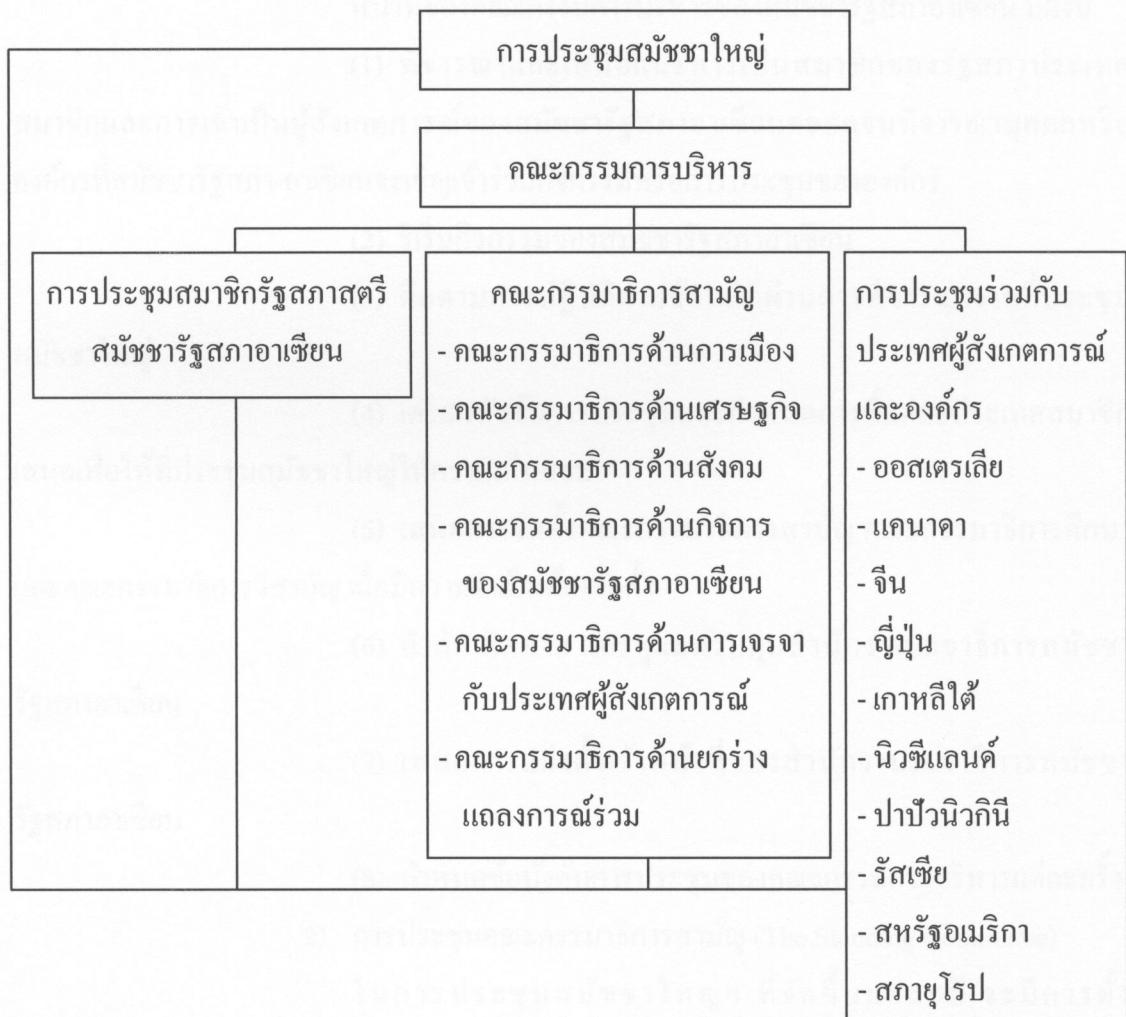
การประชุมใหญ่สมัชชาธารัฐสภาพอาเซียนจะประกอบไปด้วยผู้แทนจากรัฐสภาพประเทศสมาชิก ประเทศละไม่เกิน 15 คน โดยมีประธานรัฐสภาพหรือบุคคลที่ประธานรัฐสภาพมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าคณะกรรมการตามธรรมนูญสมัชชาธารัฐสภาพอาเซียนกำหนดให้จัดการประชุมปีละหนึ่งครั้ง และในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามนี้ได้ ให้ปฏิบัติตามติดของคณะกรรมการบริหาร ซึ่งสถานที่ในการจัดการประชุมสมัชชาใหญ่นั้น ประเทศสมาชิกจะผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพตามลำดับอักษร หากในกรณีที่ประเทศเจ้าภาพไม่สามารถจัดการประชุมใหญ่สมัชชาธารัฐสภาพอาเซียนได้ ให้คณะกรรมการบริหารเป็นผู้ตัดสินว่าจะใช้สถานที่ใดเป็นที่จัดการประชุม

ที่ประชุมสามารถริเริ่มเสนอแนะแนวโน้มนโยบาย ตลอดจนผลักดันให้เกิดการจัดทำข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับพลประโภชน์ร่วมกันภายในอาเซียน เพื่อเสนอให้ฝ่ายบริหารพิจารณา ข้อมูลที่ได้รับการรับรองจากที่ประชุมจะถูกส่งผ่านไปยังหน่วยประจำติดเพื่อดำเนินการแจ้งให้รัฐบาลและรัฐสภาพแห่งชาติรับทราบและปฏิบัติตามข้อมูลนั้น ๆ ต่อไป

คณะกรรมการบริหารสามารถติดตามความคืบหน้าของการเจรจาที่เกิดขึ้นในที่ประชุมฯ ตามที่ระบุไว้ในวาระการประชุมได้ ทั้งนี้ หากที่ประชุมฯ พิจารณาแล้วเห็นสมควรพิจารณาต่อเนื่องก็สามารถที่จะนำประเด็นนี้มาหารือกันต่อไปได้

ที่ประชุมใหญ่สมมชารัฐสภาอาเซียน จะใช้หลักนัดหมายในการพิจารณาประเด็นปัญหาต่าง ๆ ประเด็นที่ไม่ได้รับความเห็นชอบตามหลักนัดหมายต้องอ่าอกไป

แผนภูมิที่ 2 โครงสร้างการประชุมสมมชชาใหญ่ในสมมชารัฐสภาอาเซียน

คณะกรรมการบริหารในการประชุมใหญ่สมมชารัฐสภาอาเซียน ประกอบด้วย

- (1) ผู้แทนรัฐสภาประเทศสมาชิก AIPA 10 ประเทศฯ ละ 15 คน
- (2) ผู้แทนรัฐสภาประเทศผู้สังเกตการณ์ของ AIPA 10 ประเทศ และ 1 องค์กร คือ ออสเตรเลีย แคนาดา จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ นิวซีแลนด์ รัสเซีย ปานามา นิว咎านี สหรัฐอเมริกา อินเดีย และสหราชอาณาจักร ประเทศละ 2 คน

1.1.6.2 การประชุมใหญ่สมัชชาธิสภาราชอาเซียนแต่ละปี จะประกอบด้วยการประชุมดังนี้

1) การประชุมคณะกรรมการบริหาร (Executive Committee)

การประชุมคณะกรรมการบริหารฯ ประกอบด้วย ประธานสมัชชาธิสภาราชอาเซียนเป็นประธานคณะกรรมการและสมาชิกรัฐสภาจากประเทศสมาชิกไม่เกินประเทศละ 3 คน โดยหนึ่งในสามคนจะต้องเป็นประธานรัฐสภาหรือผู้แทน คณะกรรมการบริหารมีวาระ 1 ปี เช่นเดียวกับภาระการดำรงตำแหน่งของประธาน AIPA

หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารของสมัชชาธิสภาราชอาเซียน มีดังนี้

(1) พิจารณาและเสนอแนะการเป็นสมาชิกของรัฐสภาประเทศสมาชิกและการเข้าเป็นผู้ถังเกตการณ์ของสมัชชาธิสภาราชอาเซียนตลอดจนพิจารณาบุคคลหรือองค์กรที่สมัชชาธิสภาราชอาเซียนจะเชิญเข้าร่วมกิจกรรมหรือการประชุมขององค์กร

(2) เริ่มกิจกรรมของสมัชชาธิสภาราชอาเซียน

(3) ติดตามการปฏิบัติตามข้อตกลงที่ผ่านการพิจารณาจากที่ประชุมสมัชชาใหญ่

(4) เตรียมหัวข้อการประชุมและกำหนดการที่แต่ละประเทศสมาชิกเสนอเพื่อให้ที่ประชุมสมัชชาใหญ่ให้ความเห็นชอบ

(5) เสนอการจัดตั้งคณะกรรมการธิการสามัญ คณะกรรมการธิการศึกษา และคณะกรรมการธิการวิสามัญ เมื่อมีความจำเป็นต้องจัดตั้ง

(6) กำกับ ติดตาม และดูแลความคุ้มสำนักงานเลขานุการสมัชชาธิสภาราชอาเซียน

(7) เสนอการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขานุการสมัชชาธิสภาราชอาเซียน

(8) กำหนดข้อบังคับการประชุมของคณะกรรมการบริหารแต่ละครั้ง

2) การประชุมคณะกรรมการสามัญ (The Standing Committee)

ในการประชุมสมัชชาใหญ่ ที่จัดขึ้นแต่ละปี จะมีการตั้งคณะกรรมการธิการสามัญด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ด้านกิจการของสมัชชาธิสภาราชอาเซียน ด้านการเจรจา กับประเทศผู้ถังเกตการณ์ และด้านแฉล่งการณ์ร่วม เพื่อกลั่นกรองร่างข้อตกลงเสนอให้ที่ประชุมสมัชชาใหญ่ให้ความเห็นชอบ

คณะกรรมการธิการสามัญ 6 คณะ ประกอบด้วย

(1) คณะกรรมการธิการด้านการเมือง

- (2) คณะกรรมการข้าราชการค้านเศรษฐกิจ
  - (3) คณะกรรมการข้าราชการค้านสังคม
  - (4) คณะกรรมการข้าราชการค้านกิจการสมัชชาธารัฐสภาพอาเซียน
  - (5) คณะกรรมการข้าราชการค้านการเจรจาต่างประเทศผู้สังเกตการณ์
  - (6) คณะกรรมการข้าราชการค้านยกเว้นแต่งการณ์ร่วม
- 3) การประชุมสมาชิกรัฐสภาพศรีสมัชชาธารัฐสภาพอาเซียน (The Women Parliamentarians of AIPA)

AIPA ได้จัดให้มีการประชุมระหว่างสมาชิกรัฐสภาพศรีของประเทศสมาชิก AIPA ที่เข้าร่วมประชุมสมัชชาใหญ่เพื่อตระหนักถึงบทบาทของสตรีที่มีต่อเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการสนับสนุนให้สตรีมีบทบาทในการพัฒนาสังคม

4) การประชุมระหว่างคณะผู้แทนสมัชชาธารัฐสภาพอาเซียนกับรัฐสภาพประเทศผู้สังเกตการณ์

ประเทศสมาชิก AIPA เห็นพ้องว่าสมาชิกควรมีการเจรจาหารือกับรัฐสภาพประเทศผู้สังเกตการณ์ของ AIPA ในการประชุมสมัชชาใหญ่ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ค้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมระหว่างองค์กรนิติบัญญัติ และเพื่อสร้างเสริมความสัมพันธ์กับองค์กรนิติบัญญัติภายนอกอาเซียน

การประชุมระหว่างคณะผู้แทนสมัชชาธารัฐสภาพอาเซียนกับรัฐสภาพประเทศผู้สังเกตการณ์ขององค์กรเริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกในการประชุมสมัชชาใหญ่ AIPO ครั้งที่ 2 ที่กรุงเทพมหานคร ในปี 2522 เมื่อผู้สังเกตการณ์จากรัฐสภาพอาเซียน ญี่ปุ่นและสาธารณรัฐเกาหลีเข้าร่วมประชุม แต่การประชุมดังกล่าวยังไม่ได้รับการบรรจุไว้ในกำหนดการประชุมอย่างเป็นทางการจนกระทั่งการประชุมสมัชชาใหญ่ครั้งที่ 5 ณ กรุงมนติลา ในปี 2525

รัฐสภาพประเทศผู้สังเกตการณ์ที่มีการประชุมร่วมกับ AIPA เป็นประจำทุกปีในปัจจุบันมีทั้งหมด 9 ประเทศ กับ 1 องค์กร คือ ออสเตรเลีย แคนาดา จีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี นิวซีแลนด์ รัสเซีย ปาปัวนิวกินี และสหรัฐอเมริกา กับสหภาพยุโรป

วิธีการดำเนินการประชุมจะเป็นลักษณะการเจรจาร่วมกันในรูปของ Panel Dialogue โดยจะจัดให้คณะผู้แทนสมัชชาธารัฐสภาพอาเซียนเจรจา กับคณะผู้สังเกตการณ์ของประเทศต่างๆ เป็นรายประเทศ มีการเจรจาในหัวข้อต่างๆ อาทิ ความมั่นคง การค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน และความร่วมมือในด้านต่างๆ อาทิ เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

1.1.6.3 การประชุมระหว่างคณะผู้แทนสมัชชาธารัฐสภาอาเซียนกับผู้นำอาเซียนในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน (AIPA – ASEAN Meeting During ASEAN Summit)

การประชุมระหว่างคณะผู้แทนสมัชชาธารัฐสภาอาเซียนกับผู้นำอาเซียนในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน (AIPA – ASEAN Meeting during ASEAN Summit) เป็นกรอบความร่วมมือระหว่างสมัชชาธารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly : AIPA) และสมาคมประชาชาติอิเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations : ASEAN) ในความพยายามที่จะสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและปรึกษาหารือในกิจกรรมรอบด้านของภูมิภาค

กรอบความร่วมมือระหว่าง AIPA และอาเซียน เป็นความคิดริเริ่มในความพยายามที่จะยกระดับการทำงานร่วมกันและมีความเห็นร่วมกันในการแลกเปลี่ยนระหว่างกันในทุกระดับและความมุ่งมั่นที่จะขยายกรอบความร่วมมือและการรวมตัวกันในภูมิภาคให้รอบด้านมากยิ่งขึ้น ซึ่งดำเนินการภายใต้หลักการสำคัญ ได้แก่

1) ธรรมนูญ AIPA ข้อ 17 ว่าด้วยความสัมพันธ์กับอาเซียน ซึ่งใจความสำคัญระบุถึงการสร้างกรอบความร่วมมือ การปฏิสัมพันธ์ และการปรึกษาหารือกับอาเซียน เพื่อสร้างความต่อเนื่องในการดำเนินงานระหว่าง 2 องค์กร

2) ข้อมติการประชุมใหญ่สมัชชาธารัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ 27 (กันยายน 2549) ว่าด้วยแนวทางการสร้างการพบทะแหน่งอย่างสม่ำเสมอระหว่างผู้นำของทั้ง 2 องค์กร ในการประชุมสุดยอด-อาเซียนและการประชุมใหญ่สมัชชาธารัฐสภาอาเซียน

3) กฎบัตรอาเซียน ในภาคผนวก 2 หมวดองค์กรที่มีความสัมพันธ์กับอาเซียน ซึ่งระบุให้ AIPA เป็นหุ้นส่วนสำคัญลำดับต้นของอาเซียน

กล่าวคือ บริบทที่ทั้ง 2 องค์กรอยู่ในช่วงเวลาของการปรับเปลี่ยนรูปแบบและการทำงานขององค์กร โดยอาเซียนยกระดับตนเองให้เป็นองค์กรที่มีรูปแบบและกฎระเบียบแบบแผนมากยิ่งขึ้น มีประชาชนเป็นศูนย์กลางและมีกฎบัตรอาเซียนเป็นหัวใจหลักของการดำเนินงาน เพื่อมุ่งไปสู่การสร้างประชาคมอาเซียน(ASEAN Community) ในขณะที่ AIPA สร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กร โดยการบูรณาการการทำงานฝ่ายนิติบัญญัติ เพื่อกระชับความร่วมมือระหว่างรัฐสภาให้มีความใกล้ชิดยิ่งขึ้น และเพิ่มช่องทางการทำงานร่วมกับอาเซียนในการติดตามการทำงานควบคู่กันระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร ได้อย่างทันเหตุการณ์ และเพื่อวางแผนกรอบการทำงานร่วมกันระหว่าง AIPA และอาเซียนภายใต้กฎบัตรอาเซียนและธรรมนูญ AIPA เพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือภายในภูมิภาคเพื่อก้าวไปสู่ประชาคมอาเซียนที่มี “ประชาชนอาเซียน” เป็นศูนย์กลางและการเตรียมพร้อมที่จะรองรับการพัฒนาและการขยายตัวของภูมิภาคในอนาคต

1.1.6.4 การประชุม AIPA Caucus

AIPA Caucus เป็นการประชุมในกรอบของสมัชชาธารัฐสภาคองเกรสอาเซียน (AIPA) โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการร่วมกันทำให้มาตรการ ระเบียบข้อบังคับหรือข้อกำหนดทางกฎหมายของประเทศสมาชิกเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อนำไปสู่การสร้างความสอดคล้องทางกฎหมายของประเทศสมาชิก AIPA และยกระดับการทำงานร่วมกันระหว่าง AIPA กับ ASEAN

การประชุม AIPA Caucus ถือเป็นกลไกของ AIPA ในการหารือแนวทางการจัดทำกฎหมายร่วมกันภายในกลุ่มประเทศสมาชิก ทั้งนี้ สำนักงานเลขานุการ AIPA จะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานและขับเคลื่อนปัญหาที่มีความเร่งด่วนขึ้นมาเป็นหัวข้อการประชุม นอกจากนี้ AIPA Caucus ยังสนับสนุนความร่วมมือระหว่าง AIPA กับ ASEAN โดยเฉพาะทางฝ่าย ASEAN Mutual Legal Agreements และการแลกเปลี่ยน best practice ในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

องค์ประกอบของผู้เข้าร่วมการประชุม คือ ผู้แทนรัฐสภาคองเกรสอาเซียน AIPA ประเทศละไม่เกิน 3 คน เลขาธิการ AIPA และเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเลขานุการหน่วยประจำตัวประเทศละ 1 คน

ประธาน AIPA Caucus ครั้งที่ 1 ได้รับการแต่งตั้งโดยประธานรัฐสภาของประเทศไทยที่จัดการประชุม AIPA Caucus ครั้งแรก (เริ่มจากมาเลเซีย) โดยมีภาระการดำรงตำแหน่ง 1 ปี ซึ่งการดำรงตำแหน่งเจ้าภาพการจัดประชุมนั้น ประเทศสมาชิก AIPA จะเวียนกันเป็นเจ้าภาพตามลำดับอักษรเจ้าภาพการประชุมจะเป็นผู้กำหนดวัน เวลาและสถานที่จัดประชุม

1.1.6.5 การประชุมคณะกรรมการศึกษาข้อเท็จจริงของสมัชชาธารัฐสภาคองเกรสอาเซียน ว่าด้วยการปราบปรามภัยคุกคามจากยาเสพติด (The AIPA Fact Finding Committee to Combat the Drug Menace หรือ AIFOCOM)

คณะกรรมการศึกษาข้อเท็จจริงของสมัชชาธารัฐสภาคองเกรสอาเซียนในการปราบปรามภัยคุกคามจากยาเสพติด (The AIPA Fact Finding Committee to Combat the Drug Menace หรือ AIFOCOM) เป็นกลไกการทำงานปราบปรามภัยคุกคามจากยาเสพติดของสมัชชาธารัฐสภาคองเกรสอาเซียนตามมติการประชุมสมัชชาใหญ่องค์กรรัฐสภาคองเกรสอาเซียน ครั้งที่ 23 ณ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในปี 2545

ทั้งนี้ การประชุม AIFOCOM มีความต่อเนื่อง โดยรัฐสภาคองเกรสอาเซียน ที่รับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมใหญ่ AIPA จะเป็นเจ้าภาพการจัดประชุม AIFOCOM ด้วยวัตถุประสงค์ของการประชุม

- 1) แลกเปลี่ยนข้อมูลและความเข้าใจในหมู่ประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อแก้ไขปัญหาการเสพและ การค้ายาเสพติด

2) ปรับใช้และบังคับใช้กฎหมายในประเทศอาเซียนที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านยาเสพติดให้สอดคล้องกัน

3) สนับสนุนการทำงานของรัฐบาลด้วยการออกกฎหมายนโยบายและโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาเสพติด

4) คุ้มครองและติดตามภารกิจที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมายนโยบายและโครงการต่าง ๆ เพื่อขัดยาเสพติดในหมู่ประเทศสมาชิก

5) เป็นเวทีที่ใช้ปรึกษาหารือ และขอความร่วมมือจากองค์กรนานาชาติ

6) ทำหน้าที่เป็นตัวประสานระหว่างรัฐบาลและองค์กรเอกชนในการต่อสู้กับยาเสพติด

1.1.7 รูปแบบการทำงานของสมัชชารัฐสภาอาเซียน (AIPA)

ตามธรรมเนียมปฏิบัติของสมัชชารัฐสภาอาเซียน ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจะดำรงตำแหน่งประธานสมัชชารัฐสภาอาเซียน โดยประเทศสมาชิกสมัชชารัฐสภาอาเซียนจะผลัดเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพตามลำดับอักษร ซึ่งภาระหน้าที่ของประธาน AIPA ตามธรรมนูญ AIPA มีดังนี้

1) ผู้ที่ดำรงตำแหน่งประธาน AIPA จะทำหน้าที่ประธานการประชุมใหญ่ AIPA
2) วาระการดำรงตำแหน่งประธาน AIPA ระยะเวลา 1 ปี นับตั้งแต่การรับตำแหน่งไปจนกระทั่งสิ้นสุดการประชุมใหญ่

3) ประธาน AIPA จะต้องสนับสนุนเป้าหมายและหลักการของ AIPA และต้องทำงานร่วมกับรัฐสภาประเทศสมาชิกเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรและบทบาทของสมาชิกรัฐสภาในการอบรมความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

4) เมื่อได้รับคำเชิญ ประธาน AIPA จะต้องเข้าร่วมการประชุมสุดยอดอาเซียน และมีอำนาจในการเชิญประธานคณะกรรมการบริหารประจำอาเซียน (ASEAN Standing Committee) หรือผู้แทนเข้าร่วมการประชุมใหญ่และการประชุมอื่นๆ ของ AIPA รวมทั้งทำหน้าที่กำหนดทิศทางของการประชุมคณะกรรมการบริหารและการประชุมสมัชชาใหญ่

5) ประธาน AIPA จะต้องทำหน้าที่ประธานการประชุมคณะกรรมการบริหาร AIPA (Executive Committee)

6) ประธาน AIPA ในฐานะประธานการประชุมคณะกรรมการบริหาร มีอำนาจในการเรียกประชุมได้ทุกเมื่อตามที่เห็นสมควร

รัฐสภาไทยซึ่งได้รับเกียรติให้ดำรงตำแหน่งประธานสมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly : AIPA) โดยมีวาระ 1 ปี มีภารกิจการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมในกรอบของ AIPA ในช่วงปี พ.ศ. 2552 ได้แก่

1) การประชุมอย่างไม่เป็นทางการระหว่าง AIPA – ASEAN ระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14 (The Informal Meeting between AIPA – ASEAN during the 14th ASEAN Summit) ระหว่างวันที่ 27 – 29 กุมภาพันธ์ 2552 ณ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2) การประชุมคณะกรรมการศึกษาข้อเท็จจริงของ AIPA ว่าด้วยการปราบปรามกัญชาจากยาเสพติด ครั้งที่ 6 (The 6th Meeting of the AIPA Fact Finding Committee (AIFOCCOM) to Combat the Drug Menace) ระหว่างวันที่ 10 – 13 พฤษภาคม 2552 ณ จังหวัดเชียงราย

3) การประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ 30 (The 30th AIPA General Assembly) ระหว่างวันที่ 2 – 8 สิงหาคม 2552 ณ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

การประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน (General Assembly of the ASEAN Inter-Parliamentary Assembly) คือเป็นหัวใจของกรอบความร่วมมือ AIPA ซึ่งจะประชุมเป็นประจำทุกปี ปีละ 1 ครั้ง โดยทำหน้าที่เสนอแนะแนวโน้มนโยบาย ตลอดจนผลักดันให้เกิดการจัดทำข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ร่วมกันภายในอาเซียนเพื่อเสนอให้ฝ่ายบริหารพิจารณาและข้อมติที่ได้รับการรับรองจากที่ประชุมก็จะถูกส่งผ่านไปยังหน่วยประจำติดของแต่ละประเทศสมาชิกเพื่อดำเนินการแจ้งให้รัฐบาลและรัฐสภาแห่งชาติทราบและปฏิบัติตามข้อมตินั้นๆ ต่อไป โดยมีเป้าหมายหลักในการสร้างความร่วมมือ ความเข้าใจระหว่างประเทศสมาชิก และการสนับสนุนการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการเป็นประชาคมอาเซียน โดยมีรัฐสภาแห่งชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน จำนวน 10 ชาติ ได้แก่ (1) บรูไนดารุสซาลาม (2) ราชอาณาจักรกัมพูชา (3) สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (4) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (5) มาเลเซีย (6) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (7) สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (8) สาธารณรัฐสิงคโปร์ (9) ราชอาณาจักรไทย และ (10) สาธารณรัฐสังคีณเวียดนาม

นอกจากนี้ การประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียนยังมีผู้สังเกตการณ์เข้าร่วมการประชุมจาก 9 ประเทศ และ 1 องค์กร ได้แก่ (1) ออสเตรเลีย (2) แคนาดา (3) สาธารณรัฐประชาชนจีน (4) สาธารณรัฐเกาหลี (5) ญี่ปุ่น (6) นิวซีแลนด์ (7) ปาปัวนิวกินี (8) สาธารณรัฐสัมพันธ์สเปน (9) สหรัฐอเมริกา และ (10) สาธารณรัฐโรมาเนีย

องค์ประกอบของการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน คือ การประชุมสามาชิก-รัฐสภาสตรีในสมัชชารัฐสภาอาเซียน (The Meeting of Women Parliamentarians of AIPA) การประชุมคณะกรรมการบริหาร (AIPA Executive Committee Meeting) การประชุมเต็มคณะ (Plenary session) และการประชุมกลุ่มย่อยของคณะกรรมการธุรการด้านต่างๆ (Committee Meeting) จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ การประชุมคณะกรรมการธุรการด้านการเมือง คณะกรรมการธุรการด้านเศรษฐกิจ

คณะกรรมการด้านสังคม คณะกรรมการด้านกิจการสมัชชาธิสภาราอาเซียน คณะกรรมการด้านการยกเว้นและการลงคะแนนร่วม และคณะกรรมการด้านการเจรจาที่ประทุมผู้สังเกตการณ์โดยประธานคณะกรรมการด้านการในแต่ละด้านจะเป็นผู้นำเสนอรายงานผลการประชุมในช่วงการประชุมเดือนละในการประชุมใหญ่สมัชชาธิสภาราอาเซียน

หน้าที่ของรัฐสภาราไทยในการเป็นเจ้าภาพการประชุมใหญ่สมัชชาธิสภาราอาเซียนครั้งที่ 32 ในเชิงโครงสร้างนอกเหนือไปจากการจัดสถานที่การประชุมแล้ว คือ การจัดทำเอกสารการประชุม ซึ่งได้แก่ (1) การจัดทำลำดับวาระการประชุม (Order of Business) (2) ขั้นตอนของประธานการประชุมในขณะต่างๆ (Speaking Text) (3) ร่างข้อตกลงของการประชุมคณะกรรมการด้านต่างๆ (Draft Resolution) (4) รายงานการประชุมคณะกรรมการด้านต่างๆ (Report) และ (5) รายงานการประชุมและผลการลงคะแนนร่วม (Report of the General Assembly and Joint communiqué) ดูรายละเอียดรูปแบบการทำงานของสมัชชาธิสภาราอาเซียนในภาคผนวกฯ

1.1.8 พัฒนาการและการก้าวต่อไปของสมัชชาธิสภาราอาเซียน

การก้าวต่อไปของสมัชชาธิสภาราอาเซียน คือ การก้าวเดินไปข้างหน้าในฐานะหุ้นส่วนที่สำคัญของอาเซียน ในการมุ่งสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2558 การแลกเปลี่ยนการประชุมระหว่างผู้นำ AIPA และผู้นำอาเซียนถือเป็นย่างก้าวที่สำคัญในการทำงานร่วมกันระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ และในอนาคต AIPA และอาเซียนจะพยายามเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างกันในทุก ๆ ระดับ

ในฐานะขององค์กรด้านนิติบัญญัติ AIPA มุ่งมั่นในการสร้างความสอดคล้องทางกฎหมายในประเทศสมาชิก และกระตุ้นให้ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติของประเทศสมาชิกนำข้อมติจากการประชุมสมัชชาใหญ่ไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมให้มากยิ่งขึ้น และพยายามลดความเหลื่อมล้ำของประเทศสมาชิกในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ประเทศสมาชิกทุกประเทศก้าวเดินไปข้างหน้าพร้อม ๆ กัน ซึ่งเป็นแนวทางที่สำคัญในการสร้างความมั่นคงและมั่งคั่งในภูมิภาคอย่างยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมาของสมัชชาธิสภาราอาเซียน ซึ่งเป็นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับอาเซียน

1.2.2 เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของสมัชชาธิสภาราอาเซียน ในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558

1.3 ขอบเขตการศึกษา

- 1.3.1 ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการทำงานของสมัชชาธิรัฐสภาราอาเซียนภายใต้กรอบการประชุมของสมัชชาธิรัฐสภาราอาเซียน
- 1.3.2 ศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมของสมัชชาธิรัฐสภาราอาเซียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1.4 ประโยชน์ของการศึกษา

- 1.4.1 เพื่อทราบถึงกลไกในการทำงานของสมัชชาธิรัฐสภาราอาเซียน ซึ่งเป็นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติของประเทศไทยอาเซียน
- 1.4.2 เพื่อทราบถึงบทบาทของสมัชชาธิรัฐสภาราอาเซียนซึ่งเป็นองค์กรฝ่ายนิติ-บัญญัติในการเตรียมความพร้อมควบคู่กับอาเซียนซึ่งเป็นองค์กรฝ่ายบริหารในการเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558
- 1.4.3 เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องที่เกี่ยวข้องในโอกาสต่อไป

1.5 นิยามศัพท์

- 1.5.1 อาเซียน คือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations หรือ ASEAN) ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) หรือปฏิญญาอาเซียน (ASEAN Declaration) เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 โดยมีประเทศไทย 5 ประเทศ ประกอบด้วย อินโดนีเซีย มาเลเซีย พลีบปินส์ สิงคโปร์ และไทย เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ต่อมา มีประเทศสมาชิกเพิ่มเติม ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม เวียดนาม ลาว เมียนมาร์ และกัมพูชา ตามลำดับ จึงทำให้ปัจจุบันอาเซียนมีสมาชิก 10 ประเทศ

- 1.5.2 ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) คือ การรวมกลุ่มของประเทศไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนให้เป็นชุมชนที่มีความแข็งแกร่ง สามารถสร้างโอกาสและรับมือสิ่งท้าทาย ทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยสมาชิกในชุมชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี สามารถประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น และสมาชิกในชุมชนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

- 1.5.3 ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community) คือ การที่อาเซียนมุ่งส่งเสริมความร่วมมือในด้านการเมืองและความมั่นคงเพื่อเสริมสร้างและรักษาความสงบเรียบร้อย สันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค และทำให้ประเทศไทยในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขสามารถแก้ปัญหาและความขัดแย้ง โดยสันติวิธี

1.5.4 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) คือ การรวมตัวกันของอาเซียนเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยมีเป้าหมายให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรีรวมทั้งการเคลื่อนย้ายเงินทุนที่เสรียิ่งขึ้น

1.5.5 ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Social and Cultural Community) คือ การที่อาเซียนมุ่งหวังประโภชน์จากการรวมกันเพื่อทำให้ประชาชนมีการอยู่ดีกินดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีสิ่งแวดล้อมที่ดี และมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เอื้ออาทรและแบ่งปันกัน

1.5.6 กฎบัตรอาเซียน คือ ธรรมนูญของอาเซียนที่วางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กร เพื่อให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีกฎระเบียบในการทำงาน มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.5.7 องค์กรรัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Organization : AIPO) คือ องค์กรที่ก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือของรัฐสภาระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วยกัน โดยการก่อตั้งองค์กรนี้ในปี 2520 ซึ่งประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่ร่วมก่อตั้ง

1.5.8 สมัชชาธารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly : AIPA) แต่เดิมใช้ชื่อว่าองค์กรรัฐสภาอาเซียน (AIPO) และในการประชุมสมัชชาใหญ่ AIPO ครั้งที่ 27 ในเดือนกันยายน 2549 ณ เมืองเซบู สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ที่ประชุมประกาศใช้ธรรมนูญ AIPO ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมโดยเห็นชอบให้เปลี่ยนชื่อจากองค์กรรัฐสภาอาเซียน (AIPO) เป็นสมัชชาธารัฐสภาอาเซียน (AIPA)

1.5.9 การประชุม AIPA Caucus เป็นการประชุมในกรอบของสมัชชาธารัฐสภา-อาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการร่วมกันนำมาตรการ ระเบียบข้อบังคับหรือข้อกำหนดทางกฎหมาย ของประเทศสมาชิกเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อนำไปสู่การสร้างความสอดคล้องทางกฎหมายของประเทศสมาชิก AIPA และยกระดับการทำงานร่วมกันระหว่าง AIPA กับอาเซียน

1.5.10 การประชุมคณะกรรมการศึกษาข้อเท็จจริงของสมัชชาธารัฐสภา-อาเซียนว่าด้วยการปราบปรามภัยคุกคามจากยาเสพติด (The AIPA Fact Finding Committee to Combat the Drug Menace : AIFOCOM) เป็นกลไกการทำงานปราบปรามภัยคุกคามจากยาเสพติดของสมัชชาธารัฐสภาอาเซียนซึ่งจัดตั้งขึ้นตามติกรรมประชุมสมัชชาใหญ่องค์กรรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ 23 ณ สาธารณรัฐสังฆมณฑลเวียดนาม ในปี 2545

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

นักวิชาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้ใช้กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่แตกต่างกันในการวิเคราะห์และอธิบายความร่วมมือระดับภูมิภาคในอาเซียน ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 แนวคิดด้วยกัน กล่าวคือ (1) “แนวคิดสังจันนิยม” (Realism) ที่เน้นอำนาจและผลประโยชน์แห่งชาติที่มักนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างรัฐ (2) “แนวคิดเสรีนิยมใหม่” (Neo-liberalism) ที่เน้นผลประโยชน์ร่วมกันและองค์กรระหว่างประเทศที่นำไปสู่ความร่วมมือระหว่างรัฐ และ (3) “แนวคิดสรรค์สร้างนิยม” (Constructivism) ที่เน้นบทบาทของความคิดและอัตลักษณ์ที่อาจนำไปสู่ความร่วมมือหรือความขัดแย้งก็ได้ โดยทั่วไปงานเขียนด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในเอเชีย-ตะวันออกเฉียงใต้ที่เกิดขึ้นก่อนปี ค.ศ. 1990 ส่วนใหญ่เป็นแนวคิดสังจันนิยม แต่ตั้งแต่ศวรรษที่ 1990 เป็นต้นมา เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้รับความสนใจในทางทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมากขึ้น โดยที่แนวคิดเสรีนิยมใหม่ โดยเฉพาะทฤษฎีแนวสถาบันนิยมสปรี (Liberal institutionalism) และต่อมา แนวคิดสรรค์สร้างนิยมก็ได้รับความสนใจจากนักวิชาการฝ่ายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้น¹

2.1 แนวคิดทฤษฎีสังจันนิยม (The Realist Perspective)

แนวคิดสังจันนิยมเป็นทฤษฎีที่ใช้วิเคราะห์อาเซียน โดยนำแนวคิด “การถ่วงดุลอำนาจ” (Balance of Power) มาใช้อธิบายอาเซียนตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง ศาสตราจารย์ไมเคิล ลีเฟอร์ (Michael Leifer) แห่ง London School of Economics (LSE) มีความเห็นว่า อาเซียนเกิดขึ้นและดำรงอยู่ด้วย การถ่วงดุลอำนาจทั้งภายในและภายนอก เริ่มตั้งแต่การก่อตั้งอาเซียนในปี ค.ศ. 1967 มีที่มาจากการต้องการถ่วงดุลอินโดนีเซียซึ่งเป็นประเทศที่ใหญ่ที่สุดและมีข้อขัดแย้งกับมาเลเซียและสิงคโปร์ในช่วงนั้น อีกทั้งยังเป็นการถ่วงดุลกับมหาอำนาจภายนอก ด้วยการรวมตัวกันเป็นสมาคมอาเซียน เพื่อช่วยเพิ่มอำนาจต่อรองกับมหาอำนาจ โดยเฉพาะต่อชาตicomมิวนิสต์ที่ถือเป็นภัยคุกคามอย่างจีนในขณะนั้น โดยทั่วไปแล้ว อาเซียนจะถูกมองว่าเป็นเครื่องมือสำหรับการถ่วงดุลอำนาจ ซึ่ง

¹ J. Ruland, “ASEAN and the Asian Crisis: theoretical implications and practical consequences for Southeast Asian regionalism,” Pacific Review 13 (2000), pp.421-422.

รัฐที่ไม่ใช่คอมมิวนิสต์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ และฟิลิปปินส์ร่วมกันก่อตั้งขึ้นมาเพื่อต่อต้านเวียดนามในช่วงกลางทศวรรษ 1960 จนถึงปลายทศวรรษ 1980 โดยมีสหรัฐอเมริกาเป็นผู้ให้การสนับสนุน นอกจากนั้น ศาสตราจารย์ไมเคิล ลีเฟอร์ บังແဆด ทรงคิดว่า สมาชิกอาเซียนมีผลประโยชน์ร่วมกันเพียงจำกัดและยังขาดอัตลักษณ์ในความเป็นภูมิภาคเดียวกัน ดังนั้น อาเซียนจึงเป็นเพียง “ประชาคมทางการทูต” (diplomatic community) ที่มักเน้นการโภคปรารถนาเชิงการทูตโดยไม่มีข้อผูกมัด ไม่ได้เป็น “ประชาคม-ความมั่นคง” (security community) ที่มีพันธะสัญญาระหว่างกัน²

แม้สืบสุดสังคมรัฐเย็นแล้ว นักวิชาการแนวสังจันนิยม ใหม่ก็ยังมองว่า อาเซียนยังคงใช้การถ่วงดุล-อำนาจอยู่ ศาสตราจารย์ ราฟ เออมเมอร์ส (Ralf Emmers) แห่งมหาวิทยาลัยนานาชาติในสิงคโปร์ วิเคราะห์ว่า การประชุมว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum : ARF) เป็นเครื่องมือถ่วงดุลที่อาเซียนใช้เกี่ยวกับสหรัฐอเมริกา เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในภูมิภาคและสถาปัตยนิธิพลของจีน ARF ได้ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบทลายข้ออำนาจเพื่อต่อต้านระบบข้ออำนาจเดียวของสหรัฐอเมริกา อินเดียเองก็ยอมรับเรื่องการถ่วงดุลอำนาจในระบบบทลายข้ออำนาจ ในขณะเดียวกัน อาเซียนก็ร่วมมือกับจีนเพื่อถ่วงดุลกับการกดดันจากสหรัฐอเมริกาในประเด็นการค้า และประเด็นสิทธิมนุษยชน กล่าวโดยสรุป สังจันนิยมมองว่า สถาบันที่มีอาเซียนเป็นศูนย์กลางอย่าง ARF เกิดขึ้นและดำเนินอยู่เพื่อการถ่วงดุลอำนาจกับรัฐบาลอำนาจนั่นเอง³

จากระทั่งปัจจุบัน นักวิชาการแนวสังจันนิยมก็ยังตอกย้ำทรรศนะตามแนวทางนี้ ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ โคนัลด์ เวเธอร์บี บี (Donald Weatherbee) แห่งมหาวิทยาลัยเซาท์แครロ莱นา ยืนยันว่า อาเซียนเป็นตัวอย่างความร่วมมือที่รัฐบาลอาเซียนรวมตัวกันเนื่องจาก “ผลประโยชน์แห่งชาติ” (national interest) ของตนเป็นหลัก จึงเป็นที่สังเกตได้ว่า ความร่วมมือของอาเซียนจะเป็นการจัดการกับรัฐอื่นนอกภูมิภาคมากกว่าการจัดการกับกิจกรรมภายในของอาเซียน ซึ่งมีความขัดแย้งกันเองบ่อยครั้ง นอกจากนี้ “อัตลักษณ์อาเซียน” ยังเป็นเพียงหนึ่งอัตลักษณ์ท่ามกลางอัตลักษณ์ที่หลากหลายในภูมิภาค ไม่ว่าจะเป็นอัตลักษณ์ในทางเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ศาสนา ซึ่งในกรณีที่มีการตัดสินใจเชิงนโยบายอัตลักษณ์อาเซียนจะได้รับการพิจารณาอ่อนกว่าผลประโยชน์แห่งชาติ⁴

² Michael Leifer, (1989), ASEAN and the Security of Southeast Asia, London: Routledge.

³ Ralf Emmers, (2003), Cooperative Security and the Balance of Power in ASEAN and the ARF, London: Routledge Curzon, Chapter 5, pp.110-27.

⁴ Donald Weatherbee, (2005), International Relations in Southeast Asia, Lanham, Lanham, MD: Rowman & Littlefield, pp.17-19.

2.2 แนวคิดทฤษฎีเสรีนิยมใหม่ (The Neo-liberal Perspective)

นักวิชาการแนวเสรีนิยมใหม่พยายามจะอธิบายอาเซียนผ่านการศึกษาการรวมตัวระหว่างประเทศด้วยทฤษฎีหน้าที่นิยม (Functionalist Theory) โดยเสนอว่า ความร่วมมือในอาเซียนพัฒนาไปสู่การสร้างสถาบันจากล่างขึ้นบน (bottom-up) ซึ่งอำนาจการตัดสินใจเป็นไปอย่างกว้างขวางในอาเซียนงานเขียนบางชิ้นมองว่า อาเซียนเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประสานนโยบาย เป็นเวทีสำหรับการเปิดเสรีทางการค้า ทำหน้าที่แบ่งปันข้อมูลข่าวสาร และเป็นเวทีสำหรับต่อรองร่วมกัน ดังนั้นระบบระเบียบในภูมิภาคจึงมีเพิ่มขึ้นจากการพึ่งพา กัน (interdependence) ที่ขยายตัวมากขึ้นผ่านการค้า การลงทุน และการเชื่อมโยงระหว่างกันทางเศรษฐกิจ⁶

นักวิชาการแนวสถาบันนิยมแบบเสรี ได้ท้าทายว่า นักสังจันยมได้มองข้ามผลงานในการสร้างสันติภาพและความมั่นคงระดับภูมิภาคของอาเซียน อาเซียนมีความเชื่อมั่นและมีระดับความโปร่งใส่สูงขึ้น อีกทั้งยังได้ลดความไม่แน่นอนและความเป็นปรบกษ์ต่อกันในความสัมพันธ์ภายในภูมิภาคอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งไม่ได้เกิดจากการถ่วงดุล หรือบทบาทของสหรัฐอเมริกาแต่เป็นกระบวนการสร้างสถาบันในหมู่ชาติอาเซียนเองต่างหากที่ก่อให้เกิดความร่วมมือด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจในภูมิภาคขึ้นมา⁷ ในเรื่องนี้ ศาสตราจารย์ ดอน เอ็มเมอร์สัน (Don Emmerson) แห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ได้จัดให้อาเซียนเป็น “ระบบความมั่นคง” (security regime) ซึ่งรัฐอาเซียนจะไม่ใช่กำลังต่อรัฐอาเซียนด้วยกัน ในขณะที่ ศาสตราจารย์ นารายานัน กานันเซน (Narayanan Ganesan) แห่งมหาวิทยาลัยไฮโรชิมา วิเคราะห์ว่าอาเซียนทำหน้าที่เป็น “ระบบ” ทางด้านความมั่นคงและด้านเศรษฐกิจระดับภูมิภาคที่อนุญาตให้รัฐสมาชิกสามารถนำร่องรักษาไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตยและการแสวงหาผลประโยชน์แห่งชาติได้⁸

⁵ Hadi Soesasto, (1995), ASEAN in a Changed Regional and International Political Economy, Jakarta: Center for Strategic and International Studies.

⁶ Hadi Soesasto and Anthony Berkin, (1996), The Role of Security and Economic Cooperation Structures in the Asia Pacific Region , Jakarta: Center for Strategic and International Studies.

⁷ Jorn Dosch, (2004), “Southeast Asia and the Pacific: ASEAN” in Michael Connors, Remy Davison, and Jorn Dosch (eds), The New Global Politics of the Asia-Pacific, London: Routledge Curzon, pp. 76-79.

⁸ N. Genesan, “Rethinking ASEAN as a Security Community in Southeast Asia,” Asian Affairs: An American Review 21:4 (Winter 1995).

2.3 แนวคิดทฤษฎีสร้างนิยม (The Constructivist Perspective)

ในช่วงทศวรรษ 2000 นักวิชาการแนวสร้างนิยม โดยเฉพาะศาสตราจารย์ อามิตาฟ อะชายา (Amitav Acharya) แห่งมหาวิทยาลัยอเมริกัน ได้โต้แย้งว่า แท้ที่จริง ภูมิภาคนิยมในอาเซียน เป็น “กระบวนการที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์กันและการขัดเกลาทางสังคม” โดยให้ความสำคัญกับ ปัทสถาน (norms) ที่เป็นรากฐานของกระบวนการนี้ก่อตัวคือปัทสถาน “วิถีอาเซียน” (ASEAN Way) ที่เน้นการปรึกษาหารือ (consultation) ทึ่งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ การตัดสินใจด้วย ฉันทามติ (consensus) และการไม่แทรกแซงระหว่างกัน (non-interference) เป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ในการขับเคลื่อนอาเซียน มิใช่การถ่วงดุลอำนาจ หรือแม้แต่การสร้างสถาบัน จึงกล่าวได้ว่า อาเซียน มีอัตลักษณ์แห่งภูมิภาค (regional identity) และได้ทำหน้าที่เป็น “ประชาคมความมั่นคง” (security community) ที่มีพันธะสัญญาและอัตลักษณ์ร่วมกันแล้ว มิได้เป็นเพียง “ประชาคมทางการทูต” อย่างที่นักสังนิยมกล่าวอ้าง ทั้งนี้ ไม่ว่าจะนักสังนิยมและนักเสรีนิยมใหม่ก็ล้วนแต่ให้ความสำคัญ กับผลประโยชน์ด้านวัตถุ (material interest) เพียงอย่างเดียว โดยไม่ให้ความสนใจต่อผลประโยชน์ ด้านความคิด (ideational interest) ที่จะช่วยนำให้ตัวแสดงต่าง ๆ คืนพบผลประโยชน์ใหม่ ๆ ร่วมกัน จนนำไปสู่ความร่วมมือมากยิ่งขึ้น⁹

นอกจากนี้ ศาสตราจารย์ อลัสแทร์ เอียน จอห์นสตัน (Alastair Iain Johnston) แห่ง มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้นำแนวคิดสร้างนิยมมาวิเคราะห์ ARF ไว้ว่า อาเซียนประสบ ความสำเร็จในการทำให้จีนยอมรับปัทสถานของอาเซียน ดังจะเห็นได้ว่า จีนมีความเต็มใจที่เข้าร่วม เวทีที่อาเซียนเป็นผู้นำ โดยยึดหลักการไม่แทรกแซง การกำหนดประเด็นหารือที่คำนึงถึงระดับความ สบายใจ (comfort level) และแสดงท่าทีแห่งความร่วมมือ ซึ่งล้วนเป็นไปตามแนวทางของอาเซียน ทั้งนี้ ARF ไม่มีแรงจูงใจทางวัตถุที่เด่นชัดต่อจีนแต่อย่างใด จอห์นสตันสรุปว่า การออกแบบ สถาบันที่ไม่มีการผูกมัดอย่าง ARF ซึ่งจะไร้ประสิทธิภาพ แต่กลับมีประสิทธิภาพในการแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างตัวแสดงที่มีความหลากหลายและแตกต่างในผลประโยชน์¹⁰

เมื่อพิเคราะห์มุมมองจากทั้ง 3 แนวคิดดังกล่าวข้างต้นแล้ว อาจกล่าวได้ว่า มุมมองแนว สังนิยม สามารถอธิบายอาเซียนในช่วงสองคราวเย็นหรือในช่วง 2 ทศวรรษแรกของอาเซียนได้ มากกว่า จากการที่อาเซียนยังมีความร่วมมือกันน้อย และมีความสัมพันธ์ในเชิงการค้าอำนาจทั้ง กับประเทศภายในภูมิภาคด้วยกันเอง (เช่น กับอินโดนีเซีย และกับเวียดนาม) และการค้าอำนาจกับ

⁹ Amitav Acharya, (2001), *Constructing a Security Community*, New York: Routledge, p. 6.

¹⁰ Alastair Iain Johnston, (2003), “Socialization in International Relations: The ASEAN Way and International Relations Theory,” in John Lkenberry and Michael Mastanduno (eds), *International Relations Theory and the Asia Pacific*, New York: Columbia University Press, pp. 107-44.

ประเทศภายใต้กฎมนิภัค ในขณะที่ในช่วงหลังสุดความเย็น ทฤษฎีสถาบันนิยมใหม่ สามารถอธิบาย อาเซียน ได้มากขึ้น จากการที่ระดับความร่วมมือ ได้เพิ่มมากขึ้น เริ่มจากความตกลงในการก่อตั้งเขต การค้าเสรีอาเซียน หรือ อาฟต้า (ASEAN Free Trade Area: AFTA) ในปี ค.ศ. 1992 ตามมาด้วยการ รับชาติในอินโดจีนและพม่าเข้าเป็นสมาชิก และมีการประชุมสุดยอดอาเซียนอย่างต่อเนื่องทุกปี จน ทำให้แนวคิดสรรศ์สร้างนิยมสามารถอธิบายได้มากขึ้นในส่วนของพัฒนาการความร่วมมือที่ทวีป อย่างกว้างขวางในหลากหลายสาขา อีกทั้งยังมีระดับความไว้นี้เชื่อใจระหว่างกันมากขึ้น จนไม่มี ข้อพิพาทรุนแรงระหว่างกัน ในช่วงทศวรรษ 1990 หลังสุดความเย็นลื้นสุดคลง

อย่างไรก็ตาม นักวิชาการแนวเสรีนิยมใหม่ต้องพบความผิดหวังกับพัฒนาการด้าน สถาบันของอาเซียนที่ดำเนินไปอย่างล่าช้า แม้แต่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) หรือข้อตกลงเขตการลงทุนอาเซียน (ASEAN Investment Area: AIA) หน้าที่ความ รับผิดชอบและการนำไปปฏิบัติยังคงคุณครื่อ อาเซียนยังห่างไกลจากการเป็นประชาคม และมักถูก วิจารณ์ว่า “ขาดดุลทางการปฏิบัติ” (Implementation Deficit) อยู่เสมอ คือ มีข้อตกลงจำนวนมากแต่ ไม่ได้มีการปฏิบัติตามนั้น นอกจากนี้ อาเซียนยังสามารถแสดงบทบาทได้น้อยมากเกี่ยวกับความ ขัดแย้งในหมู่ชาติสมาชิก เช่นในกรณีพิพาทเรื่องวิหารระหว่างไทยกับกัมพูชา ซึ่งทั้งสองประเทศ ยืนกรานที่จะจัดการกันเองแบบทวิภาคี ส่วนกรณีข้อพิพาททางคินเดนเคสิปาร์ดันระหว่าง มาเลเซียกับอินโดนีเซียในช่วงก่อนหน้านี้ ทั้งสองประเทศได้ขอให้ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (International Court of Justice: ICJ) เข้ามาย่วยแก้ไขปัญหา โดยไม่ได้พึงอาเซียนในขณะเดียวกัน นุ่มนองทางสรรศ์สร้างนิยมก็ต้องเผชิญกับอุปสรรคในการอ้างถึงอัตลักษณ์ภูมิภาคหลังจากอาเซียน ขยายสมาชิกภาพ โดยรวมตัวแสดงที่มีความหลากหลาย เช่น ประเทศที่ปกครองด้วยรัฐบาลเผด็จ การทหารอย่างพม่าเข้ามาในอาเซียน อีกทั้งความรู้สึกชาตินิยม หรืออัตลักษณ์แห่งชาติที่ยังมีอยู่อย่าง เก็บขันในบรรดาชาติอาเซียนก็ยังทำให้เกิดปัญหาในการอธิบายอาเซียนด้วยอัตลักษณ์แห่งภูมิภาค ตามทฤษฎีสรรศ์สร้างนิยม

โดยสรุป ทฤษฎีแนวสังจันนิยมยังคงสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของ เอเชีย-ตะวันออกเฉียงใต้ได้เป็นอย่างมากจากการที่รู้สึกในอาเซียนยังคงเน้นปกป้องผลประโยชน์ แห่งชาติมากกว่าผลประโยชน์แห่งภูมิภาค อีกทั้งยังมีความเป็นชาตินิยมและห่วงเห็นอธิบดีอย่าง ตนอย่างสูงยิ่ง

บทที่ 3

ผลการศึกษา

นับจากการประชุมใหญ่องค์กรรัฐสภาพอาเซียน ครั้งที่ 27 ณ เมืองเชบู สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ซึ่งที่ประชุมได้ประกาศให้ธรรมนูญ AIPO ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม โดยเห็นชอบให้เปลี่ยนชื่อจากองค์กรรัฐสภาพอาเซียน เป็นสมัชชา rัฐสภาพอาเซียน ต่อมาในการประชุมคณะกรรมการบริหาร รอบพิเศษของ AIPA ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศไทยเดือนเมษายน 2550 ประเทศสมาชิกได้ร่วมลงนามรับรองในธรรมนูญใหม่ของ AIPA ซึ่งได้เพิ่มศักยภาพการทำงานขององค์กร และบูรณาการการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติให้มีรูปธรรม ลดอุดจันยกระดับความร่วมมือระหว่างรัฐสภาพของประเทศสมาชิกอาเซียนให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น และที่ประชุมมีมติเรื่องแนวทางการทำงานร่วมกันระหว่างสมัชชา rัฐสภาพอาเซียนกับอาเซียน โดยการแลกเปลี่ยนการเข้าร่วมประชุมของผู้นำทั้ง 2 องค์กร ในการประชุมสุดยอดอาเซียนและการประชุมใหญ่สมัชชา rัฐสภาพอาเซียน ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค

ในขณะเดียวกัน ในเดือนธันวาคม 2551 กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ซึ่งเป็นสาระสำคัญในการกำหนดทิศทางและโครงสร้างองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย มีผลบังคับใช้โดยมีรายละเอียดที่น่าสนใจ คือ

- (1) ทำให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีระเบียบแบบแผนมากยิ่งขึ้น (Rule – based Organization)
- (2) มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง (People - oriented)
- (3) มีการประชุมสุดยอดปีละ 2 ครั้ง (เดือนกุมภาพันธ์และเดือนตุลาคม)
- (4) ให้ความสำคัญกับ AIPA โดยระบุให้เป็นหัวส่วนในระดับต้น

ทั้งนี้นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ เลขาธิการอาเซียน ได้กล่าวถึงความสำคัญของกฎบัตรอาเซียนไว้ว่า ASEAN Charter คือกรอบทางด้านกฎหมายที่อาเซียน 10 ประเทศ จัดตั้งขึ้นเพื่อกำหนดความสัมพันธ์ ความรับผิดชอบระหว่างกัน เพราะในอดีตความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของอาเซียนเป็นความสัมพันธ์แบบหลวມๆ คือ ผูกพันกัน แต่ลงกันทางการเมือง แต่ว่าในทางปฏิบัติไม่มีผลบังคับใช้ทางกฎหมาย การที่มี Charter เมื่อนอกันมีกรอบทางกฎหมาย หรือธรรมนูญที่จะกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบที่ต่างฝ่ายต่างมีซึ่งกันและกัน เพราะฉะนั้นทำให้ความสัมพันธ์นั้น

หัวใจยิ่งขึ้น สร้างความมั่นใจระหว่างกันมากขึ้น และที่สำคัญที่สุด คือสร้างความมั่นใจให้กับประเทศในโลก

ASEAN Charter ได้เปลี่ยนบุคลิกของอาเซียนจากการเป็นแค่สมาคม กล้ายเป็นประเทศ ที่มีกฎหมายรองรับหัวใจ และให้ความมั่นใจกับคนอื่นที่จะเข้ามาร่วมวิสาสะกับอาเซียน...¹

ฉะนั้น จากการศึกษาจะพบว่าการประชุมที่มีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประเทศไทยอาเซียน ได้แก่ การประชุมใหญ่สมัชชาธารัฐสภอาเซียน การประชุมระหว่างผู้นำอาเซียนและคณะผู้แทน AIPA และการประชุม AIPA Caucus ซึ่งเป็นการประชุมในกรอบของสมัชชาธารัฐสภอาเซียน

3.1 การประชุมสมัชชาใหญ่รัฐสภอาเซียน

สมัชชาธารัฐสภอาเซียนหรือ AIPA เริ่มต้นตัวและให้ความสำคัญกับการรวมตัวในการจัดตั้งประเทศไทยอาเซียน ตั้งแต่การประชุมใหญ่ AIPA ครั้งที่ 26 ณ กรุงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในปี พ.ศ. 2548 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบันโดยให้ความสนใจครอบคลุมในประเด็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยมีข้อมูลการประชุมใหญ่สมัชชาธารัฐสภอาเซียน ครั้งที่ 27 ว่าด้วยแนวทางการสถาปนาการแลกเปลี่ยนการเข้าร่วมการประชุมใหญ่สมัชชาธารัฐสภอาเซียนและการประชุมสุดยอดอาเซียนของผู้นำทั้ง 2 ฝ่าย และยึดการปฏิบัติตามกฎบัตรอาเซียนซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อเดือนธันวาคม 2551 โดยมีรายละเอียดของข้อมูลดังนี้

3.1.1 ใน การประชุมใหญ่สมัชชาธารัฐสภอาเซียน ครั้งที่ 26 เมื่อเดือนกันยายน 2548 ณ กรุงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่ประชุมคณะกรรมการธุรกิจการค้าเศรษฐกิจและสังคม ได้มีมติเกี่ยวกับอาเซียนดังนี้

- 1) ข้อมูลว่าด้วยประเทศไทยเศรษฐกิจอาเซียน แผนปฏิบัติการเวียงจันทน์และกองทุนเพื่อการพัฒนา
- 2) ข้อมูลว่าด้วยการส่งเสริมการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการของประเทศไทยสังคมและวัฒนธรรม

3.1.2 ใน การประชุมใหญ่สมัชชาธารัฐสภอาเซียน ครั้งที่ 27 เมื่อเดือนกันยายน 2549 ณ เมืองเชน ประเทศไทย ที่ประชุมคณะกรรมการธุรกิจการค้ากิจการของสมัชชาธารัฐสภอาเซียนได้มีมติเกี่ยวกับอาเซียนดังนี้

¹ กรมเจ้าการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, “ดร.สุริทธิ์ พิศสุวรรณ เลขาธิการอาเซียน”, วารสารการค้าระหว่างประเทศ, หน้า 5.

1) ข้อมติว่าด้วยแนวทางการสถาปนาการแลกเปลี่ยนการเข้าร่วมการประชุมใหญ่สมัชชาธารัฐสภากาชาดไทยและการประชุมสุดยอดกาชาดไทยของผู้นำทั้ง 2 ฝ่าย

3.1.3 ในการประชุมใหญ่สมัชชาธารัฐสภากาชาดไทย ครั้งที่ 28 เมื่อเดือนสิงหาคม 2550 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศไทยแล้วซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการธิการด้านการเมืองและสังคมได้มีมติเกี่ยวกับกาชาดไทยดังนี้

- 1) ข้อมติว่าด้วยการเพิ่มบทบาทและการสนับสนุนของ AIPA ต่อกฎบัตรอาเซียน
- 2) ข้อมติว่าด้วยบทบาทของรัฐสภាត่อการจัดตั้งประชาคมอาเซียน

3.1.4 ในการประชุมใหญ่สมัชชาธารัฐสภากาชาดไทย ครั้งที่ 29 เมื่อเดือนสิงหาคม 2551 ณ ประเทศสิงคโปร์ ที่ประชุมคณะกรรมการธิการด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมได้มีมติเกี่ยวกับกาชาดไทยดังนี้

- 1) ข้อมติว่าด้วยการเพิ่มบทบาทและการสนับสนุนของ AIPA ต่อกฎบัตรอาเซียน
- 2) ข้อมติว่าด้วยการบูรณาการทางเศรษฐกิจ
- 3) ข้อมติว่าด้วยการสร้างอัตลักษณ์อาเซียน

3.1.5 ในการประชุมใหญ่สมัชชาธารัฐสภากาชาดไทย ครั้งที่ 30 เมื่อเดือนสิงหาคม 2552 ณ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ที่ประชุมคณะกรรมการธิการด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมได้มีมติเกี่ยวกับกาชาดไทยดังนี้

- 1) ข้อมติว่าด้วยการเพิ่มบทบาทและการสนับสนุนของ AIPA ต่อกฎบัตรอาเซียน
- 2) ข้อมติว่าด้วยการรวมตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาค
- 3) ข้อมติว่าด้วยการสร้างประชาคมอาเซียนที่มีความพร้อมด้านสุขอนามัย
- 4) ข้อมติว่าด้วยการลดช่องว่างของการพัฒนาในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

3.1.6 ในการประชุมใหญ่สมัชชาธารัฐสภากาชาดไทย ครั้งที่ 31 เมื่อเดือนกันยายน 2553 ณ กรุงษานอย สาธารณรัฐสังคະນិមីយើណា ที่ประชุมคณะกรรมการธิการด้านการเมืองได้มีมติเกี่ยวกับกาชาดไทยดังนี้

- 1) ข้อมติว่าด้วยการยกระดับความร่วมมือระหว่าง AIPA และอาเซียน

3.1.7 ในการประชุมใหญ่สมัชชาธารัฐสภากาชาดไทย ครั้งที่ 32 เมื่อเดือนกันยายน 2554 ณ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา ที่ประชุมคณะกรรมการธิการด้านการเมืองได้มีมติเกี่ยวกับกาชาดไทยดังนี้

- 1) ข้อมติว่าด้วยการสร้างความเข้มแข็งของประชาคมอาเซียนด้านการเมืองความมั่นคง ด้วยการเพิ่มพูนความร่วมมือและบูรณาการระดับภูมิภาค

3.2 การประชุมระหว่างคณะผู้แทนสมัชชาธารัฐสภาอาเซียนกับผู้นำอาเซียนในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน (AIPA – ASEAN Meeting During ASEAN Summit)

การประชุมระหว่างคณะผู้แทนสมัชชาธารัฐสภาอาเซียนกับผู้นำอาเซียนในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน (AIPA – ASEAN Meeting During ASEAN Summit) นับเป็นกรอบความร่วมมือระหว่างสมัชชาธารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly : AIPA) และสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations : ASEAN) ในความพยายามที่จะสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและปรึกษาหารือในกิจกรรมรอบด้านของภูมิภาค นอกจากนี้การประชุมดังกล่าวยังเป็นการประชุมสำคัญที่ถือเป็นการตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการจัดให้มีการประชุมร่วมกันของผู้นำทั้ง 2 ฝ่าย เป็นครั้งแรก เมื่อคราวการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14 ที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ ในการประชุมครั้งนี้ยังมีการประชุมระหว่างเลขานุการอาเซียนกับผู้แทนสมาชิก AIPA ทั้งสองเหตุการณ์นั้นเป็นจุดเริ่มต้นที่ชัดเจนในการตระหนักถึงการประสานการทำงานร่วมกันของสององค์กรที่จะเป็นบทบาทการนำไปสู่การทำให้ภูมิภาคอาเซียนรวมกันเป็นหนึ่งภายใต้คำว่า ประชาคมอาเซียน

3.2.1 รูปแบบการประชุม

การประชุมระหว่างคณะผู้แทนสมัชชาธารัฐสภาอาเซียนกับผู้นำอาเซียนในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน (AIPA – ASEAN Meeting During ASEAN Summit) จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในบรรยากาศของความร่วมมือและความมุ่งมั่นระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ โดยมีระยะเวลาประมาณ 30 นาที ซึ่งภาพรวมของการประชุมจะเป็นการกล่าวถ้อยแถลงของผู้นำทั้ง 2 ฝ่าย จากนั้นที่ประชุมจะเปิดโอกาสให้คณะผู้แทนได้แลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งถ่ายภาพที่ระลึกร่วมกัน

3.2.2 การประชุมเตรียมการของคณะผู้แทน AIPA ในการเข้าร่วมการประชุมระหว่าง AIPA – ASEAN

เป็นการประชุมของคณะผู้แทน AIPA ก่อนการเข้าร่วมการประชุม AIPA – ASEAN โดยมีกรอบการพิจารณาในประเด็นหลัก คือ กำกับดูแลของประธาน AIPA ที่จะกล่าวต่อที่ประชุม AIPA – ASEAN ที่จะสะท้อนให้เห็นถึงจุดยืนในการดำเนินนโยบายและความมุ่งหวังของ AIPA ที่จะขับเคลื่อนภูมิภาคร่วมไปกับอาเซียน รวมทั้งสภาพปัจจุบันและความท้าทายใหม่ๆ ที่ทั้ง 2 องค์กรต้องเร่งแก้ไขและประสานความร่วมมือ

ตามธรรมเนียมปฏิบัติ ประเทศไทยที่ดำรงตำแหน่งประธาน AIPA จะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเตรียมการฯ ซึ่งจะมีขึ้น 1 วัน ก่อนกำหนดการประชุมระหว่าง AIPA – ASEAN

3.2.3 การประชุมระหว่างสมัชชาธารัฐสภาพอาเซียนกับอาเซียนในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน มีจำนวน 5 ครั้ง คือ

3.2.3.1 การประชุมอย่างไม่เป็นทางการระหว่างคณะผู้แทน AIPA – ASEAN ครั้งที่ 1 จัดขึ้นระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14 เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2552 ณ สำนักงานอาเซียน จังหวัดเพชรบุรี เป็นโอกาสที่ประเทศไทยดำรงตำแหน่งหัวหน้าประธานอาเซียนและประธาน AIPA โดยคณะผู้แทนของ AIPA นำโดยนายชัย ชิดชอบ ประธานรัฐสภาพ ในฐานะประธาน AIPA ในขณะที่ฝ่ายอาเซียนนำโดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานอาเซียน ร่วมด้วยนายสุรินทร์ พิศสุวรรณ เลขาธิการอาเซียน โดยเป็นการพบกันในระดับสูงสุดของห้องทั้งสององค์กรเป็นครั้งแรก นับตั้งแต่ก่อนหน้าที่ได้มีการลงนามในเดือนธันวาคม 2551 ทั้งนี้ อาเซียนเห็นว่า AIPA เป็นหัวหน้าส่วนในการสร้างประชาคมอาเซียน ที่ประชุมฯ เห็นความสำคัญของการสร้างความสอดคล้องทางกฎหมาย และตระหนักถึงบทบาทของการสร้างความไว้วางใจระหว่างประชาชนในภูมิภาค ซึ่งความร่วมมือของ AIPA เปรียบเสมือนสะพานที่จะเชื่อมความหลากหลายของภูมิภาคเข้าด้วยกัน และทั้งสองฝ่ายเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพบปะกันอย่างสม่ำเสมอในกรอบของ AIPA – ASEAN ในการประชุมสุดยอดอาเซียน

3.2.3.2 การประชุมอย่างไม่เป็นทางการระหว่างคณะผู้แทน AIPA – ASEAN ครั้งที่ 2 จัดขึ้นระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 15 เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2552 ณ สำนักงานอาเซียน จังหวัดเพชรบุรี โดยนาง Tong Thi Phong รองประธานสภาพแห่งชาติเวียดนาม ในฐานะประธาน AIPA และคณะผู้แทนประเทศไทย ได้เข้าพบนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีและประธานอาเซียน สำหรับรัฐสภาพไทยได้ส่งนายเจริญ คันธวงศ์ สมาชิกสภาพผู้แทนรายภูมิ และกรรมการบริหารหน่วยประจำชาติไทยในสมัชชาธารัฐสภาพอาเซียนเข้าร่วมประชุม ที่ประชุมเน้นย้ำถึงความสำคัญของการบรรลุวิสัยทัศน์การสร้างประชาคมอาเซียนเพื่อประชาชน ในปี 2558 การเสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนในหมู่ของประชาชนที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันและแนวทางความร่วมมือของทั้งสองฝ่ายตามข้อเสนอของเลขาธิการอาเซียนในการจัดตั้งเครือข่ายสมาชิกรัฐสภาพและแนวทางในการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาความร่วมมือในอนาคต นอกจากนี้ ที่ประชุมฯ เห็นว่าควรจัดให้มีการพบปะหารือระหว่าง AIPA กับอาเซียนต่อไปเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายนิติบัญญัติของภูมิภาค

3.2.3.3 การประชุมอย่างไม่เป็นทางการระหว่างคณะผู้แทน AIPA – ASEAN ครั้งที่ 3 จัดขึ้นระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 16 เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2553 ณ กรุงฮานอย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยรัฐสภาพไทยได้ส่งนายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล สมาชิกวุฒิสภาพ

และการรัฐสภาอาเซียนเข้าร่วมประชุม ในการประชุมครั้งนี้ นายหे�ยิน ผู้จง ประธานสภากองชาติเวียดนาม ในฐานะประธาน AIPA ได้นำคณะผู้แทน AIPA เข้าพบนายหे�ยิน ตัน คุ่ง นายกรัฐมนตรีเวียดนาม ในฐานะประธานอาเซียน ซึ่งเป็นที่สังเกตว่าการประชุม ในครั้งนี้ กรอบความร่วมมือระหว่าง AIPA – ASEAN ถูกยกระดับขึ้นเป็นการประชุมอย่างเป็นทางการตามกำหนดการอย่างเป็นทางการของการประชุมสุดยอดอาเซียน โดยมุ่งเน้นไปที่บทบาทของ AIPA ในการสนับสนุนการบูรณาการและการสร้างความร่วมมือในการจัดการประเด็นท้าทายต่างๆ ในภูมิภาค อาทิ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภัยธรรมชาติ และโรคระบาดร้ายแรง รวมไปถึงเสนอมาตรการในการยกระดับความร่วมมือระหว่างสององค์กร โดยเฉพาะการปฏิบัติตามข้อตกลงต่างๆ การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน การมุ่งให้ประชาชนอาเซียนและรัฐสภาในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติ เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน ทั้งนี้ ประธาน AIPA ยังให้ความสำคัญต่อการทำงานของ AIPA ที่จะมุ่งสร้างประชาคมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง รวมไปถึงเน้นย้ำการเพิ่มการพนับประหารีอและเพิ่มระดับความร่วมมือระหว่างกัน รวมไปถึงการสนับสนุนด้านนิติบัญญัติของสมาชิก AIPA ภายใต้ประเทศตนในการมุ่งให้เกิดการปฏิบัติตามข้อตกลงต่างๆ ของอาเซียน

3.2.3.4 การประชุมระหว่างคณะผู้แทน AIPA กับผู้นำอาเซียน ครั้ง 4 จัดขึ้นระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 18 เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2554 ณ กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐ-อินโดนีเซีย โดยรัฐสภาไทยได้ส่งนายต้วนอับดุลเลาะ ดาวอีซามารียอ สมาชิกวุฒิสภา และกรรมการบริหารหน่วยฯ ในสมัช查รัฐสภาอาเซียนเข้าร่วมการประชุม โดยมีสมเด็จอัคคมหาพญา-จักรี เฮิง สัมริน ประธานสภากองชาติกัมพูชา ในฐานะประธาน AIPA และพลเอก ชูชิโภ บัมบัง ยุ๊โธ โยโโน ประธานาธิบดีอินโดนีเซีย ในฐานะประธานอาเซียน

ในระหว่างการพนับประหารีอ ประธานอาเซียนได้กล่าวถึงความสำคัญของการพนับประหารีอระหว่าง AIPA กับอาเซียน พร้อมทั้งมุ่งหวัง ที่จะเห็น AIPA มีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของอาเซียนในแต่ละมุ่งหมาย โดยเฉพาะด้านกฎหมายและการให้ความเห็นชอบในข้อตกลงต่างๆ ที่จะสนับสนุนการจัดตั้งประชาคมอาเซียน

นอกจากนี้ประธาน AIPA ยังให้ความสำคัญในการอบรมความร่วมมือ ดังนี้

- 1) บทบาทและสถานะของ AIPA ได้รับการยอมรับตามกฎหมายต่างๆ
- 2) การกระตุ้นให้ฝ่ายบริหารนำข้อมูลสำคัญของ AIPA ไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น
- 3) ความริเริ่มการสร้างความสอดคล้องทางกฎหมายผ่านช่องทาง AIPA

3.2.3.5 การประชุมระหว่างคณะผู้แทน AIPA กับผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 5 จัดขึ้นระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 20 เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2555 ณ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา โดยรัฐสภาไทยได้ส่งนายตวนอับดุลเลาะ ดาวีโอ๊ะมารีย์ สมาชิกวุฒิสภา และกรรมการบริหารหน่วยฯ ในสมัชชาธารัฐสภาอาเซียนเข้าร่วมการประชุม โดยมี ดร.มาڑกี อลาี ประธานรัฐสภาอินโดนีเซีย ในฐานะประธาน AIPA และสมเด็จอัครมหาเสนาบดี ยุนเชิน นายกรัฐมนตรีกัมพูชา ในฐานะประธานอาเซียน

ประธาน AIPA ได้กล่าวถึงความร่วมมือกันในการสนับสนุนการดำเนินงานในกรอบต่างๆของอาเซียน นอกจากนี้ AIPA และอาเซียนยังต้องคงกลไกที่มีประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารและเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างกัน เพื่อนำไปสู่การจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี 2558 โดยประธาน AIPA ได้ให้ความสำคัญในการบูรณาการความร่วมมือดังนี้

1) เสนอให้ประเทศไทยมีความสอดคล้องกัน ซึ่งจะช่วยให้การทำงานและการลงทุนในภูมิภาคคล่องตัวมากขึ้น

2) เสนอให้เพิ่มบทบาทของสมาชิกรัฐสภาในการสร้างประชาคมให้มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และมุ่งให้เกิดการเข้าถึงระบบสาธารณูปโภคที่ดีขึ้นในทุกประเทศ ได้อย่างเท่าเทียมกันเพื่อแสดงถึงว่าที่มีอยู่ระหว่างประเทศไทยและอาเซียน

3) เสนอให้เพิ่มสัดส่วนของสมาชิกรัฐสภาสหกรณ์เพื่อให้สามารถช่วยเหลืองานด้านสังคมของอาเซียน ได้มากยิ่งขึ้น

นับจากการประชุมระหว่างผู้นำทั้งสองฝ่ายซึ่งเริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2552 ประเทศไทย AIPA ไม่ได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมทุกครั้ง โดยการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 17 ซึ่งจัดขึ้นในเดือนตุลาคม 2553 ณ กรุงจาโนบ ประเทศเวียดนาม และการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 19 ซึ่งจัดขึ้นในเดือนพฤษภาคม 2554 ณ เมืองบานาี ประเทศอินโดนีเซีย อาเซียนไม่ได้เชิญ AIPA เข้าร่วมประชุมด้วยแสดงให้เห็นว่าอาเซียนไม่ได้ความสำคัญกับ AIPA ในระดับสูงสุด เมื่อมีการยกระดับการพบปะกันของทั้ง 2 ฝ่าย จากการหารืออย่างไม่เป็นทางการใน 2 ครั้งแรก มาเป็นการหารืออย่างเป็นทางการในการพบปะกันในครั้งที่ 3 เมื่อปี 2553 ก็ตาม

3.3 การประชุม AIPA Caucus

3.3.1 การประชุม AIPA Caucus ครั้งที่ 1

การประชุม AIPA Caucus ครั้งที่ 1 มีขึ้นในช่วงเดือนเมษายน 2552 ณ กรุง-กัวลาลัมเปอร์ ประเทศไทย เดียวกัน ค่าตุ๊ก ดอกเตอร์ วัน จู ในดี บิน ตวนกุ จาฟ่า รองประธานรัฐสภามาเลเซีย เป็นประธาน AIPA Caucus

ประเทศไทยไม่ได้ส่งคณะผู้แทนฯ เข้าร่วมการประชุมเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบภายในประเทศ การประชุมในครั้งนี้ รัฐสภามาเลเซียได้กำหนดประเด็นหลักในการประชุม คือ ความริเริ่มในการจัดทำกฎหมายร่วมกัน เรื่อง การปราบปรามภัยคุกคามจากยาเสพติด และการป้องกันการค้ายานุ不由 ที่ประชุมเน้นย้ำถึงความสำคัญของการส่งเสริมความร่วมมือที่ใกล้ชิด ยิ่งขึ้นระหว่าง AIPA และ ASEAN โดยอ้างถึงผลการประชุมสมัชชาใหญ่ฯ ครั้งที่ 29 ณ ประเทศสิงคโปร์ ในปี 2551 ที่พยายามจะเพิ่มบทบาทของ AIPA ให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงานของ ASEAN โดยผลที่ได้จากการประชุมในครั้งนี้ คือ ร่างข้อตกลงการประชุม AIPA Caucus ทั้งนี้ ผู้แทนจากสำนักงานเลขานุการอาเซียน ได้เข้าร่วมประชุมด้วย

3.3.2 การประชุม AIPA Caucus ครั้งที่ 2

การประชุม AIPA Caucus ครั้งที่ 2 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 23 – 24 มิถุนายน 2553 ณ ประเทศสิงคโปร์ โดยมีนายcharles ชง สมาชิกรัฐสภาสิงคโปร์ เป็นประธานการประชุม โดยมีผู้แทนจากสำนักงานเลขานุการ ASEAN เข้าร่วมประชุมซึ่งรัฐสภาไทย ได้ส่งนายอนุศักดิ์ คงมาลัย สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะกรรมการหน่วยประจำตัวไทยเข้าร่วมการประชุม โดยหัวข้อหลักในการประชุมมี 2 หัวข้อ คือ การกระตุ้นความริเริ่มเกี่ยวกับพัฒนาเศรษฐกิจ และ การสนับสนุนระบบการค้าพหุภาคี นอกจากนี้ ที่ประชุมยังพิจารณาความก้าวหน้าของประเทศสมาชิก AIPA ในการปฏิบัติตามข้อตกลงการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ 30 ณ เมืองพัทยา ประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2552 ที่ผ่านมาด้วย

3.3.3 การประชุม AIPA Caucus ครั้งที่ 3

การประชุม AIPA Caucus ครั้งที่ 3 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 31 พฤษภาคม 2554 – 3 มิถุนายน 2554 ณ ประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งรัฐสภาได้ส่งนายตวนอับดุลเลาะ ดาโอ้มารีย์ สมาชิกวุฒิสภา เข้าร่วมการประชุม AIPA Caucus ครั้งที่ 3 โดยที่ประชุมได้พิจารณาหารือร่วมกันในประเด็นสำคัญดังนี้

- 1) การจัดการภัยพิบัติ – ที่ประชุมเห็นชอบในการริเริ่มแนวทางการจัดทำกฎหมายร่วมกัน เพื่อมุ่งให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการวางแผนนโยบายการจัดการภัยพิบัติ รวมไปถึงการยกระดับความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรมในเรื่องดังกล่าวระหว่าง AIPA กับอาเซียน และเสนอให้มีการส่งเสริมความร่วมมือ และการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีจากประเทศและองค์กรระหว่างประเทศที่มีความก้าวหน้าในเรื่องดังกล่าว

2) สวัสดิการและการคุ้มครองเด็ก – ที่ประชุมเห็นร่วมกันในประเด็นการมุ่งสนับสนุนการสร้างความสอดคล้องของกฎหมายภายในของแต่ละประเทศสมาชิกให้เป็นไปตามแนวทางการดำเนินการของคณะกรรมการอาเซียนว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเด็กและเด็กซึ่งเป็นกรอบความร่วมมือหลักในเรื่องดังกล่าวของอาเซียน รวมไปถึงเป็นไปตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิเด็กซึ่งเป็นกรอบความร่วมมือหลักของสหประชาชาติในเรื่องดังกล่าว

3) การดำเนินการตามข้อมูลที่ประชุมใหญ่ AIPA ครั้งที่ 13 – ที่ประชุมรับทราบการดำเนินการตามข้อมูลที่ประชุมใหญ่ AIPA ครั้งที่ 13 ของแต่ละประเทศในด้านต่างๆ

3.3.4 การประชุม AIPA Caucus ครั้งที่ 4

การประชุม AIPA Caucus ครั้งที่ 4 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 30 เมษายน – 3 พฤษภาคม 2555 ณ กรุงเทพ โดยที่ประชุมได้พิจารณาหารือร่วมกันในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1) การติดตามการปฏิบัติตามข้อมูลของประเทศสมาชิก AIPA – ที่ประชุมรับทราบการดำเนินการตามข้อมูลที่ประชุมใหญ่ AIPA ครั้งที่ 32 ณ กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา และเห็นว่า AIPA Caucus จะต้องมีการทำงานที่เข้มแข็งสอดคล้องกับ TOR ในการติดตามการปฏิบัติตามข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางในการทำงานระหว่าง AIPA กับอาเซียนต่อไป

2) การจัดการภัยพิบัติ – ที่ประชุมได้หารือกันถึงความเป็นไปได้ในการจัดตั้งกองทุนสำรองเพื่อบรรเทาภัยพิบัติ (Standby Disaster Fund) ภายในภูมิภาค ซึ่งที่ประชุมได้ขอให้เลขานุการ AIPA ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการจัดตั้งกองทุนดังกล่าว และนำส่งให้ที่ประชุมใหญ่ สมัชชา-รัฐสภาอาเซียน เพื่อขอพันทามติก่อนที่จะนำเสนอไปหารือกับผู้นำอาเซียนในการประชุมสุดยอด-อาเซียนครั้งต่อไป

3) การจัดตั้งกลุ่มประสานงานของสมาชิกรัฐสภาอาเซียน – ที่ประชุมไม่เห็นความจำเป็นที่จะจัดตั้งกลุ่มประสานงานของสมาชิกรัฐสภาอาเซียน เนื่องจากเกิดความซ้ำซ้อนทางด้านการบริหารจัดการและเพิ่มภาระการเงินแก่ประเทศสมาชิกแต่เห็นควรพนวกร่วมกับการทำงานของ AIPA Caucus

3.4 สรุปผลการศึกษา

ผลจากการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสมัชชา-รัฐสภาอาเซียนในการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2558 พบว่า ปัญหาสำคัญของภาครัฐสภาทั้งในบริบทของ AIPA และทุกระดับของการประชุม AIPA ในบริบทของการทำหน้าที่ตัวแทนของภาครัฐสภาพของอาเซียน และในนามของ AIPA และในบริบทของรัฐสภาพแห่งชาติที่ประสบมาโดยตลอดมีดังนี้

3.4.1 ปัญหาการนำเจตนาณัทการเมืองของภาครัฐสถาในกิจการของอาเซียนไปปฏิบัติ หรือการแปลงเจตนาณัทไปสู่นโยบายและการปฏิบัติ เนื่องจากกลไกของ AIPA ที่จะทำงานร่วมกับอาเซียนยังอยู่ในขั้นที่ยังนำมาใช้น้อยมากและใช้ต่ำกว่าศักยภาพที่ควรจะเป็น และ AIPA ก็ยังดำเนินการรื่องประชาคมอาเซียนอย่างค่อยเป็นค่อยไปและขาดระบบการทำงานที่ดีและต่อเนื่อง ทำให้ภาครัฐสถาขาดทิศทาง ขาดช่องน้ำ และขาดยุทธศาสตร์ของภาครัฐสถาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ซึ่งได้ส่งผลต่อการทำหน้าที่ของภาครัฐสถาในกิจการของอาเซียน และการสร้างประชาคมอาเซียนที่ถาวรไม่ทันกับพัฒนาการในอาเซียน และความตกลงอาเซียนฉบับต่างๆ ตลอดจนความไม่พร้อมของสถาบันรัฐสถาที่จะสร้างความพร้อมของกฎหมายและนโยบายของภาครัฐสถาในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน ตลอดจนในการดำเนินการร่วมกับภาครัฐบาลและภาคส่วนต่างๆ ของอาเซียนในการสร้างความพร้อมของประชาชนซึ่งตนเป็นตัวแทนอยู่ เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน และในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ สถาพังก์ล่าวทำให้บทบาทของภาครัฐสถาในกระบวนการของประชาคมอาเซียนไม่โดดเด่น และไม่สอดคล้องกับฐานะของภาครัฐสถาและ AIPA ในกฎหมายตัวแทนของสถาบันรัฐสถาในภูมิภาคภายใต้กฎหมายนี้ และหากยังปล่อยให้สถาพันนี้ดำเนินอยู่ต่อไปก็จะส่งผลต่อประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของการทำงานร่วมกันของทั้งสององค์กรในโอกาสต่อไป

3.4.2 ปัญหาผู้นำของภาครัฐสถาที่จะนำพาการทำงานของภาครัฐสถาให้ไปในทิศทางดังกล่าวขาดความต่อเนื่อง เพราะนอกจากจะหมุนเวียนประธาน AIPA กันทุกปีแล้ว สมาชิกภาครัฐสถาของประเทศสมาชิก AIPA ที่จะมาทำงานให้กับ AIPA ก็ไม่มีความต่อเนื่อง และฝ่ายเจ้าหน้าที่ประจำของสำนักงานเลขานุการ AIPA และของสำนักงานเลขานุการประเทศสมาชิก AIPA ก็มีองค์ความรู้ ความคิด และความสนใจในเรื่องของอาเซียนไม่เท่ากัน

3.4.3 ปัญหาระบบการทำงานของ AIPA ในขณะนี้ยังขาดการสนับสนุนที่เข้มแข็งและความไม่เป็นมืออาชีพจากสำนักงานเลขานุการ AIPA จะเห็นได้ว่าการทำงานส่วนใหญ่ของสำนักงานเลขานุการ AIPA ยังต้องพึ่งพาการทำงานของสำนักงานเลขานุการรัฐสถาของประเทศสมาชิกในการจัดประชุมระดับต่าง ๆ ของ AIPA ซึ่งสำนักงานเลขานุการรัฐสถาเหล่านี้ก็มีสมรรถนะในเรื่องของอาเซียนไม่เท่ากันด้วย ระบบการทำงานดังกล่าวส่งผลต่อการจัดระเบียบวาระการประชุมของ AIPA ในทุกระดับ ซึ่งยังคงใช้แนวทางการจัดระเบียบวาระให้สอดคล้องกับระเบียบวาระของอาเซียนเป็นหลัก จนถึงขณะนี้ AIPA ยังไม่มีระเบียบวาระที่แสดงถึงความสามารถ และประสิทธิภาพของภาครัฐสถาในอาเซียนที่จะมองทิศทางและปัญหาของอาเซียนในลักษณะองค์

รวม ทั้งในการตั้งปัญหา การกำหนดกรอบและเนื้อหาของปัญหา การอภิปรายปัญหา การแสดงหา คำตอบ และกระบวนการบริหารจัดการปัญหาของภาครัฐสภาร่วมกับอาเซียน

3.4.4 ปัญหาระบบการทำงานดังกล่าวข้างต้นนี้ซึ่งจะส่งผลถึงการทำงานเชิงนโยบายด้วย นั้น ได้ทำให้ภาครัฐสภายังไม่สามารถพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ได้อย่างพร้อมมุ่ล ภาครัฐ สภายังไม่มีจิตความสามารถมากพอที่จะทำงานด้านเนื้อหาสาระในเชิงสร้างสรรค์และในเชิงรุกต่อ อาเซียน และในการสร้างบุคลากรในระดับสมาชิกรัฐสภा และผู้สนับสนุนการทำงานของสมาชิก รัฐสภาร่วมกิจการอาเซียน ได้ ประการสำคัญ บุคลากรในวงงานรัฐสภาร่วมกิจการอาเซียนยังมี ความเข้าใจในพลวัต (dynamics) ของการทำงานด้านต่างประเทศซึ่งเป็นตัวตั้งต้นของการทำงาน ด้านอาเซียนและการทำงานในกรอบของอาเซียนในระดับที่ไม่เท่ากัน นอกจากนั้น AIPA ยังไม่มี แผนการในการยกระดับองค์ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนอีกด้วย และ AIPA ยังให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อ “ชาติ” มากกว่าความเป็น “อาเซียน”

3.4.5 ปัญหาในรัฐสภาระไทยซึ่งมีก่อตุ้นงานสมชazarัฐสภาร่วมกัน สำหรับ รัฐสภาระระหว่างประเทศ สำนักงานเลขานุการสภากลุ่มรายภูมิ คุณลงานด้านกิจการอาเซียนใน บริบทของภาครัฐสภาร่วม AIPA เพียงหน่วยงานเดียวเท่านั้น รัฐสภาระเป็นต้องมีกลไกของรัฐสภาระ ด้านอาเซียนและกลไกด้านประชาคมอาเซียนโดยเฉพาะ แต่จนถึงขณะนี้รัฐสภาระไทยยังไม่มี คณะกรรมการธุรกิจการสามัญด้านกิจการอาเซียน และถึงแม้ว่ากิจการของอาเซียนจะเป็นเรื่องที่พิจารณา กันในคณะกรรมการธุรกิจการต่างประเทศของสภากลุ่มรายภูมิ แต่คณะกรรมการธุรกิจการ ต่างประเทศของรัฐสภาระหรือเป็นจุดเน้น (focus) ของคณะกรรมการธุรกิจการต่างประเทศ ประการ สำคัญที่สุดเรื่องประชาคมอาเซียนไม่ใช่เรื่องต่างประเทศมิตรเดียวอีกต่อไปแล้ว แต่จะเป็นเรื่อง หลากหลายมิติตามลักษณะของความมั่นคงของมนุษย์ (human security) เพราะประชาคมอาเซียนจะ เป็นเรื่องที่เข้าถึงตัวตนและจะแปรเปลี่ยนโฉมหน้าของประเทศสมาชิกอาเซียนในอนาคต

3.5 ข้อเสนอแนะ

3.5.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ในฐานะที่รัฐสภาระเป็นองค์กรที่เชื่อมโยงระหว่างประชาชนอาเซียนและรัฐบาล ดังนั้น ในระดับ AIPA ถือเป็นสถาบันนิติบัญญัติระหว่างประเทศ ที่อาเซียนยอมรับและระบุไว้ในกฎหมาย อาเซียน ดังนั้น AIPA ควรต้องเน้นการทำงานที่สามารถให้คำปรึกษาหารือกับอาเซียนได้ว่า นโยบาย ต่างๆ ของอาเซียนที่จะมีขึ้นจะสะท้อนผลประโยชน์ของประชาชนอาเซียนอย่างแท้จริง รวมถึงการ วางแผนทางการทำงานในระยะยาวระหว่างองค์กรให้ชัดเจนเพื่อรองรับปัญหาและความท้าทาย ใหม่ๆ

2. AIPA ถือเป็นสถานบันด้านนิติบัญญัติระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่สามารถนำร่องไปใช้ในประเทศไทย จึงถือเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมถึงข้อเสนอแนะต่างๆ ในประเทศด้านนิติบัญญัติที่ส่งเสริมการทำงานของอาเซียน ซึ่งหากสามารถผลักดันและยกระดับการทำงานของ AIPA ให้เป็นที่ยอมรับของอาเซียน และระหว่างประเทศได้อย่างแท้จริง ย่อมถือว่าบรรลุเป้าประสงค์ของ AIPA ตามที่ระบุไว้ในธรรมนูญและสร้างประโยชน์แก่ประชาคมอาเซียนได้ในภาพรวม

3. AIPA ควรกำหนดบทบาทและทำที่ขององค์กรให้ชัดเจนเพื่อรองรับการทำงานภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน โดยพิจารณาจากศักยภาพและผลการดำเนินงานในอดีตที่ AIPA มักจะมีปัญหาเรื่องแนวทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและสามารถสื่อถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ และการทำงานควบคู่กับอาเซียนอย่างจริงจัง ดังนี้ การประชุมใหญ่สมัชชา-รัฐสภาอาเซียน ไม่ควรเป็นเพียงพิธีกรรมประจำปี ทั้งๆ ที่โครงสร้างการทำงานของสมัชชา-รัฐสภา-อาเซียนนั้น รองรับการทำงานของประชาคมอาเซียน 3 เสาหลักอยู่แล้ว โดยผ่านการประชุมของคณะกรรมการธุรการด้าน

3.5.2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ

AIPA ควรสามารถสนับสนุนการผลักดันการยกระดับการทำงานระหว่าง AIPA กับอาเซียนให้เป็นรูปธรรมโดยมีแผนการยกระดับการทำงานร่วมกับอาเซียน ดังนี้

1) การแลกเปลี่ยนการเข้าร่วมประชุมใหญ่สมัชชา-รัฐสภาอาเซียน และการประชุมสุดยอดอาเซียนของผู้นำหัวส่องไฟ ซึ่งรวมถึงผู้แทนของหัวส่ององค์กรในการอบรมการประชุมต่างๆ ที่มีอยู่เพื่อเพิ่มระดับการทำงานร่วมกันระหว่าง AIPA กับอาเซียนในทุกระดับรวมทั้งการเพิ่มระดับการปฏิสัมพันธ์ของฝ่ายรัฐบาลกับรัฐสภาซึ่งเป็นฝ่ายนิติบัญญัติของแต่ละประเทศสมาชิกในประเด็นที่เกี่ยวกับ AIPA และอาเซียน ผ่านกลไกที่มีอยู่ในประเทศรวมถึงการยกระดับและบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างสำนักงานเลขานุการ AIPA และสำนักงานเลขานุการอาเซียน เพื่อสนับสนุนการทำงานร่วมกันของ AIPA กับอาเซียนภายใต้ประชาคม-อาเซียน

2) การจัดตั้งคณะทำงานหรือกลไกเฉพาะในการประสานการทำงานร่วมกันระหว่าง AIPA กับอาเซียน เพื่อหารือและริเริ่มมาตรการและแนวทางร่วมกันในการส่งเสริมผลักดันประเด็นที่ส่งผลดีต่ออาเซียนโดยรวม และแก้ไขประเด็นที่ส่งผลกระทบต่ออาเซียนรวมทั้งความมีการจัดตั้ง focal point ภายในแต่ละประเทศสมาชิกในการประสานงานระหว่างรัฐบาลและรัฐสภาในกรอบดังกล่าว

3) การบูรณาการกระบวนการตัดสินใจในการดำเนินนโยบายต่างๆ ของอาเซียนให้มาจากการหารือระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งจากฝ่ายอาเซียน AIPA และภาคส่วนอื่นๆ ใน

อาเซียน รวมถึงการบูรณาการด้านนิติบัญญัติ เช่น การจัดทำกฎหมาย ข้อบังคับ รวมถึงการจัดทำกฎหมายร่วมกันของประเทศไทยและประเทศสมาชิก และการบูรณาการการทุตติรัฐสภากลไกเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสนับสนุนซึ่งกันและกัน

4) AIPA ควรสามารถต่อในการผลักดันการยกระดับการทำงานระหว่าง AIPA ให้มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น โดยแยกเป็นสามส่วนได้แก่

4.1) การปรับปรุงนวัตกรรมของ AIPA เพื่อเพิ่มศักยภาพการทำงาน สร้างความเข้มแข็งขององค์กร และบูรณาการการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติให้มีรูปธรรม ผ่านการยกระดับความร่วมมือในหมู่ประเทศสมาชิกในการจัดทำกฎหมาย ข้อบังคับ รวมไปถึงกฎหมายร่วมกัน และการเพิ่มระดับการทำงานร่วมกันมากขึ้นระหว่าง AIPA กับอาเซียน และภาคส่วนต่างๆ อาทิ ภาคประชาชน ทั้งนี้ บทบาทของผู้แทนรัฐสภาระหว่างประเทศที่มีส่วนในการกำหนดท่าทีและแนวทางการทำงานของรัฐสภาระหว่างประเทศ ดังนั้น ผู้แทนรัฐสภาระหว่างประเทศมีความรู้ ความสามารถ และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อรับรองการทำงานที่เป็นสากลมากยิ่งขึ้น

4.2) การปรับโครงสร้างขององค์กรให้สอดคล้องกับโครงสร้างการทำงานของอาเซียนภายใต้ประชาคมอาเซียนเพื่อรับรองการทำงานร่วมกันในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานเลขานุการ AIPA ต้องได้รับการยกระดับเพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงานควบคู่และเชื่อมโยงสำนักงานเลขานุการอาเซียน โดยเฉพาะบทบาทเชิงสร้างสรรค์ของเลขานุการ AIPA และหน่วยงานที่รับผิดชอบงานของ AIPA ในแต่ละประเทศ รวมไปถึงการเพิ่มกลไกต่างๆ อาทิ AIPA Caucus ที่จะยกระดับการทำงานร่วมกันระหว่าง AIPA กับอาเซียน

4.3) การสนับสนุนการสร้างศักยภาพของเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขานุการ AIPA และเจ้าหน้าที่ของแต่ละประเทศสมาชิกที่รับผิดชอบงานของ AIPA ผ่านการฝึกอบรมและดูงานในหลักสูตรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับรองและสนับสนุนการทำงานของสมาชิกรัฐสภาระหว่างประเทศของ AIPA ในการทำงานร่วมกับอาเซียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.6 ข้อเสนอแนะแนวทางการเตรียมความพร้อมสำหรับรัฐสภาระหว่างประเทศ และข้าราชการสำนักงานเลขานุการสภาระหว่างประเทศ เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

รัฐสภาระหว่างประเทศ และสำนักงานเลขานุการสภาระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นองค์กรที่สนับสนุนการทำงานของสมัชชา rัฐสภาระหว่างประเทศอาเซียนควรตระหนักร่วมกันในเรื่องนี้และดำเนินการเตรียมความพร้อมในการที่ประเทศไทยจะก้าวสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนใน พ.ศ. 2558 โดยมีแนวทางเตรียมความพร้อม ได้แก่

3.6.1 สมาชิกรัฐสภาในฐานะที่เป็นผู้ขับเคลื่อนมิติด้านรัฐสภาพและมิติด้านนิติบัญญัติในการที่ประเทศไทยจะก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ทั้งในระดับประเทศและในระดับภูมิภาค (คือ อาเซียน) จะต้องเตรียมความพร้อมในการทำงานในประเทศและในอาเซียนใน 3 ด้าน คือ (1) ด้าน เสาหลักของอาเซียนทั้ง 3 เสาหลัก เพื่อให้ประเทศไทยร่วมกันขับเคลื่อนทุกเสาหลัก และให้ ประเทศไทยได้ประโยชน์สูงสุดจากเสาหลักนี้ (2) ประเด็นหรือปัญหาของอาเซียนและปัญหาที่ท้า ทายอาเซียนในทุกบริบท (ในปริบพาราเซียนและบริบทระหว่างประเทศ) และ (3) การทำหน้าที่และ การแสดงบทบาทของรัฐสภาพไทยในเวที AIPA ในระดับต่าง ๆ ตลอดจนในเวทีรัฐสภาพระหว่าง ประเทศอื่น ๆ ที่ให้ความสนใจกับประชาคมอาเซียน รวมทั้งในเวทีการประชุมกับอาเซียน เนื่อง พิเศษ คือ เวทีการประชุมสุดยอดประจำปีของผู้นำ AIPA และผู้นำอาเซียน ในฐานะที่ภาครัฐสภาพ และ AIPA เป็นหัวเรื่องสำคัญของการสร้างประชาคมอาเซียน

3.6.2 การสร้างความพร้อมในระดับผู้ปฏิบัติของสำนักงานเลขานุการสภาพผู้แทนรายภูมิ โดยคุณสมบัติซึ่งระดับผู้ปฏิบัติต้องมี คือ ความแม่นยำในกฎระเบียบของอาเซียนและความตกลง ต่าง ๆ ของอาเซียนและของภาครัฐสภาพ รวมทั้งต้องมี (1) องค์ความรู้และความสามารถในการ สนับสนุนรัฐสภาพในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนและในกิจการอาเซียนที่เสริมสร้างการเป็น ประชาคมอาเซียน (2) องค์ความรู้และความสามารถในการทำงานร่วมกับหน่วยงานของไทยภายใต้ เสาหลักประชาคมอาเซียนทั้ง 3 เสาหลัก (3) องค์ความรู้และความสามารถในการทำงานกับภาค ประชาชนเพื่อให้ประชาคมอาเซียนเกิดผลสัมฤทธิ์ในหมู่คนไทย (4) องค์ความรู้และความสามารถ ในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศภายใต้ประชาคมอาเซียน และ(5) องค์ความรู้และ ความสามารถในการเจรจาระหว่างประเทศ ซึ่งรวมถึงในการเป็นเลขานุการและการให้คำปรึกษาใน ที่ประชุม AIPA ด้วย

3.6.3 ติดตามความคืบหน้าของการบังคับใช้ระเบียบว่าด้วยการทำความตกลงระหว่าง ประเทศของอาเซียน โดยเฉพาะและกฎระเบียบของอาเซียนฉบับอื่น ๆ ภายใต้กฎหมายของอาเซียนและ ความตกลงที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ตลอดจนนโยบายและแผนปฏิบัติการต่าง ๆ ของอาเซียนที่จะออกตามมาในอนาคต การติดตามความคืบหน้าดังกล่าวจะต้องติดตาม (1) กฎหมายภายในของไทยและนโยบายของประเทศไทยต่อการขับเคลื่อน 3 เสาหลักของประชาคม อาเซียน (2) องค์รวมของความก้าวหน้าของการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในระดับอาเซียนและใน ระดับรัฐสมาชิก และ (3) การบังคับใช้กฎหมายของอาเซียน กฎระเบียบ แผนปฏิบัติการ และมาตรการ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนในประเทศไทยสมาชิกอาเซียน เนื่องจากการดำเนินการของ ประเทศไทยสมาชิกอาเซียนจะเกี่ยวพันหรือส่งผลกระทบต่อการดำเนินการของประเทศไทยในเรื่องเหล่านี้ด้วย

3.6.4 สนใจ ติดตาม และส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมหารือร่างระเบียบของอาเซียนต่างๆ กับกระทรวงเจ้าภาพของทั้ง 3 เสาหลักเป็นประจำทั้งระเบียบที่ประกาศใช้แล้วและที่อยู่ระหว่างยก ร่างและที่จะยกร่างในอนาคต เพราะระเบียบเหล่านี้มีที่มาจากการกฎบัตรอาเซียนและความตกลง/ แผนปฏิบัติการ/น นโยบายของอาเซียนซึ่งทั้งหมดจะเกี่ยวพันกับการทำหน้าที่ของรัฐสภาโดยรวม ผู้แทนของสำนักงานฯ ควรเป็นบุคคลคนเดียวกันหรือคณะกรรมการเดียวกันเพื่อความต่อเนื่องของ สารสนเทศนโยบายระหว่างหน่วยงานและการพัฒนาองค์ความรู้ที่ต่อเนื่องของข้าราชการรัฐสภาใน เรื่องประชาคมอาเซียน

3.6.5 ต้องให้ความสนใจและศึกษาการบังคับใช้มาตรา 190 ของรัฐธรรมนูญแห่ง- ราชอาณาจกรไทยอย่างจริงจัง และแสวงหาองค์ความรู้และเป็นเจ้าขององค์ความรู้เกี่ยวกับมาตรา 190 ด้วยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับผู้นำสำนักงานฯ และผู้ปฏิบัติในสายงานที่เกี่ยวข้องกับ ประชาคมอาเซียน โดยตรงและโดยอ้อม และควรเป็นองค์ความรู้ในเชิงรุกที่มาจากการความตระหนัก การเตりยมความพร้อม การตรวจสอบ การค้นคว้า และการนำมาใช้ โดยตัวตนของรัฐสภาเอง มิใช่การ พึงพาสิ่งเหล่านี้จากส่วนราชการที่ทำหน้าที่ตาม 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียนหรือจาก สำนักงานคณะกรรมการคุณภูมิภาคอย่างเดียวเท่านั้น

3.6.6 สร้างทีมงานของสำนักงานเลขานุการสภาพผู้แทนรายภูมิที่ดำเนินการตามมาตรา 190 ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจกรไทย พ.ศ.2550 และติดตามเรื่องที่จะต้องดำเนินการตามมาตรา 190 และเตรียมความพร้อมให้แก่รัฐสภาเพื่อนำรับบทของนิติบัญญัติมาใช้ในการนำประเทศไทยเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน โดยมอบให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านกฎหมายโดยตรงและโดยอ้อม อาทิ สำนัก กฎหมาย สำนักการประชุม สำนักกรรมการธุการ สำนักวิชาการ และสำนักด้านต่างประเทศ ทั้ง 3 สำนักเป็นทีมงานร่วมกันก่อนในเบื้องต้น และรวมกันเป็นกลุ่มการกิจหลักระดับสำนัก ประชาคมอาเซียนของรัฐสภา และพัฒนาระบบการทำงานสำหรับการกิจเชิงรุกและการพัฒนาสมรรถนะของ บุคลากรที่สอดคล้องกันในระยะต่อไป

3.6.7 สำนักงานเลขานุการสภาพผู้แทนรายภูมิควรเร่งให้ข้าราชการมี (1) องค์ความรู้ในการทำความเข้าใจกับเอกสารทางการต่างๆ ของอาเซียน เพราะเอกสารเหล่านี้คือเอกสารพื้นฐานที่ รัฐสภามาใช้ในการของประชาคมอาเซียนและ (2) องค์ความรู้ในการเจรจาระหว่างประเทศ เพราะเมื่ออาเซียนเป็นองค์กรที่ยึดถือกฎหมายเป็นหลักการพื้นฐานของการทำงานแล้ว ก็จะต้องมี การเจรจาในหมู่ประเทศสมาชิกอาเซียน และระหว่างอาเซียนกับต่างประเทศเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เป็นประจำ เอกสารทางการของอาเซียนและการเจรจาระหว่างรัฐสภามาใช้ในการพิจารณาของมาตรา 190 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจกรไทย และมีเนื้อหาสาระที่รัฐสภាកต้องรับรู้ไปพร้อมๆ กับผู้เจรจาในรัฐบาล เนื่องจากต่อมาสิ่งเหล่านี้จะเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของมาตรา 190 หรือ

พัฒนาเป็นนโยบายที่ริเริ่มโดยรัฐบาลหรือรัฐสภาและพัฒนาเป็นนโยบายที่รัฐสภาจะต้องกำกับดูแล หรือ พัฒนาเป็นกฎหมายภายใน หรือ ส่งผลต่อความเข้มแข็งและเสถียรภาพของระบบประชาริปไทยและการเมืองภาคประชาชน ภายนคร่างประเทศเป็นรากฐานสำคัญในการทำงานของอาเซียนและในการเจรจาระหว่างประเทศสมาชิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ภาษาอังกฤษ ด้วยเหตุนี้ สำนักงานฯ ต้องเร่งยกระดับองค์ความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและภายนคร่างประเทศของข้าราชการ โดยมีเป้าหมายในการใช้ภาษาเพื่อทำงานเรื่องประชาคมอาเซียน และการยกระดับองค์ความรู้และความสามารถด้านภายนคร่างประเทศควรทำไปพร้อมๆ กับการสร้างองค์ความรู้ด้านการใช้เอกสารทางการของอาเซียนและการเจรจาระหว่างประเทศ

3.6.8 ผลักดันให้รัฐสภา (1) มีนโยบายด้านประชาคมอาเซียน (2) สร้างกลไกทำงานเกี่ยวกับอาเซียน อาทิ คณะกรรมการธุรกิจสาธารณะด้านกิจการอาเซียน หรือคณะกรรมการธุรกิจสาธารณะด้านกิจการประชาคมอาเซียน (3) สร้างทีมทำงานด้านอาเซียนภายในสำนักงานฯ ทำงานด้านนี้ในทุกสาขา หลักของประชาคมอาเซียนร่วมกับกระทรวงเสาหลัก และ AIPA และ (4) มีกระบวนการของสำนักงานฯ ที่จะปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกับหน่วยราชการต่างๆ ในทุกสาขาหลักของประชาคมอาเซียน

3.6.9 สำนักงานฯ ควรกำหนดทิศทางขององค์กรและยุทธศาสตร์ของสำนักงานฯ ให้ตอบรับกับประชาคมอาเซียน โดยไม่จำเป็นต้องตั้งหน่วยงานภายในสำนักงานฯ ขึ้นมาใหม่แต่ควรทำในลักษณะการเน้นเนื้องาน หรือกระตุ้นเนื้องานที่มีองค์ประกอบไปสู่ประชาคมอาเซียน และทำงานแบบข้ามสายงาน (cross function) เพื่อจัดระเบียบองค์ความรู้และระบบงานของรัฐสภาในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนและในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน การทำงานแบบ cross function นี้ จะช่วยให้ทำงานได้ทันกับพัฒนาการที่ไม่หยุดยั้งของงานด้านต่างประเทศ เพราะงานด้านต่างประเทศเป็นงานสด (realtime) และงานด้านอาเซียนก็เป็นงานในลักษณะเดียวกัน 따라서 สำคัญก็คือ การทำงานแบบข้ามสายงานจะค้นหาคนที่มีความสามารถได้ รวมทั้งการจัดตั้ง team-building ที่ดีสำหรับองค์กร และผลิตงานเนื้อหาสาระที่มีการยกระดับให้เป็นงานเนื้อหาสาระเชิงคุณภาพ เชิงนโยบาย และเชิงก้าวหน้าได้ ซึ่งจะกระตุ้นการสร้างความเป็นมืออาชีพด้านต่างประเทศ ด้านอาเซียน ด้านนโยบาย และด้านกฎหมาย ซึ่งเป็นความต้องการของประเทศไทยและยังเป็นเรื่องที่สำนักงานฯ ยังพยายามสร้างอยู่

3.6.10 รัฐสภาไทยต้องผลักดันให้ AIPA มีนโยบายที่เป็นรูปธรรมในการทำหน้าที่ด้านรัฐสภาและด้านนิติบัญญัติเพื่อสร้างประชาคมอาเซียน และเพื่อขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนอย่างถาวร

3.6.11 ให้องค์ความรู้แก่รัฐสภาในด้านการพัฒนากฎหมายที่มาจากการของกรกฎิภาคและผลของกฎหมายที่จะส่งผลในระดับกฎิภาค และพัฒนาองค์ความรู้ด้านกฎหมายเพื่อเขื่อมโยงถึงการ

พัฒนากฎหมายภายในของประเทศสมาชิกอาเซียนและการปรับตัวของประเทศสมาชิกซึ่งจะรวมถึง การสร้างความสอดคล้องทางกฎหมาย (harmonization of laws) ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน การสร้างความสอดคล้องของกฎหมายระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นงานหลักด้านหนึ่งของ AIPA ติดต่อกันมาหลายปีแล้ว แต่ก็ขาดความต่อเนื่อง เนื่องจากปัจจัยหลายประการ ได้แก่ปัจจัยผู้นำ องค์กร อีกทั้งความสนใจของ AIPA ใน การสร้างความสอดคล้องของกฎหมายก็มักเป็น ความสนใจระดับสั้นๆ ไม่ใช่ความสนใจที่จะทำงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งในระยะยาวหรือผูกพัน ประเทศสมาชิกให้ทำงานเรื่องนื้อเรื่องใดก็ตาม ประการสำคัญก็คือ การมองเรื่องการสร้าง ความสอดคล้องทางกฎหมาย และการขัดลำดับความสำคัญของการสร้างความสอดคล้องของ กฎหมายที่ยังแตกต่างกันอยู่ระหว่างอาเซียนและ AIPA กล่าวคือ อาเซียนเห็นว่าการสร้างความ สอดคล้องของกฎหมาย คือการสะสางกฎหมายภายในรัฐสมาชิกที่ยังคงถือไว้แล้วเสร็จก่อนที่ จะเกิดประชามติอาเซียนในพ.ศ. 2558 ส่วน AIPA เห็นว่าการสร้างความสอดคล้องของกฎหมาย คือการนำกฎหมายภายในของประเทศสมาชิกในเรื่องต่างๆ มาพัฒนาให้เกิดกฎหมายที่มีแนวทาง เดียวกันซึ่งจะนำมาสู่กฎหมายต้นแบบ (modal law) ให้แก่รัฐสมาชิกอาเซียนต่อไปในอนาคต

3.6.12 พัฒนาองค์ความรู้ของข้าราชการสำนักงานเลขานุการสภาพัฒนrayภูรภับสมาชิก รัฐสภาในการทำงานกับภาคประชาชนภายใต้แนวคิดการติดต่อสื่อสารจากประชาชนสู่ประชาชน (people-to-people contact) เนื่องจากอาเซียนเป็นองค์กรที่ประชาชนเป็นศูนย์กลาง (people-centered organization)

บทที่ 4

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุปผลการศึกษา

นับจากการก่อตั้งองค์กรรัฐสภอาเซียน หรือ AIPO ในปี พ.ศ. 2520 และต่อมาได้เปลี่ยนเป็นสมัชชาธิบัญญัติของประเทศไทย หรือ AIPA องค์กรมีความมุ่งหมายที่จะเป็นสถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญในภูมิภาคผ่านการเสริมสร้างความร่วมมือด้านนิติบัญญัติของประเทศสมาชิกอาเซียน ที่ผ่านมา AIPA ได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อมุ่งพัฒนาภูมิภาคอาเซียน รวมถึงกิจกรรมต่างๆ เพื่อสนับสนุนอาเซียนในการพัฒนาภูมิภาค เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยผ่านกลไกขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นการประชุมสมัชชาใหญ่ ซึ่งเป็นองค์กรสูงสุด ทั้งในด้านการบริหารและด้านนโยบาย และครอบคลุมการประชุมอื่นๆ ที่อยู่ภายใต้องค์กรดังกล่าว ซึ่งกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นมีดังนี้

4.1.1 ด้านการเมือง

AIPA ได้มีส่วนร่วมกับอาเซียนมาโดยตลอดนับตั้งแต่ก่อตั้งองค์กร ในการสนับสนุนให้เกิดเสถียรภาพทางการเมือง และความมั่นคงภายในอาเซียน และภูมิภาคโดยรวม นอกจากนี้ AIPA ยังสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่นำไปสู่การพัฒนาความสัมพันธ์กับอาเซียน ซึ่งทั้งสององค์กรเลึงเห็นถึงความจำเป็นของรัฐสภาระในฐานะเป็นตัวเรื่องของความต้องการจากภาคประชาชนมาสู่ภาครัฐ เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างกันในการจัดการประเด็นปัญหาต่างๆ ที่ประเทศในอาเซียนมีความห่วงกังวลอย่างมีประสิทธิภาพและมีทิศทางเดียวกัน รวมทั้ง AIPA ยังให้การสนับสนุนพัฒนาการของอาเซียน ในการมุ่งสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงที่ใกล้ชิด ยิ่งขึ้นระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในปฏิญญาฯ ว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ 2 ที่จะสร้างประชาคมความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Security Community : ASC) เป็นหนึ่งในสามเสาหลักสู่การจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) โดยอาเซียนได้ให้ความสำคัญต่อ AIPO ในฐานะองค์กรที่สำคัญในกระบวนการยกร่างกฎหมายอาเซียนผ่านการปรึกษาหารือระหว่างคณะทำงานระดับสูง เรื่องกฎหมายอาเซียน (The High - Level Task Force on the Drafting of ASEAN Charter : HTLF) กับ AIPA ในปี 2550 โดย AIPA ได้มีข้อมูลว่าด้วยการเพิ่มนบทบาทและการสนับสนุนของ AIPA ต่อกฎหมายอาเซียน ในการประชุมใหญ่ AIPA ครั้งที่ 28 โดยเรียกร้องให้เพิ่มความร่วมมือระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติของประเทศสมาชิกอาเซียนในกระบวนการยกร่างกฎหมายอาเซียน รวมทั้งให้คณะทำงานเรื่องการยกร่างกฎหมายอาเซียน ระบุอย่างชัดเจนให้ AIPA มีบทบาทสำคัญในฐานะสถาบันนิติบัญญัติของอาเซียนในการให้คำปรึกษา และร่วมสร้าง

ประชามาเชียน และมุ่งให้ประเทศไทยสนับสนุนอย่างเต็มที่ต่อกระบวนการให้สัตยาบัน การให้ความเห็นชอบและการดำเนินการตามกฎหมายต่ออาเซียน

ในการประชุมใหญ่ AIPA ครั้งที่ 29 AIPA ได้สนับสนุนข้อมูลว่าด้วยการเพิ่มบทบาทและการสนับสนุนของ AIPA ต่อกฎหมายต่ออาเซียน โดยการสนับสนุนการให้สัตยาบันของประเทศไทยสนับสนุนภาระการภายในภูมิภาคเพื่อประโยชน์ของประชามาเชียน พร้อมสนับสนุนการปฏิบัติตามกฎหมายต่ออาเซียนผ่านกฎหมายภายในแต่ละประเทศไทย ทั้งนี้ยังเห็นชอบให้อาเซียนบรรลุระบบของอาเซียนที่มีกฎระเบียบภายใต้กฎหมายต่ออาเซียนและเน้นย้ำถึงความสำคัญของระบบประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน และหลักนิติธรรม

ในการประชุม AIPA ครั้งที่ 31 AIPA ได้มีข้อมูลว่าด้วยการยกระดับความร่วมมือระหว่าง AIPA กับ ASEAN โดยได้เรียกร้องให้มีการเพิ่มระดับการทำงานของรัฐสภาประเทศไทยสนับสนุนเพื่อมุ่งไปสู่การเป็นประชามาเชียน เพิ่มบทบาทในการสร้างอัตลักษณ์ของอาเซียน รวมไปถึงบทบาทของรัฐสภาประเทศไทยในฐานะตัวเชื่อมโยงระหว่างอาเซียนและภาคส่วนต่างๆ ที่สำคัญในภูมิภาค

AIPA สนับสนุนการพนับประหารีระดับผู้นำระหว่าง AIPA กับอาเซียนเพื่อความร่วมมือระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหารในการจัดตั้งประชามาเชียนที่มีกฎระเบียบเป็นพื้นฐานที่สำคัญ นอกจากนี้ ยังเรียกร้องให้ AIPA เข้าไปมีส่วนร่วมกับอาเซียนให้มากขึ้น ในการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนอาเซียนให้ทราบถึงอัตลักษณ์อาเซียน รวมถึงความสำคัญของการสร้างความร่วมมือในระดับภูมิภาคเพื่อดำรงไว้ซึ่งสันติภาพในภูมิภาค

นอกจากนี้ AIPA ได้เรียกร้องให้มีการส่งเสริมความสามัคคีและความเป็นเอกภาพในความหลากหลายของอาเซียน โดยการเรียกร้องให้ AIPA ส่งเสริมความเข้าใจ ความปรองดอง และความเป็นหนึ่งเดียวแก่กันของอาเซียน ในการลดความแตกต่างและความขัดแย้ง สนับสนุนการยกระดับความร่วมมือภายในประเทศไทยโดยเฉพาะประเด็นการสร้างความสอดคล้องในผลประโยชน์แห่งชาติและของภูมิภาค ซึ่งจะมีส่วนสำคัญในการมุ่งสู่ความเป็นเอกภาพในความหลากหลายของอาเซียน ส่งเสริมความเข้าใจและทราบกันในความเป็นประชามาเชียน

ในการประชุม AIPA ครั้งที่ 32 AIPA ได้มีข้อมูลในการสร้างความเข้มแข็งของประชามาเชียนด้านการเมืองความมั่นคง ด้วยการเพิ่มพูนความร่วมมือ และการบูรณาการระดับภูมิภาค โดย AIPA เห็นชอบให้ประเทศไทย AIPA กระตุ้นให้รัฐบาลของตนสนับสนุนอาเซียน และดำเนินบทบาทหลักที่เข้มแข็งในฐานะศูนย์กลาง และพลังขับเคลื่อนภูมิภาคนี้ เพื่อก้าวไปสู่ความเป็นประชามาเชียนภายในปี 2558 ทั้งนี้อาเซียนจะต้องยกระดับการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง AIPA

กับอาเซียน เพื่อสร้างบรรทัดฐานร่วมกัน และมุ่งสร้างความสอดคล้องของกลไกการทำงานของสององค์กรในการบรรลุเป้าหมายด้านการเมืองและความมั่นคงของอาเซียน

โดยสรุป การทำงานร่วมกันกับอาเซียนที่ผ่านมา ย่อมเป็นฐานที่มั่นคงขององค์กรในการที่จะก้าวไปพร้อมกับอาเซียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558

4.1.2 ด้านเศรษฐกิจ

AIPA จำเป็นต้องช่วยพัฒนาความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ โดยการเห็นชอบข้อมติ และติดตามผลการปฏิบัติตามข้อมูลจากรัฐบาลประเทศสมาชิก AIPA โดย AIPA สนับสนุนการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียนในการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนตามปฏิญญาฯ ด้วยความร่วมมืออาเซียนฉบับที่ 2 (Bali Concord II) ประเทศสมาชิก มีเป้าหมายจัดตั้งประชาคมอาเซียน โดยสนับสนุนการรวมตัวและความร่วมมือผ่านประชาคมหลัก 3 ประชาคม ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคง ประชาคมเศรษฐกิจ และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม ในด้านเศรษฐกิจ อาเซียนมีเป้าหมายสร้างประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อทำให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความมั่นคง มั่งคั้ง และสามารถแบ่งขันกับภูมิภาคอื่น ๆ ได้ โดยมีตลาดและฐานการผลิตร่วมกันและมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือและเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น

นอกจากนี้ AIPA ยังสนับสนุนข้อมูลตัวว่าด้วยความริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน โดยผลักดันให้สมาชิกที่มีระดับการพัฒนาสูงกว่าสนับสนุนประเทศสมาชิกใหม่อย่างต่อเนื่อง และดำเนินการต่างๆ ในกระบวนการลดช่องว่างการพัฒนาอย่างเร่งด่วน ในการประชุม AIPA ครั้งที่ 29 AIPA ได้มีข้อมูลตัวว่าด้วยการบูรณาการทางเศรษฐกิจ โดย AIPA ได้เร่งให้ประเทศสมาชิกพยายามร่วมมืออย่างเต็มที่ในการสนับสนุนการบูรณาการภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติตามข้อตกลงต่างๆ ที่ระบุในแผนการดำเนินงานไปสู่การจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การลดช่องว่างของการพัฒนาในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

เมื่อเวียดนาม ลาว และกัมพูชาเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนและ AIPO ได้สนับสนุนความพยายามของรัฐบาลประเทศสมาชิกอาเซียนในการลดช่องว่างพัฒนาการทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียนผ่านการดำเนินงานโครงการความคิดริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน (Initiatives For ASEAN Integration : IAI)

IAI เกิดขึ้นในการประชุมสุดยอดอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ ครั้งที่ 4 ที่สิงคโปร์ ในปี 2543 เพื่อลดช่องว่างการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิกกับประเทศสมาชิกใหม่ โครงการดังกล่าวช่วยพัฒนากรอบ กฎ ระเบียบและนโยบาย รวมทั้งช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถของประเทศสมาชิกเพื่อเตรียมพร้อมต่อการแข่งขันบนเวทีโลก ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ รวมถึงการรวมตัวทางเศรษฐกิจ

AIPO สนับสนุนความคิดริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียนอย่างสม่ำเสมอ โดยเรียกร้องให้รัฐสภาประเทศสมาชิกเพิ่มความเข้มแข็งภายในประเทศสมาชิก ผ่านกิจกรรมนิติบัญญัติ ซึ่งเห็นได้จากการประชุม AIPA ครั้งที่ 27 ที่สนับสนุนให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเร่งรัดการรวมตัวของอาเซียน โดยการเพิ่มปริมาณการค้า เทคโนโลยี และเครือข่ายการลงทุนระหว่างประเทศสมาชิก เพิ่มความเข้มแข็งในแต่ละประเทศด้วยการมีตลาดร่วมกัน และการขนส่งสินค้าภายในภูมิภาค เพื่อ��กระดับการแข่งขัน และเพื่อให้เกิดข้อได้เปรียบของแต่ละประเทศ เสนอ宦ทางที่จะเปิดภาคเศรษฐกิจมากขึ้น และกำจัดข้ออคิดกันที่ไม่ใช่ภัยอการ สร้างความเชื่อมโยงภายในภูมิภาคระหว่างแหล่งผลิตสินค้า และตลาดในภูมิภาค และการเข้าถึงตลาดโลกผ่านการเชื่อมโยงการขนส่งทุกแขนง รวมทั้งการสนับสนุนรับรองกฎหมายต่ออาเซียนเพื่อเป็นก้าวสำคัญของบูรณาการภายในภูมิภาค และเร่งรัดให้รัฐบาลของประเทศสมาชิก AIPO สร้างบูรณาการภายในภูมิภาคร่วมกัน ในขณะเดียวกันก็สร้างพลวัตทางเศรษฐกิจภายในภูมิภาคด้วย

ในการประชุม AIPA ครั้งที่ 29 AIPA ได้มีข้อมูลตัวอย่างการลดช่องว่างทางเศรษฐกิจ โดยการสนับสนุนความริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียนหรือ 1A1 ให้เป็นกรอบเพื่อกำหนดและดำเนินการสนับสนุนความช่วยเหลือต่อภาครัฐและภาคเอกชนของประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของภาครัฐและภาคเอกชนในประเทศสมาชิกอาเซียน นอกเหนือไปยังสนับสนุนประเทศสมาชิกในการส่งเสริมปฏิทิปักษ์ในการแข่งขันและสร้างความเข้มแข็งของรัฐวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศสมาชิก เพื่อรองรับการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการเพื่อการรวมตัวของอาเซียนฉบับที่ 2 ในปี 2552-2558 และกรอบนโยบายการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของอาเซียน ในปี 2547-2557

4.1.3 ด้านสังคม

AIPA เน้นความสำคัญของการทำงานเพื่อการสนับสนุนบูรณาการสามเสาหลักของอาเซียน ซึ่งพัฒนาการด้านสังคมก็เป็นหนึ่งในสามเสาหลักที่อาเซียนให้ความสำคัญมาโดยตลอด เพื่อมุ่งสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี 2558 โดยการประชุม AIPA ครั้งที่ 26 ได้มีข้อมูลตัวอย่างการส่งเสริมการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการของประชาสังคม – วัฒนธรรมอาเซียน โดย AIPO เห็นชอบให้สนับสนุนการรับรู้ของประชาชนต่อเป้าหมายของแผนปฏิบัติการของประชาสังคม – วัฒนธรรมอาเซียน ย้ำเตือนให้ AIPO สนับสนุนกฎหมายสำหรับส่งเสริมแผนปฏิบัติการของประชาสังคม – วัฒนธรรมอาเซียน สนับสนุนให้เกิดความร่วมมืออย่างเข้มแข็ง ระหว่าง AIPO รัฐบาลของประเทศสมาชิกอาเซียนและองค์กรระหว่างประเทศในการตระหนักรถึงแผนปฏิบัติการประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน

ในการประชุม AIPA ครั้งที่ 29 ที่ประชุม AIPA ได้มีข้อมูลเรื่องการสร้างอัตลักษณ์ของอาเซียน โดยที่ประชุมได้ตระหนักถึงวัฒนธรรมที่ล้ำค่าและหลากหลายในภูมิภาค และเน้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางการศึกษาและวัฒนธรรมที่จะส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม AIPA เห็นว่า อาเซียนสร้างอัตลักษณ์ให้เกิดขึ้นได้ ผ่านนโยบายระดับชาติ ด้านการศึกษา สังคม วัฒนธรรม เยาวชน และกีฬา นอกจากนี้ AIPA ยังสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนระหว่างประชาชน รัฐบาล และรัฐสภา และให้ความสำคัญกับการเฉลิมฉลองวันอาเซียน ด้วย

การประชุม AIPA ครั้งที่ 30 AIPA ยังได้เน้นย้ำความตั้งใจของ AIPA ใน การสนับสนุนให้เกิดอัตลักษณ์ของอาเซียนในกลุ่มประชาชนอาเซียน รวมถึงการสร้างความตระหนักรายในประชาชนอาเซียน ตามที่ระบุไว้ในกฎบัตรอาเซียน และ AIPA ยังเห็นชอบให้ทำงานใกล้ชิด กับอาเซียนในการจัดทำโครงการที่จะเข้าถึงประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กฎบัตรอาเซียน เป็นกฎหมายของประชาชน

นอกจากนี้ AIPA ยังได้มีข้อมูลว่าด้วยการสร้างประชาชนอาเซียนที่มีความพร้อม ด้านสุขอนามัย โดย AIPA เห็นว่าเรื่องสุขอนามัยเป็นประเด็นหลักในการพัฒนาด้านสังคมภายในภูมิภาค และตระหนักรู้ว่าความพร้อมด้านสุขอนามัยนั้น จะต้องหมายรวมถึงการกินดีอยู่ดี ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งต้องอาศัยปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมที่ดี

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า AIPA นับเป็นองค์กรที่มุ่งส่งเสริมมาตรการ การสร้างความไว้เนื้อเชือใจกัน (Promotion of Confidence – Building Measures) โดยข้อมูลทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของ AIPA ในการเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2558 เป็นการสนับสนุนรัฐบาลของประเทศไทย AIPA เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในเรื่องดังกล่าว โดย AIPA ขอให้รัฐสภาระบุกจัดทำข้อมูลจากประชุม AIPA ทุกครั้ง เสนอให้หน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อติดตามว่ารัฐบาลได้ปฏิบัติตามข้อมูลต่างๆ เหล่านั้นหรือไม่ อย่างไร และรายงานให้รัฐสภาทราบ เพื่อจะได้แจ้งให้ที่ประชุมใหญ่ AIPA ทราบต่อไป

อย่างไรก็ได้เรื่องการปราบปรามภัยคุกคามจากยาเสพติด นับเป็นเรื่องที่ AIPA มีกลไกความร่วมมือในระดับคณะทำงานที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม คือ คณะกรรมการธุรกิจการศึกษา ข้อเท็จจริงของ AIPA ในการปราบปรามภัยคุกคามจากยาเสพติด (The Fact Finding Committee to Combat the Drug Menace หรือ AIFOCOM ซึ่งประเทศไทย AIPA มีการประชุมอย่างต่อเนื่อง ทุกปี ทั้งนี้ปัญหารื่องการปราบปรามภัยคุกคามจากยาเสพติด มีการอภิปรายกันในที่ประชุมใหญ่ AIPA อย่างต่อเนื่องเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการประชุม AIPO ครั้งที่ 26 มีข้อมูลว่าด้วยการปราบปรามยาเสพติด โดยเรียกร้องให้ประเทศไทย AIPA สนับสนุนความร่วมมือทางด้าน

กฎหมายของภูมิภาคในการปราบปรามการค้ายาเสพติด และย้ำเตือนให้มีการทำสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนของอาเซียน เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกพิจารณาการแก้ไขกฎหมายต่างๆ ของประเทศที่มีอยู่ เพื่อการปราบสารด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาเสพติดในประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งนี้ การจับกุมผู้ค้ายาเสพติด การส่งผู้ร้ายข้ามแดน ควรจะสอดคล้องกับบรรทัดฐานที่กำหนดขึ้นโดยศาลของแต่ละประเทศ

ในการประชุม AIPA ครั้งที่ 31 AIPA ได้มีข้อมูลสนับสนุนการพัฒนาให้อาเซียน เป็นเขตปลอดยาเสพติด ในปี 2558 โดยผ่านการปรับปรุงโครงสร้างกฎหมายและเงื่อนไขที่เอื้อให้รัฐบาลประเทศสมาชิกอาเซียน ดำเนินแผนปฏิบัติการ ทั้งในระดับชาติและระดับภูมิภาคในการป้องกันและปราบปรามการค้ายาเสพติด AIPA ได้เรียกร้องให้ประเทศสมาชิก สร้างความสอดคล้องทางกฎหมายรวมทั้งการช่วยเหลือกันในการปราบปรามการค้ายาเสพติดที่ผิดกฎหมาย

แนวความคิดในการจัดตั้งคณะกรรมการเทคนิคของการประชุม AIFOCOM

แนวความคิดในการจัดตั้งคณะกรรมการของ AIFOCOM เป็นความคิดริเริ่มของรัฐสภาไทยในการประชุม AIFOCOM ครั้งที่ 6 เมื่อปี พ.ศ. 2552 ซึ่งรัฐสภาไทยในขณะนั้นดำรงตำแหน่งประธาน AIPA โดยมีที่มาจากที่ประชุมในครั้งนั้นเลื่งเห็นว่าเรื่องการปราบปรามยาเสพติด เป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนและมีรายละเอียดเฉพาะทาง ลำพังสมาชิกรัฐสภามาเข้าร่วมประชุมปีละครั้งไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นข้อเสนอของที่ประชุมให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการย่อยภายใต้ AIFOCOM ซึ่งเป็นการทำงานในระดับเจ้าหน้าที่และผู้เชี่ยวชาญด้านยาเสพติด เพื่อศึกษาข้อมูลเชิงลึกในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นยาเสพติดในภูมิภาค ทั้งในแง่ของ การปราบปรามและข้อกฎหมายก่อนที่จะนำเสนอในการประชุม AIFOCOM ต่อไป

ในการประชุม AIFOCOM 2 ครั้งต่อมา คือ การประชุมในครั้งที่ 7 ณ นครโซลิมินห์ ปี พ.ศ. 2553 และการประชุมในครั้งที่ 8 ณ กรุงพนมเปญ ปี พ.ศ. 2554 ได้มีการกล่าวถึงแนวความคิด เรื่องการจัดตั้งคณะกรรมการของ AIFOCOM อย่างต่อเนื่องและพัฒนามาเป็นข้อมูลในการจัดตั้งคณะกรรมการ techniques ของ AIFOCOM (Technical Working Group : TWG under AIFOCOM) โดยเรื่องดังกล่าวได้ถูกบรรจุเป็นร่างข้อมูลของการประชุม AIFOCOM ครั้งที่ 9 ซึ่งมีขึ้นในวันที่ 10 กรกฎาคม 2555 ณ เมืองยกยาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย โดยอินโดนีเซียซึ่งเป็นประเทศเจ้าภาพจัดการประชุมได้ร่างขอบเขตการดำเนินงาน (Term of Reference) ของ TWG เพื่อให้ประเทศสมาชิกพิจารณา โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) TWG ทำหน้าที่ศึกษารายละเอียดของข้อกฎหมายและข้อปฏิบัติต่างๆ ของประเทศสมาชิกเพื่อนำไปสู่การสร้างความสอดคล้องทางกฎหมาย และสรุปการปฏิบัติตามเอกสาร

AIPA ที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามภัยคุกคามจากยาเสพติดเพื่อมุ่งไปสู่ภูมิภาคปลอดยาเสพติด ในปี พ.ศ. 2558

2) TWG จะทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานด้านยาเสพติด เช่น ASOD, UNODC และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3) TWG จะทำหน้าที่พิจารณาข้อเสนอที่ปฏิบัติได้จริง เป็นรูปธรรม และมุ่งไปสู่การบรรลุผลสำเร็จ เพื่อเสนอต่อที่ประชุม AIFOCOM

4) TWG จะประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่รัฐสภาจากประเทศสมาชิก จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านยาเสพติดจากประเทศสมาชิก จำนวน 1 คน

5) ประธาน TWG จะมาจากประเทศผู้ดำรงตำแหน่งประธาน AIPA ในขณะนั้น

6) การประชุมของ TWG จะมีขึ้นอย่างน้อย 1 ครั้งต่อปี ก่อนการประชุม AIFOCOM 3 เดือน โดยที่ประชุมสามารถเชิญผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานด้านต่างๆ เพื่อให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์

7) รายงานและข้อเสนอของ TWG จะต้องเสนอให้กับประธาน AIFOCOM และเลขานุการ AIPA

ที่ประชุม AIFOCOM ครั้งที่ 9 ได้มีมติรับรองร่างข้อมติในการจัดตั้ง TWG โดยได้แก้ไขให้ TWG ประกอบด้วยสมาชิกรัฐสภาจำนวน 1 คน และ/หรือผู้เชี่ยวชาญด้านยาเสพติดจากประเทศสมาชิก จำนวน 1 คนและจะเสนอร่างข้อมติดังกล่าวให้ที่ประชุมใหญ่ AIPA ครั้งที่ 33 ซึ่งจะจัดขึ้นในช่วงเดือนกันยายน 2555 ที่ประเทศไทยให้การรับรองต่อไป ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง

4.2 ข้อเสนอแนะ

4.2.1 AIPA ควรปรับปรุงธรรณณูญเพื่อเพิ่มศักยภาพการทำงาน สร้างความเข้มแข็งขององค์กร และบูรณาการการทำงานของฝ่ายนิตินัยต์ให้เป็นรูปธรรม

4.2.2 รัฐสภาไทยในฐานะสมาชิก AIPA ควรตระหนักในเรื่องการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและเตรียมการให้พร้อม โดยการเสนอกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่ประกอบไปด้วย 3 เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจ-อาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน และดำเนินการเพื่อมุ่งสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ควบคู่ไปกับรัฐบาลซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงเงื่อนไข กฎหมาย และกฎหมายที่ล้าสมัย เพื่อให้สามารถแข่งขันกับโลกภายนอกได้

4.2.3 สำหรับปัญหาที่เป็นประเด็นท้าทายในการดำเนินการตามแผนการเป็นประชาคมอาเซียน คือ เรื่องภาษา ซึ่งมีความจำเป็นที่สุดในการแข่งขัน เพราะเปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือกุญแจ หรืออาวุธที่จะออกไปแข่งขันกับคนอื่นได้ ซึ่งในกฎบัตรอาเซียน กำหนดว่า Working Language ของอาเซียน คือ ภาษาอังกฤษ ปัญหาของคนไทย คือ ภาษาอังกฤษ ไม่แข็งแรง ดังนั้นรัฐสภาไทยโดยอาศัยกลไกของคณะกรรมการธิการศึกษาหั้งของสถาบันราชภัฏและวุฒิสภาจะต้องกระตุ้นให้มหาวิทยาลัยและโรงเรียน สร้างบุคลากรเพื่ออาเซียนและต้องผลิตคนเพื่อตลาดอาเซียน

นอกจากเรื่องการศึกษาแล้วคณะกรรมการธิการทุกคณะกรรมการของสถาบันราชภัฏและวุฒิสภาก็ควรระหนักในการเตรียมรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการพิจารณาแก้ไขปัญหาที่จะเป็นอุปสรรคต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน

สำหรับรัฐสภาไทย ปัจจุบัน นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนันท์ ประธานรัฐสภา นับเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ในการเตรียมความพร้อมของรัฐสภาไทยในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยจัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านต่างประเทศของประธานรัฐสภา เพื่อพิจารณาศึกษา และวิเคราะห์งานด้านต่างประเทศที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของประธานรัฐสภา การพัฒนารัฐสภาและสถาบันราชภัฏและวุฒิสภาระบุคคลที่มีความสามารถเชิงชาติ ให้สามารถเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งปัจจุบันพบว่า ยังไม่มีหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพหลักที่ชัดเจน จึงเห็นว่า รัฐสภาไทยควรรับเป็นเจ้าภาพในการดำเนินการในการพิจารณาศึกษา และผลักดันกฎหมายที่ต้องมีการปรับปรุงแก้ไข ผ่านการดำเนินงานของคณะกรรมการธิการของสถาบันราชภัฏหั้ง 35 คณะ ใน การประสานงาน บูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม โดยร่วมมือกับสถาบันที่ปรึกษา-เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินการร่วมกัน นอกจากนี้ประธานรัฐสภา เห็นว่า เพื่อให้ประเทศไทยเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อย่างมีความสมดุลและแข่งขันได้ จึงเห็นควรผลักดันเรื่องดังกล่าวให้เป็นวาระแห่งชาติ โดยในระยะแรก รัฐสภาจะรับเป็นเจ้าภาพ ดำเนินการพิจารณาศึกษา และจัดทำข้อเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อนำไปประกอบการจัดทำนโยบายด้านต่างประเทศ และอื่นๆ อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป ดูรายละเอียดในภาคผนวก จ

นอกจากนี้ ประธานรัฐสภาฯ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมความพร้อมการพัฒนานุคลากรของรัฐสภาเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558 โดยคณะกรรมการฯ จะดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันให้การดำเนินงานของสำนักงานเลขานุการสถาบันราชภัฏและวุฒิสภาระบุคคลที่มีความสามารถเชิงชาติ ให้สามารถเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้ ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและต่อเนื่อง จึงขอเชิญชวนผู้อ่านทุกท่าน ให้ติดตามและสนับสนุน ให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการฯ ในการดำเนินการนี้ ด้วยความตั้งใจที่ดี ทุกท่านจะได้รับประโยชน์อย่างมาก ด้วยเช่นกัน

บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของประธานในการพัฒนาบุคลากร เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ.2558 ดูรายละเอียดในภาคผนวก ฉ

นอกจากการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนแล้ว ประธานรัฐสภายังมีคำริไหสำนักงานเลขานุการสภาพัฒนารายภูมิ จัดโครงการสัมมนาเรื่องรัฐสภา กับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน และโครงการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษภายใต้ประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ.2555 เป็นต้น เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาและข้าราชการเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการเตรียมความพร้อมขององค์กรและหน่วยงานสู่ประชาคมอาเซียน ดูรายละเอียดในภาคผนวก ฉ

เอกสารอ้างอิง

- Chen, Andrew. *Comparative Democracy in Asia*. New York: Routledge, 2001.
- Chen, Lih. *Democracy, Development and National Identity: The Asian Way*, and
Chen, Lih (ed.), *Democracy Theory, Chinese Ideology and Michael Macmillan* (ed.),
Democracy and Theory in Asia Pacific. New York: Columbia University
Press, 2000.
- David, T. *International Relations Confucianism*. London: London, MD: Rowman
and Littlefield, 2004.
- Deng, Xiaoping. Address to all Chinese People and International Political Economy. *Selected
Speeches by Deng Xiaoping*, 1978-1982, 1982.
- David, T. *Confucianism, Neo-Confucianism and International Political Economy*. Ileseia:
University of Ileseia Press, 2000.
- David, T. and Anthony Dibbell. *Asia-Pacific Regional Economic Cooperation Structures
and the Future of East Asia*. Institute Center for Strategic and International Studies,
2002.
- David, T. All of the rest: Cultural political implications and prospect consequences for
the future of Southeast Asian regionalism. *Pacific Review* 11 (2000).
- John Dore, Southeast Asia and the Pacific ASEAN. In Michael Connors, Barry Davison, and
John Dore (ed.), *The New Global Politics of the Asia-Pacific*. London: Routledge
Curzon, 2004.
- Michael Leifer. *ASEAN and the Future of Southeast Asia*. London: Routledge, 1993.
- Michael Leifer. Building a Sustainable Security Community in Southeast Asia. *Asian Affairs: An
American Review* 33, Winter 1994.

นักเขียน: Cooperated Security and
บรรณาธิการ: ASEAN and the Asia-Pacific

เอกสารภาษาไทย

เอกสารภาษาไทย

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. ASEAN Mini Book. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<http://www.mfa.go.th/asean/asean-web/media/aseanMiniBook.pdf>. 20 มกราคม 2555.

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. “ดร.สุวิทย์ พิศสุวรรณ เลขาธิการอาเซียน”.

การสารการค้าระหว่างประเทศ. 3 (พฤษจิกายน/ธันวาคม 2554).

เอกสารภาษาอังกฤษ

Amitav Acharya. Constructing a Security Community. New York: Routledge, 2001.

Alastair Iain Johnston. Socialization in International Relations: The ASEAN Way and

International Relations Theory. in John Lkenberry and Michael Mastanduno (eds).

International Relations Theory and the Asia Pacific. New York: Columbia University Press, 2003.

Donald Weatherbee. International Relations in Southeast Asia. Lanham Lanham. MD: Rowman & Littlefield, 2005.

Hadi Soesasto. ASEAN in a Changed Regional and International Political Economy. Jakarta: Center for Strategic and International Studies, 1995.

Hadi Soesasto and Anthony Berkin. The Role of Security and Economic Cooperation Structures in the Asia Pacific Region. Jakarta: Center for Strategic and International Studies, 1996.

J. Ruland. ASEAN and the Asian Crisis: theoretical implications and practical consequences for Southeast Asian regionalism. Pacific Review 13 (2000).

Jorn Dosch. Southeast Asia and the Pacific: ASEAN. in Michael Connors, Remy Davison, and Jorn Dosch (eds). The New Global Politics of the Asia-Pacific. London: Routledge Curzon, 2004.

Michael Leifer. ASEAN and the Security of Southeast Asia. London: Routledge. 1989.

N. Genesan. Rethinking ASEAN as a Security Community in Southeast Asia. Asian Affairs: An American Review. 21:4, Winter 1995.

Ralf Emmers. Cooperative Security and the Balance of Power in ASEAN and the ARF. London:
Routledge Curzon, 2003.

ການພັນວິກ

ภาคผนวก ก

ลำดับเหตุการณ์พัฒนาการของสมัชชาธารัฐสภาพอาเซียน

- พ.ศ. 2517 รัฐสภาพอาเซียน โดยนี้เชีย มีแนวคิดเริ่มก่อตั้งองค์กรรัฐสภาพอาเซียน
- พ.ศ. 2518 – 2520 รัฐสภาพ 5 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย มาเลเซีย พลิปปินส์ สิงคโปร์ และประเทศไทย ประชุมหารือร่วมกัน เรื่อง การจัดตั้งองค์กรรัฐสภาพอาเซียน
- พ.ศ. 2520 รัฐสภาพอาเซียน โดยนี้เชียร่วมกับรัฐสภาพอีก 4 ประเทศ คือ มาเลเซีย พลิปปินส์ สิงคโปร์ และประเทศไทย ร่วมกันลงนามในธรรมนูญขององค์กรรัฐสภาพอาเซียนเพื่อ จัดตั้งองค์กรรัฐสภาพอาเซียนอย่างเป็นทางการ
- พ.ศ. 2549 ที่ประชุมใหญ่องค์กรรัฐสภาพอาเซียน ครั้งที่ 27 ณ เมืองเซบู สาธารณรัฐ พลิปปินส์ ได้ประกาศใช้ธรรมนูญ องค์กรรัฐสภาพอาเซียนฉบับแก้ไขเพิ่มเติม โดยที่ประชุมเห็นชอบให้เปลี่ยนชื่อจากองค์กรรัฐสภาพอาเซียนเป็นสมัชชา ธารัฐสภาพอาเซียน
- พ.ศ. 2552 รัฐสภาพไทยในฐานะประธาน AIPA มีแนวคิดในการจัดตั้งคณะกรรมการทาง เทคนิคของการประชุมคณะกรรมการต้านยาเสพติด (The AIPA Fact Finding Committee to Combat the Drug Menace : AIFOCOM) โดยที่มา จากการประชุมในครั้งนี้ เล็งเห็นว่า เรื่อง การปราบปรามยาเสพติดเป็นเรื่อง ที่มีความซับซ้อน และมีรายละเอียดเฉพาะทาง ลำพังสมาชิกธารัฐสภาพมาเข้าร่วม ประชุมปีละครั้ง ไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นข้อเสนอของ ที่ประชุมให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการทำงานย่อยภายใต้ AIFOCOM ซึ่งเป็นการทำงาน ในระดับเจ้าหน้าที่ และผู้เชี่ยวชาญด้านยาเสพติด เพื่อศึกษาข้อมูลเชิงลึกใน ประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นยาเสพติด ในภูมิภาค ทั้งในและخارج ปราบปรามและขอกฎหมายก่อนที่จะนำเสนอในการประชุม AIFOCOM ต่อไป
- พ.ศ. 2553- 2554 ในการประชุม AIFOCOM ครั้งที่ 7 และครั้งที่ 8 ณ ประเทศไทย เวียดนาม และ ประเทศไทย กัมพูชาตามลำดับ ได้มีการกล่าวถึงแนวคิด เรื่อง การจัดตั้ง คณะกรรมการของ AIFOCOM อย่างต่อเนื่องและพัฒนามาเป็นร่างข้อมูลในการ จัดตั้งคณะกรรมการทางเทคนิคของ AIFOCOM (Technical Working Group : TWG under AIFOCOM)

พ.ศ. 2555

ในการประชุม AIFOCOM ครั้งที่ 9 ณ ประเทศไทย โคนีเซีย ประเทศไทยได้ให้การรับรองร่างข้อมูลการจัดตั้ง TWG และจะได้นำเสนอต่อที่ประชุมใหญ่สมัชชาธาร្សสภาราอาเซียน ครั้งที่ 33 ณ ประเทศไทย เพื่อให้การรับรองต่อไป โดย TWG ที่จะจัดตั้งขึ้นนี้จะทำหน้าที่ศึกษารายละเอียดของข้อกฎหมายและข้อปฏิบัติต่างๆ ของประเทศสมาชิก เพื่อนำไปสู่การสร้างความสอดคล้องทางกฎหมาย และทำให้ภูมิภาคอาเซียนเป็นเขตปลอดยาเสพติดในปี พ.ศ. 2558

ภาคผนวก ข
รูปแบบการทำงานของสมัชชาธารัฐสภากาชาดไทย

ตามธรรมเนียมปฏิบัติ หน้าที่ของรัฐสภากาชาดไทยในฐานะเจ้าภาพจัดการประชุมใหญ่สมัชชาธารัฐสภากาชาดไทย ระหว่างวันที่ 2 – 8 สิงหาคม 2552 ณ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ได้ดำเนินการประชุมตามลำดับ ดังนี้

วันที่ 3 สิงหาคม 2552

- (ช่วงเช้า) - การประชุมสมาชิกรัฐสภากาชาดไทยในสมัชชาธารัฐสภากาชาดไทย (WAIPA) โดยมี
ระเบียบวาระการประชุม ดังนี้
- เปิดการประชุม โดยประธาน AIPA
    - 1) การเสนอขอแลกเปลี่ยนตั้งประธานการประชุม WAIPA และผู้จัดบันทึกการประชุม
    - 2) การส่งมอบค้อนแก่ประธานการประชุม WAIPA โดยประธาน AIPA
    - 3) เสาร์จพิธีการช่วงแรก (พักการประชุม)
    - 4) การถ่ายภาพที่ระลึกร่วมกัน
  - เริ่มการประชุมโดยประธานการประชุม WAIPA
  - การพิจารณาเรื่องต่างๆ ตามระเบียบวาระการประชุม
    - 1) การแนะนำตัวผู้เข้าร่วมประชุม
    - 2) การอภิปรายและรับรองข้อมติ ประกอบด้วย
      - ข้อมติว่าด้วยสตอรีกับการพัฒนาเศรษฐกิจและการเก็ก้าไขปัญหาความยากจน
      - ข้อมติว่าด้วยบทบาทของสตอรีในการจัดตั้งประชาคมอาเซียน
      - ข้อมติว่าด้วยการส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศและการคุ้มครองสิทธิของสตอรี และเด็ก
      - ข้อมติว่าด้วยสิทธิและการมีส่วนร่วมของสตอรี ในการเมือง
    - 3) เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)
    - 4) สิ้นสุดการประชุม

ลำดับพื้นที่การของการประชุมสามัญศิกรัฐสภาสตรี ในสมัยหารัฐสภาอาเซียน (Scenario of the Meeting)

ประธาน AIPA จะเป็นผู้กำหนดที่เบ็ดการประชุมสามาชิกรัฐสภาสตรีในสมัยชา-รัฐสภาอาเซียน โดยจะเสนอขอและแต่งตั้งผู้ดำเนินการประชุม WAIPA (Chair 56) และผู้จัดรายงานการประชุม (Rapporteur) ของการประชุม และประธาน AIPA จะส่งมอบค้อนแก่ประธานการประชุม WAIPA ซึ่งเมื่อเสร็จสิ้นพิธีการในช่วงแรกแล้วจะเป็นการถ่ายภาพที่ระลึกร่วมกัน จากนั้น ประธานการประชุม WAIPA จะเริ่มการประชุมเพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ตามระเบียบวาระการประชุม โดยเริ่มจากการแนะนำตัวผู้เข้าร่วมประชุมเริ่มตามลำดับตัวอักษรนำภาษาอังกฤษของห้องประทศสามาชิก คือ Cambodia, Indonesia, Laos, Malaysia, Philippines, Singapore, Thailand และ Vietnam และจึงตามมาด้วยประเทศผู้สังเกตการณ์พิเศษซึ่งได้แก่ Brunei Darussalam และ Myanmar เมื่อแนะนำตัวผู้เข้าร่วมประชุมครบแล้วจะเป็นการอภิปรายเพื่อพิจารณาร่างข้อมูลตามหัวข้อการประชุม และรับรองข้อมูลดังกล่าว ซึ่งผู้จัดรายงานการประชุมจะนำมติของที่ประชุมไปจัดทำรายงานการประชุมและแจ้งเวียนให้ผู้เข้าร่วมประชุมฯ ได้ตรวจสอบหากมีการแก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้ ประธานการประชุม WAIPA จะกำหนดที่เสนอรายงานดังกล่าวต่อที่ประชุมใหญ่สมัยชา-รัฐสภาพาอาเซียน ครั้งที่ 30 ในการประชุมเดือนคณะ วาระที่ 2 เพื่อรับรองต่อไป (ช่วงนี้) - การประชุมคณะกรรมการบริหาร AIPA โดยมีระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

- การประชุมคณะกรรมการบริหาร AIPA โดยมีระเบียบวาระการประชุมดังนี้

  - การแนะนำคณะผู้แทน
  - การแต่งตั้งรองประธานการประชุมและผู้จัดรายงานการประชุม
  - การพิจารณาการขอเข้าเป็นสมาชิก AIPA ของบูรุไนครุสชาลาม
  - การหารือและรับรองร่างข้อมติว่าด้วยการรับบูรุไนครุสชาลามเข้าเป็นสมาชิก AIPA
  - ประธาน AIPA รายงานการประชุมต่าง ๆ ของ AIPA ในรอบปีที่ผ่านมา
  - การอภิปราย / การรับรอง
    - ร่างกำหนดการประชุมใหญ่ AIPA ครั้งที่ 30
    - ร่างระเบียบวาระการประชุมใหญ่ AIPA ครั้งที่ 30
    - ร่างหัวข้อการประชุมเจรจาร่วมกับประเทศไทยผู้สังเกตการณ์
    - ร่างจัดตั้งคณะกรรมการธิการด้านต่าง ๆ และองค์ประกอบ
      - 1) คณะกรรมการธิการด้านการเมือง
      - 2) คณะกรรมการธิการด้านเศรษฐกิจ
      - 3) คณะกรรมการธิการด้านสังคม
      - 4) คณะกรรมการธิการด้านกิจการองค์การ
      - 5) คณะกรรมการธิการด้านการยกร่างແطلกการณ์ร่วม

6) การประชุมสมาชิกรัฐสภาสตรีในสมัชชาธิรัฐสภาอาเซียน (WAIPA)

7) การประชุมหารือกับประเทศผู้สังเกตการณ์

- การพิจารณาเรื่องการพนหารือระหว่างคณะผู้แทน AIPA กับประธานาธิบดี 57
- การพิจารณาเรื่องการพนหารือระหว่างคณะผู้แทน AIPA กับเลขาธิการอาเซียน
- การแจ้งเรื่องการเชิญเลขาธิการสหภาพรัฐสภา (IPU) และประเทศติมอร์-เลสเตเข้าร่วมการประชุมใหญ่ AIPA ครั้งที่ 30 ในฐานะแขกพิเศษของประเทศไทย
- วันที่และสถานที่จัดการประชุมใหญ่ AIPA ครั้งที่ 31
- เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)
- ปิดประชุม

ตามธรรมเนียมของ AIPA ในการประชุมคณะกรรมการบริหาร ประธาน AIPA จะทำหน้าที่ประธานการประชุมและตามธรรมเนียมปฏิบัติหัวหน้าคณะผู้แทนประเทศสมาชิก AIPA ที่จะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมครั้งต่อไปจะทำหน้าที่รองประธานการประชุม

(ช่วงค่ำ) - การพนหารือระหว่างคณะผู้แทน AIPA กับนายสุรินทร์ พิศสุวรรณ เลขาธิการอาเซียน

วันอังคารที่ 4 สิงหาคม 2552

(ช่วงเช้า)	- หัวหน้าคณะผู้แทนประเทศสมาชิก AIPA และหัวหน้าคณะผู้แทนประเทศสังเกตการณ์พิเศษของ AIPA (ได้แก่ บรรดานาฏชาลาม และสหภาพพม่า ซึ่งยังไม่ได้เข้าเป็นสมาชิกของ AIPA) เข้าเยี่ยมคารวะประธาน AIPA - หัวหน้าคณะผู้แทนประเทศผู้สังเกตการณ์ของ AIPA และแขกพิเศษของรัฐสภาประเทศไทยเข้าเยี่ยมคารวะประธาน AIPA - พิธีปิดการประชุมใหญ่ AIPA
<u>ดำเนินการ</u>	- ตามธรรมเนียมปฏิบัตินายกรัฐมนตรีหรือประธานของประเทศจะกล่าวสุนทรพจน์ต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุมและในฐานะที่รัฐสภาไทยเป็นเจ้าภาพนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ในขณะนี้เป็นผู้กล่าวสุนทรพจน์ต้อนรับ - ประธาน AIPA กล่าวเปิดการประชุม - เสร็จสิ้นพิธีการ - การพนหารือระหว่างหัวหน้าคณะผู้แทนประเทศสมาชิก AIPA และหัวหน้าคณะผู้แทนประเทศผู้สังเกตการณ์พิเศษของ AIPA (บรรดานาฏชาลามและสหภาพพม่า) กับประธานาธิบดี - การประชุมเต็มคณะ ครั้งที่ 1 โดยมีระเบียบวาระการประชุมดังนี้

- การแต่งตั้งรองประธานการประชุมใหญ่ AIPA ครั้งที่ 30
- การรับรองประเภทบูรณาการในครุสชาลามเป็นสมาชิกตัวของ AIPA
- ลำดับพิธีการ
  - ในปีที่รัฐสภาไทยเป็นเจ้าภาพการประชุมใหญ่สมัชารัฐสภาอาเซียนที่ประชุมได้รับประเภทบูรณาการในครุสชาลาม เข้าเป็นสมาชิกของ AIPA จึงได้เปลี่ยนสถานะจากประเภทผู้สังเกตการณ์พิเศษเป็นสมาชิกตัว และมีพิธีการลงนามโดยประธาน AIPA ลงนามในข้อมูลตัวของประเภทบูรณาการในครุสชาลามเข้าเป็นสมาชิกตัวของ AIPA จากนั้น หัวหน้าคณะผู้แทนประเภทบูรณาการในครุสชาลามลงนามเป็นพยานในข้อมูลตัวของ หัวหน้าคณะผู้แทนประเภทบูรณาการในครุสชาลาม ลงนามเป็นพยานในข้อมูลตัวของ หัวหน้าคณะผู้แทนประเภทบูรณาการในครุสชาลาม ซึ่งอยู่ในลำดับรองสุดท้ายก่อนสหภาพพม่า ซึ่งในขณะนั้นยังมีสถานะเป็นประเภทผู้สังเกตการณ์พิเศษ ไปอยู่ในลำดับแรกของประเภทสมาชิก AIPA ตามลำดับตัวอักษร จากนั้นหัวหน้าคณะผู้แทนของประเภทบูรณาการในครุสชาลาม ได้เข้ามายืนในที่ประชุม ไปอยู่ในลำดับแรกของประเภทสมาชิก AIPA
  - ประธาน AIPA กล่าวสุนทรพจน์ต้อนรับ
  - หัวหน้าคณะผู้แทนประเภทบูรณาการกล่าวสุนทรพจน์ ตอบรับการเป็นสมาชิกใหม่ของ AIPA
  - เสร็จสิ้นพิธีการรับสมาชิกใหม่
  - การกล่าวถ้อยແถลงของหัวหน้าคณะผู้แทนประเภทสมาชิก AIPA โดยเรียงตามลำดับดังนี้
    - 1) ราชอาณาจักรกัมพูชา
    - 2) สาธารณรัฐอินโดนีเซีย
    - 3) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
    - 4) มาเลเซีย
    - 5) สาธารณรัฐฟิลิปปินส์
    - 6) สาธารณรัฐสิงคโปร์
    - 7) สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
    - 8) ราชอาณาจักรไทย
  - การกล่าวถ้อยແถลงของหัวหน้าคณะผู้แทนประเภทผู้สังเกตการณ์พิเศษได้แก่ สหภาพพม่า
  - การกล่าวถ้อยແถลงของเลขานุการอาเซียน

- (ช่วงบ่าย) - การประชุมเต็มคณะ ครั้งที่ 1 (ต่อ) โดยมีระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

- การกล่าวถ้อยแถลงของหัวหน้าคณะผู้แทนประเทศไทยสังเกตการณ์ โดยเร 59
ตามลำดับดังนี้

  - 1) ออสเตรเลีย
  - 2) แคนาดา
  - 3) สาธารณรัฐประชาชนจีน
  - 4) ญี่ปุ่น
  - 5) สาธารณรัฐเกาหลี
  - 6) นิวซีแลนด์
  - 7) ปาปัวนิวกินี
  - 8) สหพันธรัฐสหเสียง
  - 9) สหรัฐอเมริกา
  - 10) สหภาพยุโรป

- การกล่าวถ้อยแถลงของแขกพิเศษของรัฐสภาประเทศไทยเจ้าภาพ คือ

  - 1) ติมอร์-เลสเต
  - 2) เอกอธิการสหภาพรัฐสภา

- การอภิปรายและการรับรอง

  - 1) กำหนดการประชุมใหญ่ AIPA ครั้งที่ 30
  - 2) ระเบียบวาระการประชุมใหญ่ AIPA ครั้งที่ 30
  - 3) หัวข้อการประชุมร่วมกับประเทศไทยสังเกตการณ์
  - 4) องค์ประกอบคณะกรรมการธิการด้านต่าง ๆ

គណន៍អ្នកទេនបរទេសមាសិ

- (ช่วงเข้า) - การประชุมคณะกรรมการธิการด้านต่างๆ ประกอบด้วย

  - คณะกรรมการธิการด้านการเมือง
  - คณะกรรมการธิการด้านเศรษฐกิจ
  - คณะกรรมการธิการด้านสังคม
  - คณะกรรมการธิการด้านกิจการองค์กร

รูปแบบการทำงานของคณะกรรมการพิธีการทุกคณะ

ยกตัวอย่างการทำงานของคณะกรรมการพิธีการด้านเศรษฐกิจ มีระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

- การแนะนำตัวผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งประเทศสมาชิกทุกประเทศจะส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมประเทศละ 2 – 3 คน
- การอภิปรายและรับรองข้อมูลต่างๆ ดังนี้
- ข้อมูลเรื่องการรวมตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาค
- ข้อมูลเรื่องการลดช่องว่างของการพัฒนาในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน
- ข้อมูลเรื่องความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน
- ข้อมูลเรื่องวิกฤตเศรษฐกิจและการเงินโลก
- ข้อมูลเรื่องการเจรจาการค้ารอบโลก
- เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)
- สื้นสุดการประชุม

ขั้นตอนการประชุม

- การประชุมคณะกรรมการพิธีการทุกคณะ ประเทศเจ้าภาพจะทำหน้าที่ประธาน การประชุมและผู้จัดรายงานการประชุม (Rapporteur) เมื่อที่ประชุมได้อภิปรายร่างข้อมูลตามหัวข้อการประชุมแล้ว จะมีการรับรองข้อมูลดังกล่าวผู้จัดรายงาน การประชุมจะนำข้อมูลไปจัดทำรายงานการประชุมและแจ้งเวียนให้ผู้เข้าร่วมประชุมตรวจสอบ หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมจากนั้นประธานการประชุมจะเสนอรายงานการประชุมต่อที่ประชุมใหญ่สมัชชาธารัฐสภาพอาเซียนในการประชุม เต็มคณะ วาระที่ 2 เพื่อรับรองต่อไป

ตามธรรมเนียมปฏิบัติประเทศเจ้าภาพจะจัดเตรียมร่างข้อมูลของคณะกรรมการพิธีการด้านต่างๆ เพื่อให้ที่ประชุมคณะกรรมการพิธีการพิจารณาและให้การรับรอง ตามหัวข้อการประชุมที่ประเทศเจ้าภาพกำหนดซึ่งหัวข้อการประชุมคณะกรรมการพิธีการในการประชุมใหญ่สมัชชาธารัฐสภาพอาเซียนครั้งที่ 30 มีดังนี้

1. การประชุมคณะกรรมการพิธีการด้านการเมือง

- 1.1 การเพิ่มบทบาทและการสนับสนุนของ AIPA ต่อกฎบัตรอาเซียน
- 1.2 การส่งเสริมประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชน
- 1.3 การใช้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างศาสนาในการจัดการกับปัญหาความขัดแย้ง
- 1.4 สถานการณ์ความมั่นคงระหว่างประเทศ สถานการณ์โลกและภูมิภาคอาเซียน
- 1.5 รายงานผลการประชุม AIPA Caucus ครั้งที่ 1 ในเดือนเมษายน 2552

ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศไทย

2. การประชุมคณะกรรมการธิการด้านเศรษฐกิจ

2.1 การรวมตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาค

2.2 การลดซ่องว่างของการพัฒนาในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

2.3 ความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน

2.4 วิกฤตเศรษฐกิจและการเงินโลก

2.5 การเจรจาการค้ารอบโลก

3. การประชุมคณะกรรมการด้านสังคม

3.1 การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน

3.2 การแก้ไขปัญหาสังคมและสุขภาพที่เกิดจากการอพยพข้ามถิ่น

3.3 ร่างข้อมติว่าด้วย การสร้างความสอดคล้องทางกฎหมายด้านการอาชีวศึกษาพัฒนาและการควบคุมสารตั้งต้น

3.4 การจัดการภัยพิบัติ

3.5 ความร่วมมือทางด้านกฎหมายเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์

3.6 การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหสวรรษเพื่อสร้างความมั่นคงของมนุษย์อย่างยั่งยืน

3.7 การสร้างประชาคมอาเซียนที่มีความพร้อมด้านสุขอนามัย

4. การประชุมคณะกรรมการด้านกิจการองค์กร

4.1 รายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานเลขานุการ ประจำปีงบประมาณ 2551/2552

4.2 รายงานการเงินของสำนักงานเลขานุการตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2551 ถึง 30 กันยายน 2551 จนวันที่ 1 ตุลาคม 2550 ถึง 30 กันยายน 2551 จนวันที่ 1 ตุลาคม 2551 ถึง 30 มิถุนายน 2552 และประเมินการ ค่าใช้จ่ายตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2552 ถึง 30 กันยายน 2552

4.3 งบประมาณของสำนักงานเลขานุการ AIPA ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2552 ถึง 30 กันยายน 2553 (ประจำปีงบประมาณ 2552/2553)

4.4 การสืบสานภาระการดำเนินงานของ ดาโต๊ะ เอ็มดี ยูซูป บิน เดเมดี ชาอิน เลขานุการ AIPA ในวันที่ 30 เมษายน 2553 (ประจำปีงบประมาณ 2552/2553) และการแต่งตั้งเลขานุการ AIPA คนใหม่

4.5 รายงานผลการสัมมนาของ AIPA ว่าด้วยการยกระดับความร่วมมือการฝึกอบรมทางรัฐสภา ณ นครโอลิมปิก ประเทศเวียดนาม ระหว่างวันที่ 1 – 3 ธันวาคม 2551

4.6 การประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมของ AIPA กับ ASEAN และแผนการใช้งบประมาณ AIPA

4.7 การแสดงความขอบคุณต่อบรู ในการรับบริจาคเงิน 15,000 เหรียญสหรัฐฯ แก่ AIPA ในปี 2553

4.8 การแสดงความชื่นชมต่อ นายชัย ชิดชอบ ในฐานะประธาน AIPA ประจำปีงบประมาณ 2551/2552

4.9 การพิจารณาอ่านและสถานที่จัดการประชุมสมัชชาธารัฐสภาอาเซียนครั้งที่ 31

5. การประชุมสมาชิกธารัฐสภาตรีของสมัชชาธารัฐสภาอาเซียน (WAIPA)

5.1 สรี กับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความยากจน

5.2 บทบาทสรีในการเสริมสร้างประชาคมอาเซียน

5.3 การส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศและการคุ้มครองสิทธิสรีและเด็ก

5.4 การมีบทบาทและส่วนร่วมทางการเมืองของสรี

- การประชุมคณะกรรมการธิการด้านการยกร่างแถลงการณ์ร่วม โดยมีระเบียบวาระการประชุมดังนี้

- การแนะนำตัวผู้เข้าร่วมประชุม
- การอภิปรายและรับรองร่างแถลงการณ์ร่วม
- เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)
- สื้นสุดการประชุม

ร่างแถลงการณ์ร่วม (Joint Communique) ประกอบด้วย คำนำ(Introduction) คำกล่าวสุนทรพจน์ในพิธีเปิดการประชุม รายงานประเทศสมาชิก AIPA และชื่อหัวหน้าคณะ รายงานประเทศผู้สังเกตการณ์พิเศษและชื่อหัวหน้าคณะ รายงานประเทศผู้สังเกตการณ์และชื่อหัวหน้าคณะ รายชื่อรองประธานการประชุมใหญ่ AIPA ซึ่งเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนประเทศสมาชิก AIPA ทุกประเทศ (ยกเว้นเจ้าภาพซึ่งเป็นประธาน) สรุปถ้อยแถลงของหัวหน้าคณะผู้แทนประเทศสมาชิก AIPA รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหาร รายงานการประชุมคณะกรรมการธิการทุกคณะ รายงานการพนประหารีอระหว่างประเทศสมาชิก AIPA กับประเทศผู้สังเกตการณ์ วัน และสถานที่จัดการประชุมครั้งต่อไป คำกล่าวขอบคุณประเทศเจ้าภาพและ ASEAN SPIRIT

- การประชุมเจรจาของประเทศสมาชิก AIPA ร่วมกับประเทศผู้สังเกตการณ์ ได้แก่

- ออสเตรเลีย
- แคนาดา
- สาธารณรัฐประชาชนจีน
- สาธารณรัฐกาหลี
- นิวซีแลนด์
- ปานามา
- สหพันธรัฐสเซีย
- สหรัฐอเมริกา
- สภាសหภาพ

ตามธรรมเนียมปฏิบัติประเทศสมาชิก AIPA จะส่งผู้แทนประเทศละ 2 – 3 คน เข้าร่วมประชุมกับผู้แทนประเทศผู้สังเกตการณ์พิเศษแต่ละประเทศ ตามหัวข้อการประชุมที่ประเทศเจ้าภาพกำหนดไว้ คือ

ประเด็นการประชุมหลัก : บทบาทของประเทศผู้สังเกตการณ์ต่อการสร้างประชาคมอาเซียน โดยมีประเด็นย่อยภายใต้ประเด็นหลัก ดังนี้

- การเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคและระหว่างประเทศ
- ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนจากต่างประเทศ
- ความมั่นคงของมนุษย์ สังคมเข้มแข็ง สุขภาพอนามัย และภัยจากโรคระบาด ร้ายแรง
- ตั้งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน
- เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

วันพฤหัสบดีที่ 6 สิงหาคม 2552

(ห้องเข้า)	- การประชุมเต็มคณะ ครั้งที่ 2 โดยมีระเบียบการประชุม ดังนี้
	- การนำเสนอและการรับรองรายงานการประชุมของคณะกรรมการชิการด้านต่างๆ และรายงานการประชุม WAIPA โดยประธานคณะกรรมการชิการด้านต่างๆ - การประกาศวันที่และสถานที่การประชุมใหญ่ AIPA ครั้งที่ 31 - หัวหน้าคณะผู้แทน AIPA และหัวหน้าคณะผู้แทนประเทศผู้สังเกตการณ์พิเศษ ของ AIPA ลงนามในแถลงการณ์ร่วมการประชุมใหญ่ AIPA ครั้งที่ 30 - พิธีปิดการประชุม
สำนักพิธีการ	- ประธาน AIPA กล่าวปิดการประชุม

- ประธาน AIPA ส่งมอบคำแทนประธาน AIPA ให้กับหัวหน้าคณะผู้แทนประเทศไทยสมาชิก AIPA ที่เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมครั้งต่อไป
- ประธาน AIPA คณต่อไปกล่าวรับคำแทน
- คณะผู้แทน AIPA ถ่ายภาพร่วมกัน
- (ช่วงบ่าย) - ประธาน AIPA นำหัวหน้าคณะผู้แทนประเทศไทยสมาชิก AIPA หัวหน้าคณะผู้แทนประเทศไทยสังเกตการณ์พิเศษของ AIPA และเลขานุการ AIPA เดินทางไปเข้าเฝ่าฯพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นไปตามธรรมเนียมปฏิบัติที่ประเทศไทยเจ้าภาพจะต้องนำคณะบุคคลดังกล่าวเข้าพบประมุขของประเทศไทย

**ASEAN INTER-PARLIAMENTARY ASSEMBLY
30TH GENERAL ASSEMBLY
2 - 8 AUGUST 2009, PATTAYA CITY, CHONBURI, THAILAND**

Doc 30GA/2009/Prog/01

PROGRAMME OF ACTIVITIES FOR DELEGATES

*(All venues refer to the Royal Cliff Beach Resort unless otherwise stated)
All officially-hosted Delegates are cordially invited to the receptions and events indicated in this programme.*

Sunday, 2 August 2009

- Arrival of WAIPA and AIPA Executive Committee Delegates
at Suvarnabhumi Airport
- Registration of Delegates and Spouses
Venue: Registration Counter, Level 5, The PEACH
- 18.30 hrs. - Welcome Dinner hosted by H.E. Assoc. Prof. Tassana Boontong,
Second Vice-President of the Senate, the Chairperson of WAIPA
Venue: Grand Ballroom, Royal Cliff Beach Resort
Dress: Smart Casual

Monday, 3 August 2009

- Arrival of Delegates, Observers and Spouses at Suvarnabhumi Airport
- Registration of Delegates, Observers and Spouses
Venue: Registration Counter, Level 5, The PEACH
- 06.00 – 08.00 hrs. - Breakfast
Venue: Royal Cliff Beach Resort
- 09.00 hrs. - Meeting of Women Parliamentarians of AIPA (WAIPA)
Venue: Hall A1, Level 3, The PEACH
Dress: National Dress/Lounge Suit
- 12.30 hrs. - Lunch
Venue: Coffee Shop, Level 3, The PEACH

13.30 hrs.

- AIPA Executive Committee Meeting
(Leaders of AIPA Member Delegations and Special Observer Delegations, and 2 delegates from each delegation)
Venue: Pattaya 17 – 18, Level 6, The PEACH
Dress: National Dress/Lounge Suit
  - Nomination and Appointment of Vice-Chairpersons and Rapporteur of the AIPA Executive Committee Meeting
  - Consideration of the Application by Brunei Darussalam for Admission as a full Member of AIPA
    - Discussion and Adoption of the Draft Resolution on the Admission of Brunei Darussalam into AIPA
  - Presentation by the President of AIPA on recent Meetings of AIPA
  - Discussion / Adoption of :
    - Programme of Activities for the 30th AIPA General Assembly
    - Agenda for the 30th AIPA General Assembly
    - Topics for Dialogue with Observers
    - Membership of Committees
      - Committee on Political Matters
      - Committee on Economic Matters
      - Committee on Social Matters
      - Committee on Organizational Matters
      - Committee on Joint Communiqué
      - Women Parliamentarians of AIPA (WAIPA)
      - Committee on Dialogue with Observers
  - Consideration on the Meeting between Leaders of AIPA Delegations and AIPA Special Observers and the Prime Minister of the Kingdom of Thailand, the Chairman of ASEAN
  - Consideration on the Meeting between AIPA Delegations and Dr. Surin Pitsuwan, ASEAN Secretary-General

- Notification on the Invitation of IPU Secretary-General and Timor-Leste to participate the 30th AIPA General Assembly as a Special Guest of the National Assembly of Thailand.
- Date and Venue of the 31st AIPA General Assembly
- Other Matters (if any)

- 18.30 hrs. - Dinner hosted by H.E. Mr. Prasobsook Boondech, President of the Senate, Leader of the Thai Delegation
- Venue:** Siam Ballroom, Royal Cliff Beach Resort
- Dress:** Smart Casual
- 21.00 hrs. - Meeting between AIPA Delegations and Dr. Surin Pitsuwan, ASEAN Secretary-General
- Venue:** Pattaya 17, Level 6, The PEACH
- Dress:** Smart Casual

Tuesday, 4 August 2009

- 06.00 – 08.00 hrs. - Breakfast
- Venue:** Royal Cliff Beach Resort
- 07.45 hrs. - Courtesy Call on H.E. Mr. Chai Chidchob, President of the Thai National Assembly and President of AIPA by Leaders of AIPA Member Delegations and AIPA Special Observer Delegations
- Venue:** Pattaya 17, Level 6, The PEACH
- Dress:** National Dress/Lounge Suit
- 08.15 hrs. - Courtesy Call on H.E. Mr. Chai Chidchob, President of the Thai National Assembly and President of AIPA by Leaders of AIPA Observer Delegations and Special Guests of the Host Parliament
- Venue:** Pattaya 18, Level 6, The PEACH
- Dress:** National Dress/Lounge Suit

- 09.00 hrs.
- Official Opening of the 30th AIPA General Assembly
  - Venue: Hall D, Level 3, The PEACH
  - Dress: National Dress/Lounge Suit
    - AIPA Song
    - Welcome Address by H.E. Mr. Abhisit Vejjajiva, Prime Minister of the Kingdom of Thailand
    - Welcome Address by H.E. Mr. Prasobsook Boondech, President of the Senate of the Kingdom of Thailand
    - Opening Address by H.E. Mr. Chai Chidchob, President of the Thai National Assembly and President of AIPA
    - Cultural Performance
    - Photo Session of Leaders of AIPA Member Delegations, Special Observer Delegations, and Observer Delegations and Special Guests of the Host Parliament with the President of AIPA, the President of the Senate and the Prime Minister of the Kingdom of Thailand, followed by a reception
- 10.15 hrs.
- Meeting between Leaders of AIPA Delegations and AIPA Special Observers, the Prime Minister of the Kingdom of Thailand, the Chairman of ASEAN
  - Venue: Pattaya 15, Level 6, The PEACH
- 10.45 hrs.
- First Plenary Session of the 30th AIPA General Assembly
  - Venue: Hall D, Level 3, The PEACH
  - Dress: National Dress/Lounge Suit
    - Nomination of Vice-Presidents of the 30th General Assembly
    - Admission of the Legislative Council of Brunei Darussalam as a full member of AIPA
      - Signing by President of AIPA of a Resolution to admit Brunei Darussalam as a full member of AIPA
      - Signing as a Witness of the Resolution of the Speaker of the Legislative Council of Brunei Darussalam

- Transfer of the Brunei Darussalam Flag from the Stand of Special Observer Countries to the Stand of Flags of AIPA Member Countries
  - Taking of Seat on the Stage by the Leader of Brunei Darussalam Delegation
  - Taking of Seat in the 30th AIPA General Assembly by the Brunei Darussalam Delegation
  - Welcome Speech by the President of AIPA
  - Acceptance Speech by the Speaker of Brunei Darussalam
  - Statements by Leaders of AIPA Member Delegations
    - Brunei Darussalam
    - Cambodia
    - Indonesia
    - Laos
    - Malaysia
    - Philippines
    - Singapore
    - Vietnam
    - Thailand
  - Statement by Leader of Special Observer Delegation
    - Myanmar
  - Statement by Secretary-General of ASEAN
  - Lunch
- Venue:** Coffee Shop, Level 3, The PEACH
- 13.00 –14.00 hrs.
  - 14.00 hrs.
  - First Plenary Session of the 30th General Assembly (cont.)
    - Statements by Leaders of Observer Delegations
      - Australia
      - Canada
      - People's Republic of China
      - Japan
      - Russia

- Statements by Special Guests of the Host Parliament
    - Timor-Leste
    - Secretary-General of Inter-Parliamentary Union
  - Discussion and Adoption of:
    - Programme of Activities
    - Agenda
    - Topics for Dialogue with Observers
    - Membership of Committees
- 18.00 hrs. - Dinner hosted by H.E. Mr. Chai Chidchob, President of the
Thai National Assembly and President of AIPA
Venue: Sukhawadee, Pattaya
Dress: Smart Casual

Wednesday, 5 August 2009

06.00 – 08.00 hrs.	- Breakfast Venue: Royal Cliff Beach Resort
09.00 hrs.	- Committee Meetings • Committee on Political Matters Venue: Pattaya 10, Level 4, The PEACH • Committee on Economic Matters Venue: Pattaya 11, Level 4, The PEACH • Committee on Social Matters Venue: Pattaya 12, Level 4, The PEACH • Committee on Organizational Matters Venue: Pattaya 16, Level 6, The PEACH Dress: National Dress/Lounge Suit
12.30 – 13.30 hrs.	- Lunch Venue: Coffee Shop, Level 3, The PEACH
14.00 hrs.	- Committee on Joint Communiqué Venue: Pattaya 10, Level 4, The PEACH - Dialogue with Observer Countries • Australia Venue: Pattaya 11, Level 4, The PEACH

- Canada
Venue: Pattaya 12, Level 4, The PEACH
  - China
Venue: Pattaya 18, Level 6, The PEACH
  - Japan
Venue: Pattaya 16, Level 6, The PEACH
  - Russia
Venue: Pattaya 17, Level 6, The PEACH
- 18.30 hrs. - Solidarity Dinner hosted by H.E. Mr. Prasobsook Boondech,
President of the Senate
- Venue:** Dusit Thani Hotel, Pattaya
Dress: Smart Casual

Thursday, 6 August 2009

06.00 – 08.00 hrs.	- Breakfast Venue: Royal Cliff Beach Resort
10.00 hrs. Assembly	- Second Plenary Session of the 30 th AIPA General Assembly Venue: Hall D, Level 3, The PEACH Dress: National Dress/Lounge Suit • Presentation of Reports of Committees by Chairpersons of Committees and Adoption of Reports - Committee on Political Matters - Committee on Economic Matters - Committee on Social Matters - Committee on Organizational Matters - Women Parliamentarians of AIPA (WAIPA) - Committee on Joint Communiqué • Announcement of the Date and Venue of the 31st AIPA General Assembly • Signing of the Joint Communiqué by Leaders of the AIPA Member Delegations and AIPA Special Observer Delegation

- 10.45 hrs. - Closing Ceremony
Venue: Hall D, Level 3, The PEACH
Dress: National Dress/Lounge Suit
  - Closing speech by H.E. Mr. Chai Chidchob, President of the Thai National Assembly and President of AIPA
  - Transfer of the Office of the President of AIPA
  - Acceptance Speech by the President of the National Assembly of Vietnam, the incoming President of AIPA
  - VDO Presentation by Vietnam
- 11.30 hrs. - Press Conference by the President of AIPA and the incoming President of AIPA and Leaders of AIPA Member Delegations and AIPA Special Observer
Venue: Pattaya 17, Level 6, The PEACH
Dress: National Dress/Lounge Suit
- 12.00 – 13.00 hrs. - Lunch
Venue: Coffee Shop, Level 3, The PEACH
- Afternoon - Excursion
- 15.00 hrs. - Leaders of AIPA Delegation leave hotel for U-Tapao International Airport
- 15.45 hrs. - Arrive at U-Tapao International Airport and wait at VIP Room
- 16.00 hrs. - Depart from U-Tapao International Airport to Hua Hin Airport by Aircraft of Royal Thai Navy
- 16.40 hrs. - Arrive at Hua Hin Airport and proceed to Klai Kangwol Palace
- 17.00 hrs. - Arrive at Klai Kangwol Palace
- 17.30 hrs. - H.E. Mr. Chai Chidchob, President of the Thai National Assembly, H.E. Mr. Prasobsook Boonodech, President of the Senate and H.E. Assoc. Prof. Tassana Boontong, Second Vice-President of the Senate and the Chairperson of WAIPA lead the Leaders of AIPA Member Delegation and Special Observer Delegation, AIPA Secretary General, Secretary General of the House of Representatives and Secretary General of the Senate for an audience with His Majesty the King

Venue : Klai Kangwon Palace
Dress : White Uniform (for Thai Delegates)
: Dark Suit (Navy Blue, Brown or Grey)
(for Foreign Delegates)
Embassy Night

Friday, 7 August 2009

- Excursion/Golf
- Dress:** Casual / Golf Attire
- Breakfast, lunch and dinner at Royal Cliff Beach Resort

Saturday, 8 August 2009

- Breakfast and lunch at Royal Cliff Beach Resort
- Delegates, Observers and Spouses depart

ASEAN INTER-PARLIAMENTARY ASSEMBLY
30TH GENERAL ASSEMBLY
2 - 8 AUGUST 2009, PATTAYA CITY, CHONBURI, THAILAND

AIPA EXECUTIVE COMMITTEE MEETING

Monday, 3 August 2009 at 13.30 hrs.

Venue : *Royal Cliff Beach Resort Hotel*

Attire : Lounge Suit/National Dress

-Draft-

ORDER OF BUSINESS

Call to Order

1. Introduction of Delegates
2. Nomination and Appointment of Vice-Chairperson and Rapporteur of the Meeting.
3. Consideration of the Application by Brunei Darussalam for Admission as a full Member of AIPA:
  - (a) Discussion and Adoption of the Draft Resolution on the Admission of Brunei Darussalam into AIPA.
4. Presentation by the President of AIPA of the following reports:
  - (a) Report of AIPA Seminar on Enhancing Parliamentary Training Cooperation, Ho Chi Minh City, Vietnam, 1 -2 November 2008.
  - (b) Report of the Dialogue Session between AIPA and the High Level Panel on an ASEAN Human Rights Body, Bandar Seri Begawan, Brunei Darussalam, 14 January 2009.

(c) Report of the Informal Meeting between AIPA and the ASEAN Heads of Government during the 14th ASEAN Summit, Hua Hin, Thailand, 28 February 2009.

(d) Report of the First AIPA Caucus, Kuala Lumpur, Malaysia, 26 – 28 April 2009.

(e) Report of the 6th Meeting of the AIPA Fact-Finding Committee (AIFOCOM) to Combat the Drug Menace, Chiang Rai, Thailand, 10 – 14 May 2009.

5. Consideration of:

(a) Programme of Activities for the 30th General Assembly of AIPA

(b) Agenda Items for the 30th General Assembly of AIPA

(c) Topics for Dialogue with Observers

(d) Setting up and Composition of Committees:

- i. Committee on Political Matter
- ii. Committee on Economics Matter
- iii. Committee on Social Matter
- iv. Committee on Organizational Matter
- v. Women Parliamentarians of AIPA (WAIPA)
- vi. Committee on Dialogue with Observers

- Australia
- Canada
- People's Republic of China
- Japan
- Republic of Korea
- New Zealand
- Papua New Guinea
- Russian Federation
- United States of America
- European Parliament

vii. Committee on Joint Communiqué.

6. Date and Venue of 31st General Assembly

7. Others (if any)

8. Adjournment

**ASEAN INTER-PARLIAMENTARY ASSEMBLY
30TH GENERAL ASSEMBLY
2 - 8 AUGUST 2009, PATTAYA CITY, CHONBURI, THAILAND**

MEETING OF THE WOMEN PARLIAMENTARIANS OF AIPA (WAIPA)

Monday, 3 August 2009 at 09.00 hrs.

Venue: Royal Cliff Beach Resort

Attire: Lounge Suit / National Dress

Draft
ORDER OF BUSINESS

1. Opening Remarks by the President of AIPA
2. Nomination and Appointment of the Chairperson and Rapporteur
3. Handing over of the Gavel by the President of AIPA to the Chairperson
4. Adjournment
5. Photo Session

Call to order

1. Introduction of Delegates
2. Discussion and adoption of :
  - (a) Women in Economic Development and Poverty Resolutions
(Res 30GA/2009/WAIPA/01)
  - (b) Women in Building ASEAN Community
(Res 30GA/2009/WAIPA/02)
  - © Strengthening Gender Equality and Rights Protection of Women and Children
(Res 30GA/2009/WAIPA/03)
  - (d) Political Empowerment of Women and Contribution of Women in Politics
(Res 30GA/2009/WAIPA/04)
3. Other matters (if any)
4. Adjournment

ASEAN INTER-PARLIAMENTARY ASSEMBLY
30TH GENERAL ASSEMBLY
2 - 8 AUGUST 2009, PATTAYA CITY, CHONBURI, THAILAND

FIRST PLENARY SESSION
Tuesday, 4 August 2009 at 10.45 hrs.

*Venue: The Peach
Royal Cliff Beach Resort
Attire: Lounge Suit / National Dress*

**Draft
ORDER OF BUSINESS**

Call to Order

1. Introduction of Delegates
2. Nomination and Appointment of the Vice-Presidents of the 30th General Assembly
3. Admission of the Legislative Council of Brunei Darussalam as a full member of AIPA
4. Statements by Leaders of AIPA Member Delegations:
  - Brunei Darussalam
  - Kingdom of Cambodia
  - Republic of Indonesia
  - Lao People's Democratic Republic
  - Malaysia
  - Republic of the Philippines
  - Republic of Singapore
  - Kingdom of Thailand
  - Viet Nam

5. Statements by Leaders of Special Observer Delegation:
  - Union of Myanmar
6. Statement by the Deputy Secretary General of ASEAN
7. Secretary General of the Inter-Parliamentary Union (IPU)
8. Adjournment

STATEMENT BY LEADERS OF SPECIAL OBSERVER DELEGATION

- Australia
- Canada
- People's Republic of China
- European Parliament
- Japan
- Republic of Korea
- New Zealand
- State of New Jersey
- Singapore
- The United States of America

STATEMENT BY SPECIAL AGENTS OF THE OTHER PARLIAMENT

- France

STATEMENT BY SPECIAL AGENTS OF THE OTHER PARLIAMENT

GA30/Substance/1stPlenary/Order of Business as of July 3, 2009: 16.51 hrs.

Asean Inter-Parliamentary Assembly

ASEAN INTER-PARLIAMENTARY ASSEMBLY

30TH GENERAL ASSEMBLY

2 - 8 AUGUST 2009, PATTAYA CITY, CHONBURI, THAILAND

CONTINUATION OF FIRST PLENARY SESSION

Tuesday, 4 August 2009 at 2.00 p.m.

Venue: The Peach

Royal Cliff Beach Resort

Attire: Lounge Suit / National Dress

**Draft
ORDER OF BUSINESS**

Call to Order

1. Statements by Leaders of Observer Delegations:

- Australia
- Canada
- People's Republic of China
- European Parliament
- Japan
- Republic of Korea
- New Zealand
- Papua New Guinea
- Russian Federation
- The United States of America

2. Statements by Special Guests of the Host Parliament

- Timor - Leste
- Secretary General of Inter – Parliamentary Union (IPU)

3. Discussion/Acceptance of:

- Programme of Activities for Delegates and Observers
- Agenda for the 30th General Assembly
- Topics for Dialogue with Observer Countries
- Membership of Committees
- Other matters (if any)

4. Adjournment

Call to Order

**Proceedings of Committee Reports and WAIPA Report by respective
Chairpersons**

- Committee on Political Rights
- Committee on Economic Matters
- Committee on Social Matters
- Committee on Constitutional Matters
- Committee on Joint Communications
- Women Parliamentarians of AIPA (WAIPA)
- Committee on Dialogue with Observers

2. Announcement of Date and Venue of the 31st AIPA General Assembly

**3. Adoption of Joint Communiqué by Leaders of the AIPA Member
Delegations and AIPA Special Committees**

**ASEAN INTER-PARLIAMENTARY ASSEMBLY
30TH GENERAL ASSEMBLY
2 - 8 AUGUST 2009, PATTAYA CITY, CHONBURI, THAILAND**

SECOND PLENARY SESSION
Thursday, 6 August 2009 at 10.00 p.m.
*Venue: The Peach
Royal Cliff Beach Resort
Attire: Lounge Suit/National Dress*

**Draft
ORDER OF BUSINESS**

Call to Order

1. Presentation of Committee Reports and WAIPA Reports by respective Chairpersons
  - Committee on Political Matters
  - Committee on Economic Matters
  - Committee on Social Matters
  - Committee on Organizational Matters
  - Committee on Joint Communiqué
  - Woman Parliamentarians of AIPA (WAIPA)
  - Committee on Dialogue with Observers
2. Announcement of Date and Venue of the 31st AIPA General Assembly
3. Signing of Joint Communiqué by Leaders of the AIPA Member Delegations and AIPA Special Observers

- 2 -

4. Closing Speech by H.E. Mr. Chai Chidchob, President of AIPA and Speaker of the House of Representatives as well as President of the National Assembly of the Kingdom of Thailand
5. Transfer of Office of the President of AIPA
6. Acceptance Speech by the Speaker of the National Assembly of Vietnam, the incoming President of AIPA and Host of the 31st AIPA General Assembly

**COMMITTEE ON ECONOMIC MATTERS
WEDNESDAY, 5 August 2009 at 09.00 hrs.**

*Venue: Pattaya 11, Level 4, The PEACH
Royal Cliff Beach Resort Hotel
Attire: Lounge Suit/National Dress*

ORDER OF BUSINESS

Call to order

1. Introduction of delegates
2. Discussion and adoption of:
  - (a) Regional Economic Integration
(Res 30GA/2009/Eco/01)
  - (b) Narrowing ASEAN Development Gap
(Res 30GA/2009/Eco/02)
  - (c) Food and Energy Security
(Res 30GA/2009/Eco/03)
  - (d) Global Economic and Financial Crisis
(Res 30GA/2009/Eco/04)
  - (e) Doha Development Round
(Res 30GA/2009/Eco/05)
3. Other matters (if any)
4. Adjournment

25-JUN-2012 12:29 From:

To:

P.3

**ASEAN INTER-PARLIAMENTARY ASSEMBLY
30TH GENERAL ASSEMBLY
2 - 8 AUGUST 2009, PATTAYA CITY, CHONBURI, THAILAND**

**COMMITTEE ON JOINT COMMUNIQUE
WEDNESDAY, 5 August 2009 at 14.00 hrs.**

Venue: Royal Cliff Beach Resort Hotel

Attire: Lounge Suit/National Dress

**Draft
ORDER OF BUSINESS**

Call to order

1. Introduction of delegates
  2. Discussion and adoption of the Draft Joint Communiqué.
  3. Other matters (if any)
  5. Adjournment

GA30/Substance/Joint/Order of Business as of July 3, 2009: 16.51 hrs.

Budget Framework for the period 1 October 2008 to 30 September 2009 to 30 September 2009

Prepared by the Secretariat for the 30th General Assembly, Pattaya, Thailand, 2 - 8 August 2009

Chairperson: H.E. Dr. Somkid Jatusripitak, Prime Minister of Thailand

ASEAN INTER-PARLIAMENTARY ASSEMBLY

30TH GENERAL ASSEMBLY

2 - 8 AUGUST 2009, PATTAYA CITY, CHONBURI, THAILAND

Doc30Ga/2009/Agenad/01

AGENDA TOPICS

Political Committee

1. AIPA's Role and Contribution to the ASEAN Charter
2. Strengthening of Democracy and Promotion of Human Rights
3. Interfaith Dialogue for Conflict Resolutions
4. Global and Regional Security Situations
5. Draft Resolution on the First AIPA Caucus

Economic Committee

1. Regional Economic Integration
2. Narrowing ASEAN Development Gap
3. Food and Energy Security
4. Global Economic and Financial Crisis
5. Doha Development Round

Social Committee

1. Building an ASEAN Identity
2. Health and Social Problems Emerging from Migration
3. Draft Resolution on Harmonization of Laws on Seizure and Forfeiture of Assets and on the Chemicals and Precursors Control
4. Disaster Management
5. Legal Cooperation to Combat the Trafficking in Persons
6. Achieving the Millennium Development Goals for Sustainable Human Security
7. Building a Healthy ASEAN Community

Organizational Matters Committee

1. Secretariat Annual Report FY 2008/2009
2. Financial Report of the AIPA Secretariat for the periods, 1 July 2008 to 30 September 2008, 1 October 2007 to 30 September 2008 and 1 October 2008 to 30 June 2009, and Estimated Expenditure for 1 July 2009 to 30 September 2009

3. Budget Proposal for the AIPA Secretariat for the period 1 October 2009 to 30 September 2010 (F.Y 2009/2010)
4. End of the three-year Term of Office of the Secretary General, Dato Md Yusoff bin Md Zain on 30th April 2010
5. Draft Resolution on the Report of AIPA Seminar on Enhancing Parliamentary Training Cooperation
6. Evaluation of AIPA's Participation in ASEAN Activities and Financial Implications in view of the enforcement of the ASEAN Charter
7. Expression of gratitude to Brunei Darussalam for its Donation of US\$15,000.00 to AIPA in 2009
8. Appreciation of the Services of His Excellency Chai Chidchob, President of AIPA
9. Date and Venue of the 31st General Assembly

WAIPA

1. Women in Economic Development and Poverty Reduction
2. Roles of Women in building an ASEAN Community
3. Strengthening Gender Equality and Protection of the Rights of Women and Children
4. The Empowerment and Contribution of Women in Politics

Having considered further that the guidelines above to reflect the motivation and dynamics involved in transformation of AIPA to reflect its legitimate mission and purpose as stated in the Statute of AIPA.

Having adopted the Guidelines for the Establishment of Regular Biannual Attendance at AIPA General Assemblies and ASEAN Summits by AIPA and ASEAN Leaders attached.

ภาคผนวก ค
การประชุมองค์การรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ 27

**ASEAN INTER-PARLIAMENTARY ORGANIZATION
27TH GENERAL ASSEMBLY**

10 - 15 SEPTEMBER 2006 ▲ CEBU CITY, PHILIPPINES

27 GA/06/O-12

**RESOLUTION
ON
THE GUIDELINES FOR THE ESTABLISHMENT OF REGULAR RECIPROCAL
ATTENDANCE IN AIPA GENERAL ASSEMBLIES AND
ASEAN SUMMITS BY AIPA AND ASEAN LEADERS**

The Twenty-Seventh General Assembly;

Recalling Resolution 26GA/2005/Org/06 of the 26th AIGO General Assembly which requests the institutionalization of regular interaction between AIGO and ASEAN in the format of a regular reciprocal attendance in AIGO General Assemblies and ASEAN Summits;

Recognizing that since its establishment, AIGO has promoted solidarity, understanding, cooperation and close relations with ASEAN, in their efforts to promote the attainment of the objectives of ASEAN Community;

Noting the active participation of ASEAN representatives in several General Assemblies and other relevant meetings of AIGO;

Having considered the consultation between AIGO Ad-Hoc Committee Meeting on the Transformation of AIGO into a More Effective and Closely Integrated Institution and ASEAN Secretariat on the Guidelines for the Establishment of Regular Reciprocal Attendance between AIGO and ASEAN;

Having considered further that the guidelines aims to reflect the aspiration and dynamism process of transformation of AIGO in order to implement its aims and purposes as stated in the Statutes of AIGO;

Hereby adopts the Guidelines for the Establishment of Regular Reciprocal Attendance in AIGO General Assemblies and ASEAN Summits by AIGO and ASEAN Leaders as attached.

Annex : Res. 27GA/2006/Org/dr02**PROPOSED AIPA GUIDELINES FOR THE ESTABLISHMENT OF REGULAR RECIPROCAL ATTENDANCE IN AIPA GENERAL ASSEMBLIES AND ASEAN SUMMITS BY AIPA AND ASEAN LEADERS**

In line with AIPA renewed thrust to hasten the achievement of ASEAN's goals and its Vision 2020 as detailed in the Bali Concord II, AIPA shall create regular interaction with ASEAN. The practice of regular attendance and consultation by the AIPA President or his Representatives in ASEAN Summits and the Chairman of the ASEAN Standing Committee or his Representatives in AIPA General Assemblies is hereby encouraged.

The following guidelines are hereby established:

1. The working partnership between AIPA and ASEAN shall take the forms of direct interactions, meetings, dialogues, and consultations at all levels.
2. The President of AIPA or his Representative shall, when invited, attend ASEAN Summits and is authorized to invite the Chairman of the ASEAN Standing Committee or his representative to attend the AIPA General Assemblies and/or other AIPA Meetings.
3. It shall be the duty of the President of AIPA to make a report to the General Assembly on his attendance at every ASEAN Summit. He shall also render a report to the Executive Committee at its meeting prior to the General Assembly. The Executive Committee shall decide whether to endorse the report to the Study Committees concerned for discussion.
4. The AIPA, in consultation with ASEAN, shall prepare the Agenda for the consultation between the two institutions.
5. The ASEAN may invite representatives of AIPA to attend ASEAN Ministerial Meeting [AMM], ASOD or other ASEAN meetings on the same level. Reciprocally, ASEAN Representatives shall be invited to participate in AIFOCOM, AIPA Standing/Study/Ad-Hoc Committee Meetings.
6. Other rules or procedures as may be needed will be issued by the General Assembly or the Executive Committee.

ภาคผนวก ก

**การประชุมคณะกรรมการด้านกิจกรรมทางการเมืองข้อเท็จจริงของสมัชชาติสากลอาเซียน
ว่าด้วยการปราบปรามภัยคุกคามจากยาเสพติด**

ANNEX G

ASEAN INTER-PARLIAMENTARY ASSEMBLY

**THE NINTH MEETING OF
THE AIPA FACT FINDING COMMITTEE (AIFOCOM)
TO COMBAT THE DRUG MENACE**
10 July 2012, Hyatt Regency Hotel, Yogyakarta – Indonesia

**DRAFT RESOLUTION ON
THE ESTABLISHMENT OF TECHNICAL WORKING GROUP
OF AIFOCOM**

The 33rd General Assembly:

1. *Recalling Resolution 32 GA/2011/Soc/05 on the Harmonization of Illegal Drug Laws on the Capture and Seizure of Assets Used in or Possessed from Drug-Related Cases; the Control of Reactants and Precursors and on Demand Reduction Interventions; and the Creation of a Technical Working Group, adopted at the 32nd AIPA General Assembly held in September 2011 in Phnom Penh, the Kingdom of Cambodia;*
2. *Emphasizing the importance of harmonization of laws on illicit drugs among ASEAN Member States that will strengthen legal and mutual cooperation, provide the basis for sharing information and best practices in order to enhance ASEAN efforts in addressing the menace of drugs in the region;*
3. *Emphasizing also the urgent need to summarize and evaluate AIPA resolutions relating to the prevention and combating drug menace, and encourage their implementation to contribute to the regional efforts towards the realization of a Drug Free ASEAN from 2020 to 2015;*
4. *Being aware of the urgency of combating the drug menace in the region, and the benefit of intensifying close cooperation amongst ASEAN Member States;*
5. *Stressing the need of AIFOCOM to improve its activities and intensify strategic, concerted and comprehensive efforts in preventing and combating illicit drugs, as endorsed by previous AIPA resolutions and, reaffirming our commitment on the*

importance of establishing Technical Working Group to support and assist the AIFOCOM in realizing this goal;

6. *Noting* that the Technical Working Group must be established and work immediately to take part in the regional efforts towards the realization of a Drug Free ASEAN by 2015;
7. *Realizing* that guideline shall be set up and agreed by AIPA Member Parliaments to execute the work of such Technical Working Group.

Hereby resolves to:

8. *Establish* Technical Working Group as a supporting body of AIFOCOM to assist AIFOCOM in improving its activities and intensifying concerted efforts to combat the drug menace;
9. *Approve* the Terms of Reference of Technical Working Group of AIFOCOM (Annex) including the agreement on the membership of the Technical Working Group that consist of parliamentarians and/or experts;
10. *Request* the AIPA Secretary General to provide necessary assistance in establishing Technical Working Group of AIFOCOM;
11. *Urge* the Technical Working Group to develop additional coordination of the working modalities, such as field studies, researches, teleconferences, other than meetings, to ensure effective and practical outcomes;
12. *Encourage* ASEAN Member States to seek further substantive and financial supports from international organizations to support the work of Technical Working Group.

Annex

TERMS OF REFERENCE

TECHNICAL WORKING GROUP OF AIFOCOM

I. MISSION

The missions of Technical Working Group are to work on and elaborate recommendations provided by AIFOCOM and AIPA General Assembly as well as to evaluate the implementation of AIPA documents on the enhancement of a drug free ASEAN by 2015.

The Technical Working Group will support and assist the work of AIFOCOM and to provide suggestions or recommendations for the improvement of AIFOCOM's activities.

II. MANDATE OF THE TECHNICAL WORKING GROUP

1. The Technical Working Group shall have the following tasks :
  - a. To study ways and means to harmonize laws on illegal drugs in ASEAN Member States;
  - b. To evaluate and provide recommendation on the implementation of AIPA resolutions towards the establishment of Drug Free ASEAN by 2015;
  - b.c. To assist the President of AIPA in developing a model of cooperation for regional legislation to confiscate all assets derived from the commission of drug crimes and to share the confiscated assets located in another country as stipulated in the UN Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances 1998;
  - d. To provide AIPA report on the progress of implementation of Plan of Action to Combat Drug Menace 2012-2015 and the legislative cooperation on exchange of drug intelligence and transnational controlled delivery.
2. In performing its task, the Technical Working Group shall cooperate and establish coordination with related ASEAN mechanisms such as ASEAN Ministerial Meeting on Transnational Crime (AMMTC), ASEAN Finance Ministers' Meeting (AFMM), ASEAN Chiefs of National Police, ASEAN Senior Officials' Meeting on Drug Matters (ASOD), ASEAN Directors-General of Customs, the ASEAN Directors-General for Immigration, as well as United Nations on Drugs and Crime (UNODC), and other relevant stakeholders as necessary.

III. GUIDANCE OF THE WORK

The work of Technical Working Group should be under guidance which is decided by the meeting of AIFOCOM.

It shall ensure timely and adequate communication, consultation and interaction with AIPA Member Parliaments and all relevant stakeholders of ASEAN.

It shall adopt a realistic approach with feasible, strategic and result-oriented recommendations in order to combat drugs menace and ensure the implementation of AIFOCOM recommendations.

The report of the Technical Working Group meeting and its recommendation should be submitted to Chair of AIFOCOM.

IV. MEMBERSHIP

The Technical Working Group shall consist of 1 (one) parliamentarian and/or 1 (one) expert from each of AIPA member parliaments. Membership of the Group shall also take account of the importance of gender representation.

V. CHAIRMANSHIP

The Chair of the Technical Working Group shall be the Representative from the AIPA member parliament holding the chairmanship of AIPA.

The Chair of the Technical Working Group shall exercise his or her role in accordance with this TOR, which shall include leading the meetings of the Group and presenting report and recommendation to the AIFOCOM.

VI. TERM OF OFFICE

The Technical Working Group serves a term of three years or as mandated by AIFOCOM.

VII. MEETINGS

The Technical Working Group should meet at least once in a year. The meeting of Technical Working Group should be conducted 3 (three) months prior to the meeting of AIFOCOM.

As and when appropriate, the Technical Working Group may hold additional meetings.

VIII. HOST OF THE MEETINGS

1. AIPA Member Parliament who is the host of the meeting of AIFOCOM shall be the host of the meeting of Technical Working Group.

2. The host of Technical Working Group meeting responsible for all expenditures related to the organization of the meeting as well as accomodation for delegates, except for travel expenditures should be borne by each AIPA Member Parliaments.
3. AIPA member parliaments shall offer to host the additional meetings of the technical working group.

ภาคผนวก จ
คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านต่างประเทศของประธานรัฐสภา

๒๕๖๔/๑๘๙

สำเนาสั่งรัฐสภา
ที่ ๗๙/๒๕๖๔
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านต่างประเทศของประธานรัฐสภา

ตามที่ได้มีคำสั่งรัฐสภาที่ ๓๐/๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านต่างประเทศของประธานรัฐสภา ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔ นั้น

เพื่อช่วยให้การปฏิบัติหน้าที่ในด้านต่างประเทศของประธานรัฐสภาดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ ซึ่งยกเลิกคำสั่งรัฐสภาที่ ๓๐/๒๕๖๔ และแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านต่างประเทศของประธานรัฐสภา ประจำรอบด้วย

๑. นายไอกาส เดเพล็กซ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒. นางสาวภูมิดา คุณลิน	ประธานคณะกรรมการ
๓. ร้อยตรีวรากร นิติภูมิ บารัตน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๔. นายชุมกรรโน มะกษา	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๕. นายวัฒนา เช่นไพราย	ไมซ์คณะกรรมการ
๖. นายเนติภูมิ นวัตต์	ผู้ช่วยไมซ์คณะกรรมการ
๗. นายเววต วิศรุตเวช	กรรมการ
๘. นายอนร วนิชวัฒน์	กรรมการ
๙. นายประจักษ์ ทรัพย์มนต์	กรรมการ
๑๐. นางสาวนิชาภา ศิริรัตน์	กรรมการ
๑๑. นางสาววริศรา เกษมครี	กรรมการ
๑๒. นายคำรณ พวงถี	กรรมการ
๑๓. นายสมพล วณิคพันธุ์	กรรมการและเลขานุการ
๑๔. นางสัญทิพย์ เจริญดีกัลวี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๕. นางสาวศิริวรา เทพุดมทรัพย์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๖. นางสาวศุภพรรัตน์ สุขุม	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

/ให้คณะกรรมการ...

- ๖ -

ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. พิจารณาศึกษา และวิเคราะห์งานด้านต่างประเทศที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของประธานรัฐสภา การพัฒนารัฐสภาพและสภาพภูมิประเทศ ให้เสนอต่อประธานรัฐสภา
  ๒. ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณา ศึกษา หรือวิเคราะห์เรื่องใด ๆ ที่จำเป็นต้องได้รับคำชี้แจง หรือความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเชิญผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นมาร่วมประชุมชี้แจงและแสดงความคิดเห็น
    ๓. แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคอมมิทีทำงาน เพื่อดำเนินการในด้านต่าง ๆ ตามที่เห็นสมควร
    ๔. พิจารณาเสนอความเห็น ให้คำปรึกษา และปฏิบัติงานอื่นตามที่ประธานรัฐสภาพอนุมัติ
    ๕. เมื่อคณะกรรมการได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้รายงานต่อประธานรัฐสภาพทราบเป็นระยะ
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๗๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(นายยศเมธี เกียรติสุรนันท์)

ประธานรัฐสภา

คำสั่งรัฐสภา
ที่ ๗/๒๕๕๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านด่างประเทศของประธานรัฐสภา (เพิ่มเติม)

ตามที่ได้มีคำสั่งรัฐสภาที่ ๘๙/๒๕๕๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านด่างประเทศของประธานรัฐสภา ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๔ นั้น

เพื่อให้การดำเนินการในด้านด่างประเทศของประธานรัฐสภาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านด่างประเทศของประธานรัฐสภา (เพิ่มเติม) ประกอบด้วย

๑. นางจันทร์นา ชัยยารามกุล	กรรมการ
๒. นางกรรณี สุนทดรงษ์	กรรมการ
๓. นางสาวสุกานันธี ขมสุนทร	กรรมกุลการ
๔. นายสุรพงษ์ พรมสิทธิ์	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๔

(นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนันท์)

ประธานรัฐสภา

ภาคผนวก ฉบับที่ ๑

คณะกรรมการการเตรียมความพร้อมการพัฒนาบุคลากรของรัฐสถาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

MAY-04-2012 05:46 From:

To:

P.1

๘๑๖๒๐๑๗

คำสั่งสถาบันราชภัฏ

ที่ ๙๙ /๒๕๕๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการการเตรียมความพร้อมการพัฒนาบุคลากรของรัฐสถาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

โดยที่ประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ สถาบันราชภัฏมีบทบาทสำคัญ
ในการตราประทับ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน และการให้ความเห็นชอบ รวมทั้งการเสริมสร้างความร่วมมืออันดี
ของรัฐสถาและสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ สำนักงานเลขานุการสถาบันราชภัฏซึ่งรับผิดชอบการประชุมทั่วไป
จำเป็นต้องเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ดังนั้น เพื่อให้การเตรียมความพร้อมการพัฒนาบุคลากรเป็นไปอย่างมีคุณภาพ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการ
ประจำฉบับดังนี้

๑. นายไพฑูรย์ โคนทรงแสง	ที่ปรึกษาและกรรมการ
๒. นายสมพล วนิคพันธุ์	ประธานกรรมการ
๓. นางศุภมาส น้อยจันทร์	รองประธานกรรมการ
๔. นายพัฒน์ ติยะกุลธรรม	กรรมการ
๕. นายนิติ เฟื่องฟูเบรื่อง	กรรมการ
๖. นางสาวสุกัญญา หอมหื่นชม	กรรมการ
๗. นางพรพรรณ ไวยวัฒนานุกูล	กรรมการ
๘. นายนฤกษ์ สุกัญติเสธิ	กรรมการและเลขานุการ
๙. นายเจษฎาพร บนพัฒน์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

โดยให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑. ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันให้การดำเนินงานของสำนักงานเลขานุการสถาบันราชภัฏ
บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของประธานสถาบันราชภัฏในการพัฒนาบุคลากรเพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่
ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ รวมทั้งเสนอแนะการดำเนินงานอื่นที่เกี่ยวข้องต่อประธานสถาบันราชภัฏฯ

๒. ให้คำปรึกษา แนะนำ และการดำเนินงานของสำนัก / กอง / กลุ่มงานที่ขึ้นตรงต่อเลขานุการ
สถาบันราชภัฏ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามข้อ ๑

๓. ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ที่ประธานสถาบันราชภัฏฯมอบหมาย
๔. ดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ประธานสถาบันราชภัฏฯ มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั้น ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(นายสมัยพันธุ์ เกียรติธุรนันท์)
ประธานสถาบันราชภัฏฯ

ภาคผนวก ช

โครงการสัมมนา เรื่อง รัฐสภาพกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

๒๕๖๑/๒๕๖๒/๙๗

โครงการสัมมนา เรื่อง รัฐสภาพกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

หลักการและเหตุผล

จากการที่ประเทศไทยเข้าร่วมการเป็นประชาคมอาเซียน ในปี ๒๕๔๘ ส่งผลให้หน่วยงานทุกภาคส่วนต้องเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทั้งในด้านทรัพยากรบุคคล องค์ความรู้ และกระบวนการบริหารจัดการต่างๆ เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนองค์ความพึงที่ต้องการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว อย่างรุ่งเรืองทัน โดยในส่วนของรัฐสภาพ ประธานรัฐสภาพ (นายสมศักดิ์ เกียรติศรุนนท์) ได้มีดำริที่จะเตรียมความพร้อมของรัฐสภาพ หั้งในส่วนของการเตรียมความพร้อมสำมาชิกสภาพผ่านรายวาระ สำมาชิกพิสิภา กรรมอธิการ และเตรียมความพร้อมของสำนักงานเลขานุการสภาพผ่านรายวาระ ในฐานะหน่วยงานธุรการของรัฐสภาพ เพื่อให้อ่องค์กร และหน่วยงานมีแนวคิดเชิงกลยุทธ์ และมีการบริหารจัดการเชิงรุก ในการเตรียมรับ ป้องกันตลอดจนแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเป็นระบบและซัดเจนมากขึ้น

ทั้งนี้ ประธานรัฐสภาพได้มีคำสั่งรัฐสภาพที่ ๘๕/๑๕๕๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านต่างประเทศของประธานรัฐสภาพ มีอำนาจหน้าที่หลักในการพิจารณา ศึกษา และวิเคราะห์งานด้านต่างประเทศที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของประธานรัฐสภาพ เพื่อช่วยให้การปฏิบัติหน้าที่ด้านต่างประเทศของประธานรัฐสภาพดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ โดยคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านต่างประเทศของประธานรัฐสภาพ ได้กำหนดภาระ (Agenda) ในการเตรียมความพร้อมของรัฐสภาพสู่ประชาคมอาเซียน โดยการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่สำมาชิกสภาพผ่านรายวาระ และสมชิกพิสิภา และขับเคลื่อนกระบวนการการการทำงานผ่านคณะกรรมการอธิการ และคณะกรรมการอธิการที่เกี่ยวข้องกับ ๓ เสาหลักของประชาคมอาเซียนในด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และความมั่นคง ภายใต้การประสานงานกับสถาบันที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกรมเจ้าการค้าระหว่างประเทศ เพื่อผลักดันการกิจของรัฐสภาพให้ก่อร่วมด้วยความเป้าหมายที่วางไว้

จากความเข้าใจเป็นดังกล่าว คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านต่างประเทศของประธานรัฐสภาพ และสำนักงานเลขานุการสภาพผ่านรายวาระ โดยสำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และสำนักองค์การรัฐสภาพ ระหว่างประเทศ ร่วมกับสถาบันที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรมเจ้าการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ และสถาบันพระปกเกล้า จึงได้จัดทำโครงการเรื่อง รัฐสภาพกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ขึ้น เพื่อให้ประธานคณะกรรมการสำนักฯ สำมาชิกสภาพผ่านรายวาระ ประธานคณะกรรมการอธิการสำนักฯ สำมาชิกสภาพ ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานเลขานุการสภาพผ่านรายวาระ และสำนักงานเลขานุการอุปถัมภ์ ให้ความตระหนักและเห็นความสำคัญของการเตรียมความพร้อมขององค์กรและหน่วยงานสู่ประชาคมอาเซียน ตลอดจนมีการดำเนินการเพื่อสร้างเรื่อง และพัฒนาองค์ความรู้ และกระบวนการบริหารจัดการต่างๆ เพื่อให้รัฐสภาพซึ่งเป็นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ มีความพร้อมในการปรับตัวสู่มาตรฐานสากล ตลอดจนมีความพร้อมที่จะเข้าร่วมมือของรัฐสภาพ ระหว่างประเทศ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาด้านความสามารถของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ประธานคณะกรรมการอิทธิการสนับสนุนประจำสำนักงานเลขานุการสภาพัฒนาฯและสำนักงานเลขานุการรัฐวิสาหกิจ เกิดความตระหนักรถึงความสำคัญของการเข้าเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
๒. เพื่อให้ประธานคณะกรรมการอิทธิการสนับสนุนประจำสำนักงานเลขานุการสภาพัฒนาฯและสำนักงานเลขานุการรัฐวิสาหกิจ เน้นการพัฒนาศักยภาพและหน่วยงานเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างรุ่งเรือง
๓. เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของประธานรัฐสภา ด้านต่างประเทศโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องสัมภาร์กับประเทศไทยในกลุ่มอาเซียน และการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
๔. เพื่อสร้างเครือข่ายการดำเนินงานเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ร่วมกันระหว่างรัฐสภา สถาบันปรีกษาด้านเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการ ๑ วัน

งบประมาณ

งบประมาณดำเนินการ รับผิดชอบโดย สำนักงานเลขานุการสภาพัฒนาฯและสำนักงานเลขานุการรัฐวิสาหกิจและสังคมแห่งชาติ กรมเจ้าจ้าวค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ และสถาบันพระปกเกล้า จำนวนทั้งสิ้น ๙๐,๐๐๐ บาท (เก้าหมื่นบาทถ้วน) ดังนี้

๑. ค่าวิทยากร (๑,๖๐๐ บาท X ๒ ชั่วโมง) X ๕ คน	๗๒,๘๐๐	บาท
๒. ค่าอาหาร ๓๐๐ บาทต่อเมื้อ X ๑๒๐ คน	๓๖,๐๐๐	บาท
๓. ค่าอาหารว่าง ๒๕ บาทต่อเมื้อ X ๑๒๐ คน	๓,๐๐๐	บาท
๔. ค่าอุปกรณ์ในการสัมมนา		
- กระเบ้า ๓๐๐ บาท X ๑๒๐ คน	๓๖,๐๐๐	บาท
๕. ค่าตอกไม้ และค่าจัดเตรียมสถานที่	๒,๖๐๐	บาท
รวมทั้งสิ้น ๙๐,๐๐๐ บาท (เก้าหมื่นบาทถ้วน)		

รายการค่าใช้จ่ายทุกรายการข้างต้นถ้วนจ่ายได้ทุกรายการ

หมายเหตุ

- สถาบันพระปกเกล้า รับผิดชอบค่าใช้จ่ายรายการที่ ๑ และรายการที่ ๕
- สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รับผิดชอบค่าใช้จ่ายรายการที่ ๒ และรายการที่ ๓
- กรมเจ้าจ้าวค้าระหว่างประเทศ รับผิดชอบค่าใช้จ่ายรายการที่ ๔
- สำนักงานเลขานุการสภาพัฒนาฯและสำนักงานเลขานุการรัฐวิสาหกิจและสังคมแห่งชาติ ใช้งบประมาณ ค่าใช้จ่ายด้านกิจการต่างประเทศของสภาพัฒนาฯและรัฐวิสาหกิจ

กลุ่มเป้าหมายโครงการ

กลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๑๖๐ คน ประกอบด้วย			
๑. ประธานคณะกรรมการอิทธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร จำนวน	๓๕ คน		
๒. ประธานคณะกรรมการอิทธิการสามัญประจำวุฒิสภา จำนวน	๒๗ คน		
๓. ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร			
- เลขานุการสภาผู้แทนราษฎร จำนวน	๑ คน		
- รองเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร จำนวน	๗ คน		
๔. ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานเลขานุการวุฒิสภา			
- เลขานุการวุฒิสภา จำนวน	๑ คน		
- รองเลขานุการวุฒิสภา จำนวน	๖ คน		
๕. คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านต่างประเทศของประธานรัฐสภา จำนวน	๒๐ คน		
๖. ผู้แทนจากสถาบันที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จำนวน	๒๐ คน		
๗. เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง จำนวน	๘ คน		

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ประธานรัฐสภา มีกลไกสนับสนุนการดำเนินงานด้านต่างประเทศโดยเฉพาะที่มีความเกี่ยวข้องลับพื้นทึบประเทศในกลุ่มอาเซียน
- ประธานคณะกรรมการอิทธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร ประธานคณะกรรมการอิทธิการสามัญประจำวุฒิสภา ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขานุการวุฒิสภา มีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดความตระหนักรถึงความสำคัญของการเข้าเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- ประธานคณะกรรมการอิทธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร ประธานคณะกรรมการอิทธิการสามัญประจำวุฒิสภา ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขานุการวุฒิสภา มีความพร้อมและมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาองค์กรเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

ตัวชี้วัดโครงการ

ผู้เข้าร่วมโครงการให้ความสำคัญและตระหนักรถึงความสำคัญของการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

การติดตามและประเมินผล

ประเมินผลโดยใช้แบบสอบถามผู้เข้าร่วมโครงการภายหลังเข้าร่วมโครงการ

หน่วยงานรับผิดชอบ

คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านต่างประเทศของประธานรัฐสภา และ สำนักงานสืบพันธ์ระหว่างประเทศ สำนักองค์กรรัฐสภาระทั่วประเทศ สำนักงานเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร ร่วมกับสถาบันที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรมเจ้าการค้าระหว่างประเทศ และสถาบันพระปกเกล้า

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล

นางสายทิพย์ เชาวลิตถวิล

วุฒิการศึกษา

อักษรศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อักษรศาสตร์มหบันฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์การรับราชการ

1 ก.พ. 2526	เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 3
1 ก.ค. 2528	เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 4
20 ก.ค. 2532	เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 5
19 มี.ค. 2535	เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 6
12 ก.ย. 2535	เจ้าหน้าที่ฝ่ายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 6)
23 ธ.ค. 2837	เจ้าหน้าที่ฝ่ายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 6)
30 ธ.ค. 2537	หัวหน้าฝ่ายข้อมูลข่าวสาร (เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 7)
20 พ.ย. 2543	ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 7)
26 ส.ค. 2545	ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัทธิการทูต (เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 7)
25 พ.ย. 2545	ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัทธิการทูต (เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 8)
22 เม.ย. 2548	ผู้อำนวยการกลุ่มงานภาษาอังกฤษ สำนักภาษาต่างประเทศ
26 ม.ค. 2552	ผู้อำนวยการสำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

ผู้อำนวยการสำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
สำนักงานเลขานุการสภาพผู้แทนรายภูมิ